

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Delavcu zaščitite!

Še nikoli se ni govorilo toliko o narodni, gospodarski in socialni solidarnosti kakor danes. Na množičnih javnih zborovanjih raznih organizacij zadnjega časa se je pela visoka pesem solidarnosti vseh stanov kot poglavitnem pogoju blagostanja države. Ta zahteva po solidarnosti vseh slojev naše družbe, ki naj bi vzajemno delila med seboj skupne dobrine in dobičke pa tudi izgube kakor med brati, odmeva po vsem časopisju, da ne govorimo o revijah in knjigah. Celó tam se poudarja, da ne sme narod oziroma država sestojati več iz izkoriščenih in izkoriščevalcev, kjer človek tega doslej ni slišal. Vsi so danes, če smemo verjeti besedam, soglasni za to, da ne sme več biti v državi razredov, kapitalistov in proletarcev, ampak da morata delodajavec in delavec biti enakopravna družabnika podjetja, enakoveljavna člana ene korporacije, ki bosta vse njene zadeve obravnavala in odločala skupno pod nadzorstvom nepristranske države. Nad vsem stoji obli blagor! tako beremo danes v izjavah in člankih meščanskega tabora, ki je sicer na vse pretege kadilo bogu gospodarskega liberalizma.

Kako pa je v resnici? Imamo veliko gospodarsko etiko, ki nujno zahteva, da bi gori opisana načela socialne solidarnosti prišla dejansko do veljave. Zdaj je prilika, da se razlika med izkoriščanimi in izkoriščujočimi na gospodarskem trgu res odpravi in vse gospodarsko življenje postavi na podlago stanovske vzajemnosti. Kajti le na ta način bo mogoče prebroditi veliko socialno krizo sedanjega časa, da se donos proizvodnje vzajemno razdeli po pameti med delodajalca in delavski etat, da izgube ne bo nosil pretežno ali samó delavec na račun svoje človeške eksistence, ampak tudi gospodar, da ne bo gospodarska kriza za mnoge akcijske družbe samo prilika, da delavca še bolj prikrajšajo, sebi pa zagotavljajo eksistenco daleko nad to, kar je za dostojno življenje potrebno. Saj vemo, da so se v vseh državah ob znižanju delavskih potreb istočasno pri manikaterih podjetjih in panogah zvišale dividende. Tudi v naši državi imamo take industrijske panoge, ki pa svoje delavce zelo mizerno plačujejo. To mora roditi revolucionarnega duha v množičnih žrtvah takega krivičnega izrabljanja položaja in zato je pač čas, da od lepih socialnih besed preidemo k socialnim dejanjem, če nam je res mar države. Zakaj naraščajoče nezadovoljstvo delavskih slojev, ki se mu pridružuje tudi namščene in knjižne dinamiti za družbo.

Zalibog pa istčasno, ko se vsepovsod priznava, da je tako socialno stanje nevarno, in da je princip narodne solidarnosti v gospodarskem in socialnem življenju postal princip državne politike, opažamo v resničnem življenju ravno nasprotno tendenco ekonomsko močnejšega razreda, ki nikakor ni voljan, da bi sprejel načelo socialne solidarnosti v dobrem in slabem z delavskim stanom. Naj časniki, pisatelji, politiki prelivajo še toliko črnila na papir za pravičnejši družabni red socialne vzajemnosti obeh faktorjev gospodarske proizvodnje, naj se govorniki na različnih tribunah javnega življenja še toliko napenajo, da bi vse brez izjeme prepričali o tej neodločljivi potrebi — moderni kapitalizem se za lepe besede ne zmeni in gre svojo pot naprej po načelu izkoriščanja slabjšega v boj za eksistenco. Naj se še toliko proglašajo, da je prvo država oziroma obli blagor, velekapitalizem je za to gluhi in skrbi v prvi vrsti za blagor imajočega razreda.

Tako vidimo tudi pri nas, ki imamo iz časa neposredno po vojni relativno dobro socialno zakonodajo, da se ravno v sedanjem momentu najhujše gospodarske stiske čedalje bolj pojavljajo z delodajavske strani tendence po sistematičnem okrajševanju socialnih postav, po poslabšanju zakonov, ki ščitijo malega in slabjšega človeka ter po čim globljem znižanju delavčeve mezd in pravic, po redukcijah, po zvišanju delovnika brez odškodnine, po ukinjanju dopustov in prejemkov, skrajšanju odpovednega roka itd. Vse seveda z obrazložitvijo, da se zaradi krize morajo znižati stroški proizvodnje, kar da je mogoče le, če se znižajo plače, pri čemer pa seveda velekapitalizem ne pomisli, da je meja morale, božjega in naravnega zakona, ki ne dovoljuje živega delovnega človeka potiskati na stopnjo berača pod neobhodne pogoje človeka vredne eksistence in da je treba štediti in zniževati preje drugod, kjer ni v nevarnosti dostojni nivo življenja cele mase in pa državni red. Velekapitalizmu je seveda očitno zastoj pridigovati, zakaj, če bi bil dostopen za moralne in socialne vidike vsaj tako kakor je za princip lastnega dobička, potem bi se ne moglo zgoditi, da se pri nas plačuje ponekod žensko delo že pod en dinar, to je po 85 par na uro in da tudi moški neke delajo po 2 dinarja na uro. Seveda so to še izjeme, toda so značilne, ker kažejo gotovo tendenco in vse kaj preje nego socialni čut in razumevanje. Najtežje delo pri nas, to je rudarsko, je plačano danes tako, da je za mezde 5708 rudarjem šlo 4.765.000 Din, to je da znaša mesečni zaslužek rudarja nekaj nad 800 Din, pa še tega obetajo zdaj znižati. So še panoge pri nas, kjer je delavstvo še vedno dostojno plačano, tudi ne smemo trditi, da ni delodajavec, ki bi ne imel socialnega čuvstvom, ampak bolj se je, da reakcionarne tendence onih, ki take uvidenosti nimajo in ki od modernega vedopredjelnika nimajo ničesar drugega kakor instinkta brezobzirnega egoizma brez ozira na delavca, družbo in državo, ne bi prevladale in še povečile obstoječe siromaštvo, nezadovoljnost in družni nevarno razpoloženje množice.

Zato mislimo, da ni smemo odlašati odločne socialne reforme našega družabnega in državnega telesa. Socialno reakcionarne tendence, ki skušajo gospodarsko krizo izrabiti v antisocialne namene, je treba pri korenini prišči, treba je diktirati minime mezd, z vso avtoriteto izsiliti strogo spoštovanje socialnozaščitnim zakonom, obenem pa gospodarsko voditi po načrtu in zato reorganizirati splošno državno

Revolucionarni dogodki v Nemčiji

Bivši kancler in general Schleicher od režimske garde ubit

Borba med levico in konservativci

V Nemčiji hudo vre. Vesti, da v Nemčiji že dolgo nekaj ni v redu, s euresničujejo. Najprej je nastopil podkancler von Papen z znanim govorom v Marburgu, v katerem je ostro napadel fanatike narodnosocialistične stranke. Vlada je objavila govora prepovedala, vsled česar se je Papen postavil na čelo opozicije, ki ga vodi proti režimu takozvani Herrenklub, v katerem so zastopani voditelji nemške armade in vplivno prusko plemstvo. V kritiki proti režimu so se konservativcem g. Papena pridružili tudi mnogi intelektualni krogi.

Proti temu se je dvignil v imenu radikalnega krila narodnosocialistične stranke dr. Göttsche, ki je govoril na kongresu v Essenu, hudo napadel »kritikastre« in »nergačev«, obenem pa priznal, da je položaj kritičen in da bo utegnula kriza še jako dolgo trajati.

Obenem se je oglasil Rudolf Hess, ki govori vedno v imenu in po nalogu g. Hitlerja. Hess je obsojal vse, ki se igrajo z revolucijo (to je skrajna narodnosocialistična levica, ki bi rada neke vrste boljševiško revolucijo), obenem pa pozval vse, naj se zvesto držijo Hitlerja, ki da bo »revolucijo ob pravem času že dovršil«. Tako skuša Hitler plavati med dvema skrajnostima.

Tudi pruski ministrski predsednik Göring je v Kölnu tožil, da so slabi časi, da je treba rešiti težke probleme, ki so nastali, in da je treba zato »hoditi med narode«.

Aretacija Papenovega prijatelja

Sedaj pa sledijo še važnejši dogodki. Začele so se aretacije. Berlinska policija je napravila hišno preiskavo pri več prijateljih podkanclerja Papena in je zaprla pisatelja Edgarja Junga, o katerem je znano, da sodeluje pri Papenovih člankih. Jung zastopa, kakor on to imenuje, »krščanski konservativizem«, oboja fanatizem narodnosocialistične stranke in zahteva, da se stranka izčisti vseh mogočih »smeti«. Zlasti pa ga dolžijo, da ima zveze z monarhisti tako v Nemčiji kakor v Avstriji.

Hitler vodi borbo proti ekstremistom s pomočjo armade

Hitler vodi akcijo iz Monakovega, kamor se je podal z vojnim ministrom — Napadalni oddelki začeli z revolto, ki jo hoče »führer« zadušiti

London, 30. junija b. Reuterjev urad je razširil danes popoldne vest iz Berlina, da je prišlo tamkaj do revolte napadalnih čet. Vsa četrť Tiergartna je blokirana z vojaštvom, Göringovo palačo pa strazi napadalne čete narodnih socialistov. Uvedena je najstrožja cenzura časopisov, brzojavk in telefonov.

Berlin, 30. junija b. Nemški letalski minister Böhmer je bil aretiran in stavljen v preventivni zapor, istotako pa se je zgodilo tudi z voditeljem Ernstom v Berlinu.

Državni kancler Hitler in vojni minister Blomberg sta odpotovala v Monakovo. Postojanke napadalnih čet v Berlinu so zasedene. Vojaštvo je zaprlo vse glavne prometne ulice.

Poveljnik političnih čet je na strani državne

vojske. Göring je za 13.15 napovedal sprejem časnikov in se z največjim zanimanjem pričakuje njegove izjave.

Danes dopoldne je vojaštvo zasedlo poslopje šefa štaba napadalnih čet. Ta akcija se je pojavila zaradi tega, ker gredo jutri napadalne čete iz vse Nemčije na enomesečni dopust. Med napadalnimi četami in državno vlado pa je nastal hud spor zaradi vesti, da bodo napadalne čete razpuščene. Vsa akcija se vodi, kakor se čuje, po nalogu državnega kanclerja Hitlerja.

Tudi poslopje na Potsdamerplatzu, kjer imajo napadalne čete svoj urad, je zasedlo vojaštvo. Splošno se misli, da gre tu za predhodne ukrepe proti samostojnem nastopu napadalnih čet ter njihovega terorizmu.

Kaj pravi vlada:

Röhm je pripravljaval revolucijo proti Hitlerju v zvezi s Schleicherjem

Dunaj, 30. junija. AA. Iz Berlina poročajo: Predsednik pruske vlade in državni minister Herman Göring je sprejel poročevalce inozemskih listov in jim v glavnem tole sporočil:

»Neki voditelji napadalnih čet so hoteli pripraviti novo revolucijo. Kakor hitro se je to izvedelo, je državni kancler Hitler odhitel v Monakovo, kjer se mu je posrečilo zalotiti pri delu nezveste voditelje napadalnih čet, ki so bili ravno zbrani na sestanku v zvezi s to revolucionarno akcijo. Državni kancler je takoj energično nastopil. Odstavil je načelnika štaba napadalnih čet stotnika Röhma in odredil njegovo aretacijo. Prav tako na zapoved državnega kanclerja aretirali glavno poveljnika nacionalno socialističnih napadalnih oddelkov za mesto Berlin in za Brandenburg g. Ernsta.

Predsednik pruske vlade je dalje potrdil, da so res ubili bivšega državnega kanclerja in vojnega ministra generala Schleicherja. Izjavil je, da ga je državni kancler Hitler iz Monakovega pooblastil, da vzame v svoje roke akcijo zoper ne-

socialno reformo na podlagi socialne vzajemnosti stanov, o kateri se toliko govori in piše, kako je potrebna, ki ji pa ne vidimo niti začetkov pri nas. Družabna naspotja se ne smejo, zlasti danes ne, še povečevati, ne sme se potiskati večina naroda pod eksistenčni minimum, ne sme se socialni reakciji dovoliti, da se ubija v ljudstvu vera v pravico in zaupanje v avtoriteto. Trdno smo prepričani, da bodo merodajni činitelji zastavili vso moč zakonske oblasti in vpliva, da se socialne dobrane in blagor občestva proti vsem egoističnim poizkusom gospodarskega liberalizma zaščitijo, da bomo brez usodnih pretresov prešli skozi veliko stisko današnjega časa.

Šel napadalnih oddelkov odstavljen

Na drugi strani pa se izve, da je Hitler odstavljal stotnika Röhma, šefa napadalnih oddelkov narodnih socialistov in državnega ministra, in da so ga napadalni oddelki obenem tudi izključili iz svoje organizacije, ker se je hudo pregrešil zoper disciplino napram Hitlerju. V čem pa ta pregreha obstoji, pa ne izvedemo.

Fašistična policija ubila Schleicherja

Obenem se je izvršila hišna preiskava še pri konservativnih politikih in so napadalni oddelki ali tudi v neki sanatorij v okolici Berlina, v katerem se zdravi bivši kancler, general Schleicher. Ker so imeli napadalni oddelki povelje, da Schleicherja aretirajo, se jim je general uprl, nakar so ga člani napadalnih oddelkov ustrelili.

Resni dogodki v Berlinu in Monakovem

Torej aretacije šefov narodnega socializma, aretacija konservativcev, aretacija in uboj bivšega državnega kanclerja in generala — kaj to pomeni? Izve se obenem, da so v Berlinu in v Monakovem zasedli tudi postajo. Da so se morale goditi hude stvari, oziroma, da se še godijo, dokazuje tudi telegram iz Londona, ki se glasi: »Nemško poslaništvo v Londonu izjavlja, da je vlada gospodar položaja.

K temu še pripominjamo, da tudi v vrstah armade, Reichswehr, hudo vre in da je večina oficirskega zbora proti terorizmu Hitlerjevega režima.

Danes sem odstavljal svojega načelnika štaba stotnika Röhma, izključil sem ga iz stranke in postavil na njegovo mesto višjega poveljnika Lietzeja. Vsi starejšine napadalnih oddelkov, ki bi se proti čemurkoli uprli v mojih odredbah, bodo takoj izpuščeni iz stranke, aretirani in postavljeni pred sodišče. — Adolf Hitler.

Hitler gospodar položaja

Proglas novega vodje SA oddelkov

Slepa pokorščina! — Ne nečistovati in ne pijančevati

Novi vodja, ozir. štabni šef SA-oddelkov je izdal proglas na člane SA-oddelkov, iz katerega posnemamo:

Dnevno povelje obsega šest točk. V prvi točki zahteva Lutze slepo pokorščino. Druga točka: Vsak SA-mož se mora zavedati, da se mora obnašati, kakor to zahtevajo interesi stranke. Tretjič: Kdorkoli izmed vodij SA odnosno političnih voditeljev se pregreši, se takoj odstrani iz oddelkov in iz stranke. Četrthi: Vzor življenja mora biti preprostost in se ne sme uganjati preveliki luksuz in nemoralne orgije. Za primer navaja, da je bilo mesečno izdanih v Staatsquartierju 30.000 mark za razne svečane obede. V bodoče se smejo obedi prirejati samo z dovoljenjem predsedstva vlade ali zunanjega ministrstva. Tudi ne smejo člani stranke več prirejati diplomatskih dinerjev niti ne smejo preveč trošiti za reprezentacijo. Peti: Ne želimo, da se vozijo voditelji v luksuznih limousinah in kabrioletih na službena potovanja ter kupujejo za dnevne luksuzne avtomobile. To velja tudi za vodje političnih organizacij. Šesti: Kdor se upijani pred javnostjo, se mora takoj odstraniti iz oddelkov in stranke. Končno napoveduje razpust Staatsquartierja, to je hiše, v kateri je bil glavni štab SA-oddelkov, ter poziva vse člane oddelkov, da v tej usodepolni uri stojijo ob strani Hitlerju.

Čudni pojavi med fašističnimi oddelki

Vproglasu na SA oddelke pravi Hitler, da je že dalj časa opazal, da peša poslušnost, ki mora biti med lastnostmi SA moža na prvem mestu. Zagrešil je še več drugih nerednosti. Vodstvo stranke se je začelo za vse to zanimati in Hitler je izvršil par nenadnih pregledov, ki so prinesli na dan čudne stvari. V prostorih, kjer so se zbirali SA oddelki so se dogajale najrazličnejše nemoralne stvari, katere so si privoščili vodje. Ob 2 popoldne je tako kontroliral nekatera delovna taborišča ter se odpeljal z aeroplanom v Monakovo. Istočasno pa je začel čistilno akcijo, kot to oficijelno imenujejo v Berlinu tudi Göring.

Opoldne je Hitler sprejel v Monakovem vodje SA oddelkov, na katere je imel nagovor, v katerem se je zlasti obrnil proti propagatorjem nove revolucije.

Istočasno ko je Hitler imel ta govor, je sprejel Göring zastopnike nemškega in inozemskega tiska, katerim je sporočil sklep Hitlerja ter stranke glede izprememb v vodstvu SA.

Röhm se je pogajal s Schleicherjem

London, 30. junija. AA. Iz Berlina poročajo, da je preiskava pokazala, da se je odstavljeni in aretirani načelnik napadalnih oddelkov stotnik Röhm skrivaj pogajal z bivšim državnim kanclerjem, generalom Schleicherjem za skupen nastop in nasilno strmoglavljenje državnega kanclerja Adolfa Hitlerja. Zato je izšel odlok o aretaciji generala von Schleicherja, ki je, kakor smo že poročali, našel smrt, ko se je skušal aretaciji upreti.

Tudi Papen je bil aretiran

London, 30. junija. AA. Iz Berlina poročajo, da so v zvezi z najnovejšimi dogodki danes dopoldne aretirali tudi državnega podkanclerja v. Papna, vendar so ga po kratkem zaslišanju spet izpustili. V njegovem stanovanju so napravili preiskavo.

Herrenklub razpuščen

Berlin, 30. jun. c. Državni podkancler von Papen je stavljen v preventivni zapor. Herrenklub se je hotel danes popoldne sestati, bil pa je še pred sestankom razpuščen in njegovi lokali zapечатeni.

Röhm ubit

Budimpešta, 30. junija. k. Po vestih iz Nemčije se zdi, da drži le to, da se je vodja napadalnih oddelkov Röhm pogajal z bivšim kanclerjem, generalom Schleicherjem, da strmoglavijo Hitlerja in postavijo Schleicherja na njegovo mesto. Potrdjujejo se vesti, da so Röhma ubili. Zmaga Göringa in Hitlerja je očitno popolna.

Pariz, 30. jun. c. Iz Berlina javljajo, da nemški listi niso smeli nič pisati o uporu v SA četah. Berlin je odtrgan od vsega sveta in je vs emesto v silnem razburjenju. V provinci je na mnogih krajih prišlo do obojestranih spopadov med Reichswehr in oddelki SA. Misli se, da bo Hitler ostal gospodar položaja in da mu bo uspelo razorožiti neposlušne SA oddelke.

Hindenburg umira

Pariz, 30. junija. Državni predsednik Hindenburg umira. Nujno je odpotoval k njemu znani kirurg Sauerbruch. Zdi se, da imajo nemiri, ki so v Nemčiji izbruhnili, svoj vzrok tudi v tem dejstvu. Gre za to, kdo bo naslednik maršala Hindenburga.

Kako je bil Schleicher ustreljen

Berlin, 30. jun. p. Uradno poročajo, da se je ugotovilo, da je imel bivši predsednik vlade in minister za narodno obrambo general Schleicher zveze z državni nevarnimi elementi. Ker so se te zveze uradno dokazale, so mu danes kriminalni organi v zvezi s čistilno akcijo napovedali aretacijo. Toda general Schleicher se je postavil uradnim organom z orožjem v roki v bran. Nato je nastalo medsebojno streljanje, pri katerem je bil general smrtno ranjen in ravno tako njegova žena, ki je hotela posredovati.

Uporniki so bili v zvezi z Avstrijo?

Berlin, 30. junija. AA. Tiskovni urad nacionalno socialistične stranke je izdal poročilo v katerem tudi med drugim, da se je Röhm razgovarjal in dogovarjal tudi s poslanikom Avstrije v Berlinu. Ker je prišlo do več sistematsko pripravljenih incidentov, se je državni kancelar Hitler z letalom odpeljal v Monakovo in tam odredil, da takoj aretirajo najbolj kompromitirane poveljnike napadalnih oddelkov, med katerimi so nekatere doslovno zalotili pri delu. Hitler je pozneje izjavil, da bo brez usmiljenja uničil v vrstah napadalnih oddelkov vse neposlušne prvake in nedisciplinirane elemente in da bo lahko zmerom v kati zadušil vsak poskus nove revolucije.

Italija pritiska na Albanijo obenem pa se hoče približati Franciji

Albanska vlada je izdala sledeči komunikat: »Nasproti policijskemu rimskemu komunikatu, ki ga je razširila radio-družba Transoceanique (v katerem je namreč italijanska vlada, da pomiri razburjenje inozemstva zaradi demonstrativne navzočnosti italijanskih vojnih ladij pred draško lukco, izjavila, da je obisk njenega brodirja v Draču bil domemben z albanske vlade), smo pooblaščen, da izjavimo, da obisk, ki ga je 23. t. m. napravila italijanska mornarica v draškem pristanišču, ni bil pripravljen s pristankom albanske vlade in albanska vlada o tem tudi ni dobila poprej nobenega obvestila.«

Italija hoče ohraniti svoj protektorat, Albanija pa se ne uda

Po poročilih iz Pariza je še vedno pet italijanskih vojnih ladij vsidranih v draškem pristanišču. Italijanski poslanik v Tirani, Koch, je 29. junija obiskal albanskega zunanjega ministra in zahteval, da začne Albanija z Italijo takoj razgovore o izplačilu posojil, ki jih je Italija dala Albaniji, potem o italijanskih šolah, ki jih je albanska vlada zaprla, in o drugih gospodarskih vprašanjih. Minister je odgovoril, da je pripravljen takoj začeti prijateljske razgovore z Italijo, da pa se taki razgovori ne morejo vršiti v navzočnosti topov italijanskih vojnih ladij.

„Heil Hitler, Heil Moskau!“

Zadnji poizkusi obupancev

Trst, 30. junija. b. Tukajšnji avstrijski generalni konzul Richard Steidle je odpotoval včeraj z avtomobilom v Innsbruck. Svoči je imel na neki skupščini Heimwehra v Innsbrucku govor, v katerem se je poslovljil od svojih sovražnikov. Povdaril je, da ga dolžnost poziva v Trst, kjer bo kot avstrijski konzul pomagal zaščititi avstrijske interese. Steidle je na koncu svojega govora opozoril na teroristično akcijo hitlerjevcev in povdaril, da je ta akcija delo obupancev, ki so uvideli, da se jim je oblast, ki so mislili, da jo imajo že v rokah, izmuznila iz rok. Teroristična dejanja so njih zadnji obupni poskus, ki pa bo tudi končal s popolnim neuspehom. Avstrija je v zdržala doslej in bo tudi v bodoče. Davi se je Steidle vrnil v Trst.

Gradec, 30. junija. b. V Fojšdorfu je narodni socialist Johann Schager streljal na orožniškega narednika Johanna Krena, ki je hotel pregledati nahrbtnik in žep njegovemu tovarišu Brischklju. Slednjega so aretirali, Schager pa je pobegnil. Davi je na Schagerja nalezela neka patrulja, ki jo je vodil orožnik Nussger in ga hotela aretirati. V hipu pa je Schager potegnil revolver in parkrat ustrelil v Nussgerja. Dva strela sta ga zadela v srce, eden pa v trebuh. Orožnik se je na mestu zgrudil mrtel na tla. Schager je medtem pobegnil in ga sedaj iščejo.

Dunaj, 30. junija. b. V pretekli noči je bila zopet cela vrsta atentatov. V Rabenheimu na Koroskem je policija aretirala štiri narodne socialiste in dva komuniste ter jih odpeljala v koncentracijska taborišča. To je dalo narodnim socialistom in komunistom povod za demonstracije, v katerih so se čuli vzkliki »Heil Hitler!« »Heil Moskau!« Davi je v 20. okraju eksplodirala v dvorani kršćanskega gimnastičnega društva bomba, ki je povzročila velikansko škodo. Tudi v kleti dvorca Hagenek je povzročila eksplozija bombe veliko škodo. Oblastem so atentatorji znani, vendar pa so pravočasno pobegnili. V pretekli noči se je v Eichu razvil pretep med narodnimi socialisti in stražo. V tem pretepu je bilo več ranjenih.

okoli 2000 gledalcev. Tekmi je nagajalo tudi nekoliko slabo vreme. Priznati se mora, da je Belgrad zaslužen zmagal.

Belgrad, 30. junija. m. Vseslovenska zveza medicincev, ustanovljena pred 7 leti bo imela jutri v Belgradu svoj šesti kongres, na katerega je že prišlo v teku današnjega dne okoli 150 češkoslovaških in poljskih medicincev. Prihod bolgarskih medicincev se pričakuje jutri zjutraj.

Belgrad, 30. junija. m. Tu se je ustanovil odbor za postavitve spomenika Belgradčanom, ki so padli v osvobodilnih bojih. Spomenik bo stal na najvišji točki Belgrada, na Banovem brdu nad Čukarico.

Belgrad, 30. junija. m. Z večernim vlakom se vrne iz Belgrada v Sofijo skupina bolgarskih stenografov, ki je prisostvovala odkritju spomenika na rojstni hiši prof. Bezenska v Bukovju pri Celju. Bolgarski gosti so očarani nad prirodnimi lepotami Slovenije. Druga skupina bolgarskih stenografov odpotuje iz Belgrada naravnost na stenografski kongres v Prago.

Belgrad, 30. junija. m. 4. julija odpotuje v Sofijo večja skupina naših odvetnikov in sodnikov na kongres bolgarskih pravnikov.

Pokojninsko zavarovanje

Belgrad, 29. junija. AA. Na podlagi pooblastil iz finančnega zakona 1934/35 je minister za socialno politiko in narodno zdravje pozval delodajalce in delavske zbornice ter njihove organizacije, da pošljejo svoje mnenje o vprašanju razširjenja pokojninskega zavarovanja na namestece, ki velja zdaj samo za področje Slovenije in Dalmacije. Kakor hitro dobi minister te podatke, bo takoj ukrenil nadaljnje korake za zavarovanje privatnih namestencev po bankah in industrijskih podjetjih.

V Kataloniji revolucija

Gibraltar, 30. junija. b. Španska vlada je izdala povelje španskemu vojnemu brodirju, ki je zasidrano v Algecirasu, da takoj odploje v Valencijo. Svoči je brodirje dvignilo sidra in odplojlo proti Valenciji. V tukajšnjih dobro poučenih krogih se trdi, da je odhod španskega brodirja v zvezi z nemir, ki so izbruhnili v Kataloniji. Trdi se, da je položaj v Kataloniji kritičen.

Drobne vesti

Pariz, 30. junija. b. Po povratku šefa generalnega štaba Weyganda je prispela v Pariz angleška vojna delegacija, ki je sestavljena iz vojnega ministra lorda Halifaxa, šefa angleškega generalnega štaba sirja Montgomeryja, Hasingbirda in 40

Hvarski biskup dr. Mihael Pušić o zagrebškem nadškofo - koadjutorju

Hvarski škof dr. Mihael Pušić, ki se je udeležil posvetitve novega zagrebškega nadškofo koadjutorja dr. Alojzija Stepinca, je prišel v Ljubljano in se bo nekaj časa mudil v Sloveniji. Naš urednik ga je posetil in ga ob tej priliki zaprosil za izjavo o vtisih, ki jih ima o nadškofo koadjutorju. Prevzvišeni biskup je z veseljem ustregel želji in takoj navdušeno vzkliknil:

»Osvojil si je srca klera in naroda. Njegova pobožnost, njegova iskrenost, njegovi čisti nameni, ki so vidni v vseh njegovih delih; njegovo presojanje raznih aktualnih vprašanj, predvsem s pastoralnega in moralnega vidika, vse te njegove vrline si ocvajajo srca in duše. Največjo važnost polaga delu in duhovnim sredstvom. Zato si je izbral geslo: in Te Domine speravi, v Tebe, Gospod, polagam vse svoje upanje.«

Ne odklanja pa tudi naravnih sredstev. Z vso verno se zavzema za katoliški tisk in uvideva, da je treba ukreniti vse, da obdržimo naš edini katoliški dnevnik na Hrvatskem »Hrvatsko Stražo«, ki širi Kristusovo načela. Vsi katoliški brez razlike stanu bi morali temu listu pomagati. Njegova najiskrenejša želja je, da bi bila »Hrvatska Straža« čedalje bolj urejena po vzoru velikega francoskega katoliškega dnevnika »La Croix«, in se tako vsestransko izpopolnila, da bo postala priljubljeno čtivo med vsemi katoliški brez razlike. Trdno upam, da bodo vsi katoliški krogi podpirali vestnega nadbiskupa-koadjutorja v tem stremljenju in da bo list čimprej izpopolnjen. Dosedanje uredništvo poizkušamo in uspešno vrši svojo nalogo. Zadoštuje, če omenim med drugim njegovo uspešno borbo proti razdiralnemu prostozidarstvu in proti navali komunistov v hrvatski literaturi — Krleža in drugih. Toda če hočemo, da se list še bolj izpopolni in konkurira z liberalnim časopisom, moramo dobiti sredstva za nekoliko novih moči v uredništvu z duhovnikom, ki bi z budnimi očmi spremljal vsa versko-kulturna vprašanja raznih narodov. Potrebno bi bilo dalje, da se obseg lista razširi z raznimi prilogi kulturne, socialne, go-

spodarske itd. vsebine. Tako bi ga vsi še mnogo raje čitali. Prepričan sem, da bo vestni koadjutor delal v tem smislu in da bo deležen podpore vseh katolikov, ki bodo na ta način složno delali na sveto katoliško stvar in obenem tudi za narodov blagor.

Koadjutorja žalosti nesloga med katoliškimi vrstami v Hrvatski in na vsak način hoče složno delo v Katoliški akciji. Značilno so njegove besede, izrečene zagrebškimi bogoslovci, ki odkrito in odločno izražajo njegov program. Dobrešno jih je ponatnil »Katoliški list«, števil. 26, stran 329:

»Toplo vam polagam na srce in vas zaklinjam, ne ozirajte se v svojem delu na nobene frakcije, nobena imena. Vem, koliko velikih žrtv za sveto vero so doprinesli prvi in drugi in to cenim pri njih in jih imam enako rad. To je norma, po kateri presojam, jaz in po kateri presojate tudi vi: Kristusov boj, evanjel — samo to, vse druge osebnosti zadeve in nesoglasja pustite na strani brez ozira na osebnosti in imena. Na tem stališču sem stal vedno in hočem ostati tudi poslej, ter se bom boril proti vsemu, kar ni vredno imena: Kristusov boj, evanjel. Dalje so moji pogledi in presojanja našega narodnega življenja in zavesti vedno stalni in jasni. Kot duhovniki se ne moremo ukvarjati s strankarsko politiko, in naj bo daleč od nas, toda prav tako spoštujemo in se ne bojimo naglašati svoje ljubezni do hrvatskega naroda. Zavedamo se, kaj smo in se nam ni treba svoje narodnosti nikoli sramovati.«

»Trdno upam,« je končal g. biskup Pušić, »da bo njegov trud obrodil bogat sad in da bo vzpostavljena od nas vseh zaželjena sloga v katoliških vrstah, tako potrebna v teh časih, ko nam grozi propad od žilave framsanske lože, sistematičnega prodiranja komunizma in verskega prozelitizma starokatolikov in drugih.«

On ima smisel za bedne in ponižane: sodeloval je tudi na karitativnem polju in bo s tem delom nadaljeval, ter s to svojo tvorno ljubeznijo pridobil delovno ljudstvo za Kristusa.

Senzačna odkritja W. Steeda

Kako se Nemčija pripravlja na vojno

London, 30. junija. V zvezi z obiskom načelnika francoskega generalnega štaba g. Weyganda je razkril g. Wickham Steeda v juljski številki revije »Nineteenth« silno vznemirilo angleško javnost. Wickham Steed je bil med vojno v najkritičnejših časih glavni urednik najpomembnejšega angleškega lista »Times«, v katerem je zagovarjal potrebo, da stopi Anglija na stran Francije proti Nemčiji. Tudi v teh kritičnih trenutkih silne mednarodne napetosti angleška javnost z vso strastjo razpravlja o vprašanju, ali naj se angleška zunanja politika nasloni na Francijo ali pa naj še nadalje podpira Nemčijo. MacDonald in zunanji minister Simon se še vedno potegujeta za politiko kolebanja, ki naj od časa do časa podpre Nemčijo proti Franciji, da bi si ta ne utrdila preveč svojega položaja; toda na drugi strani je znano, da je angleško vojno ministrstvo za to, da bi se Anglija naslonila na Francijo. Ni bilo slučajno, da je bil načelnik francoskega generalnega štaba Weygand povabljen na vaje angleških tankov in da se je v angleških tankih tudi vozil po angleških tleh.

Nemški tajni poizkusi s plini in bacili

V tej luči zadobijo odkritja g. Steeda povsem jasno lice. Wickham Steed trdi, da so v Nemčiji že za časa demokratskih vlad delali poskuse za bakteriološko vojno. Gojili so bakterije in pripravljali strupene pline ter natančno preučevali njihovo učinkovitost. Steed trdi, da ima o vsem tem v rokah dokumente. Ti so bili napisani v tajnem oddelku nemškega vojnega ministrstva, ki se na kratko označuje L. G. A. (Luft-Gas-Angriff). Na različne kemične tovarne je ta oddelk poslal tajna navodila. Ta vsebujejo tudi temeljito študijo o »yperitu« in o postopku za pripravljanje škod-

ljivih bacilov s pomočjo umetnega dežja. V raznih evropskih velenostih, kakor n. pr. v Londonu in Parizu so leta 1931 napravili nemški tajni agenti poskuse; potem so računali tudi z možnostjo, da bi pariško podzemeljsko železnico, ki bi jo pariško prebivalstvo v primeru letalskega napada uporabilo za skrilališče, zastrupili.

Ti dokumenti so šifrirani. Čeprav ni bilo mogoče povsem natančno razbrati šifer, lahko z vso zanesljivostjo trdimo, tako piše Wickham Steed, da so nemški tajni agenti na mestu proučevali možnost zastrupljenja trga »Place de la Concorde« v Parizu. Čez njega so se ponovno vozili v avtomobilu in za poskušajo trošili neškodljiv bacil (mikrococcus prodigiosus). Poskus so izvršili 18. avgusta 1933 okoli 15. ure. Šest ur pozneje so prekontrolirali tudi učinke poskusa samega. Nadalje poskuse so napravili tudi na trgu »Place de la Republique«, nadalje pri vojaški akademiji in pri vzhodu v razne postaje podzemeljske železnice. Prav posebno so se posrežili poskusi na »Place de la Concorde«, ker je kontrola lahko našla 95.778 mikrobnih kolonij. Druga poročila govore o poskusch, ki so jih nemški agenti izvršili 19. septembra 1933 na raznih mestih pariške okolice.

Evropa, združi se!

Wickham Steed je naknadno izjavil v pariškem listu »Paris Soir«, da so dokumenti, ki jih ima v rokah, povsem avtentični. V primeru, da bi nemška vlada priobčila dementi, bo on priobčil nove dokumente. Steed pravi dalje, da se Evropa lahko reši strašne zračne vojne edino na ta način, da se vse države, ki želijo mir, združijo in sporazumejo. Najprej naj ugotovijo, kdo je napadalec, nato morajo vsi prekiniti nevtralnost proti njemu.

Desničarska olenziva v Franciji

Zahteva po reformi ustave

Pariz, 30. junija. b. V vladnih krogih prevladuje prepričanje, da je položaj v zbornici nezdržen in da ne bo kazalo nič drugega, kakor da se položaj v jeseni reši z razpisom novih volitev v Franciji. Obenem se čujejo vedno močnejše zahteve, da je treba radikalno izvesti državno reformo. V »Gringoire«, ki je organ Tardieuja, je napisal znani francoski publicist Bérard odprto pismo na predsednika vlade Doumerga, v katerem ga poziva, da razpiše volitve za državotvorno skupščino in da izvede državno reformo.

Pariz, 30. junija. b. Ekstremne stranke so izvedle neke vrste mobilizacijo svojih sil. Zve-

višjih častnikov angleškega generalnega štaba. Uradno se poroča, da so člani angleškega generalnega štaba prišli na obisk popolnoma privatno. Angleška vojaška delegacija bo obiskala boljšice na Aisne. Splošno pa se smatra, da bo ta obisk angleških vojaških krogov le nadaljevanje pogajanj glede vojnih jamstev za varnost.

Budimpešta, 30. junija. b. Danes opoldne je bil pred narodno banko izvršen razen napad na slugo te banke, ki je prihajal iz posloja. Z avtomobilom sta se pripeljala dva roparja, ki sta v trenutku, ko je prišel mladenič iz posloja, preletela njegovi roki, v katerih je imel torbico z denarjem ter mu odvzela vse denar. Policija in soferji so takoj pričeli zasledovati predzna roparja, ki sta pa preganjalec ustavila s streljanjem iz avtomobila.

Brno, 30. jun. Jutri slavi prof. ing. Vladimir Filkuka, jugoslovanski častni konzul in predsednik Češkoslovaško-jugoslovanske lige, pedesetletnico svojega življenja. Slavljenec je od l. 1909 služboval v Zagrebu, kjer je po vojni postal profesor geodezije na vseučilišču. Ing. Filkuka si posebno prizadeva, da bi prišlo do plodovitejšega gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško; v ta namen je organiziral pod okriljem brnske lige turnejo češkoslovaških gospodarstvenikov po Jugoslaviji.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivost, sparno, nagnjenost k nevihtam. Zagrebška vremenska napoved. Deževno. Nestalno vreme.

Prenos relikvij v cerkev sv. Cirila in Metoda

Ljubljana, 30. junija. Slovesnost posvetitve nove cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu so se pričele ob 8 zvečer. Zažgali so na pokopališču velik kres. Cerkev je bila obsevana z močnimi reflektorji. Velika množica vernikov je prišla na besedam dr. Stanovnika, ki je spregovoril o pomenu kresov v slovenski zgodovini in krščanski religiji. Spreved se je nato podal v mesto po relikvije. Duhovščina je iz škofijeke palače prinesla relikvije v okusni skrinjici. Okrog pol 10 zvečer se je procesija z relikvijami vrnila nazaj k Sv. Kristofu, kjer so relikvije položili na njihovo mesto v cerkvi sv. Cirila in Metoda. Na zabrane vernike je imel krasen nagovor katehet dr. Zupan. S tem so bile slovesnostne zaključene. Obširno in natančno poročilo prinesemo prihodnji, ker tega nocoj zredne razmere niso dopuščale.

VEDNO BOLJSBI

Hitlerjevi govorniki so naredili izlet v okolice Moguncije in navduševili ljudstvo za vlado, češ da bo pripeljala Nemčijo v zlato dobo. Nekemu kmetu se je to zdelo naložljivo, in je neprevidezno pripomnil: »Kaj si! Nikoli ne bo boljše na Nemškem!« Govornik je naznanil kmetu. Sodisce ga je, obsojilo t. posebno kazni. V teku treh tednov mora dnino na mestni magistrat, kjer glasno govori: »Že boljše na Nemškem, in vsak dan bo vedno boljše! Prav za prav je to Coudrea sdratjenje francoskega izvora.«

Ob prvem slovenskem svetišču svetih slovanskih apostolov

Škof Anton Martin Slomšek je kot mož božje Previdnosti jasno spoznal, da je svetniško češčenje sv. Cirila in Metoda bistveno važno za pravilno usmerjenost našega verskega življenja in naše narodne zavesti. Zato je tako goreče širil češčenje sv. slovanskih bratov med slovenskim ljudstvom in je s svojo svetniško gorečnostjo dosegel, da se je češčenje sv. slovanskih apostolov iz Slovenije širilo tudi med druge slovanske narode. To sveto dediščino svetniškega škofa je s gorečim sodelovanjem dr. Janeza Kreka in dr. A. Mahniča obnovilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Javno češčenje svetnikov se po stoletnih običajih katoliške Cerkve kaže posebno v tem, da njim v čast postavljamo oltarje in sidamo cerkve. Tako je tudi škof Slomšek v svoji gorečnosti na svoje stroške postavil oltar sv. Cirila in Metoda v cerkvi sv. Jožefa nad Celjem. A svetniški častilci sv. slovanskih apostolov ni dočkal, da bi mogel njima v čast posvetiti kako cerkev.

Velika ovira za češčenje sv. Cirila in Metoda med Slovenci je bilo žalostno dejstvo, da sv. slovanska apostola v vsej Sloveniji nista imela nobene cerkve, nobenega večjega stalnega svetega ognjišča, ob katerem bi se mogla srca vernega slovenskega ljudstva vneti za češčenje svojih apostolov.

Zato je posvetitev prve župnijske cerkve sv. Cirila in Metoda v Sloveniji važen mejnik v naši verski zgodovini. Ta dogodek je toliko važnejši, ker se je tako pomembno srečal s 25 letnico poživljenega češčenja sv. slovanskih apostolov med Slovenci, s 25 letnico slovenskega Apostolstva sv. Cirila in Metoda, s 25 letnico obnovljene Slomškove ustanove v čast sv. Cirila in Metoda.

Dr. Fr. Grivec.

Slovesnosti posvetitve cerkve sv. Cirila in Metoda

Prezrv. g. škof dr. Gregorij Rožman se prijelje s svojim visokim gostom prezrv. g. dr. Mihaelom Pušićem, hvarskim škofom, iz škofije pred novo cerkev točno ob 1/8 zjutraj. Kočijo bo spremeljal četa kolesarjev. Takoj nato bo prezrv. g. ljubljanski škof začel s posvetitvenimi obredi, pri čemer bo sodeloval tudi prezrv. g. hvarski škof, ki bo po sklepnih obredih, kmalu po 10. uri opravil prvo sv. daritev v novi cerkvi. Medtem bosta dve sv. maši na prostem, na pokopališču, in sicer ena ob 8, druga pa obenem s p. mašo v novi cerkvi. Ljudstvo se vabi, da z ljudskim petjem sodeluje pri obeh sv. mašah.

Po mašah bo darovanje, ki bo v cerkvi in pri vhodu na pokopališče.

Ljudje, čim pridejo iz cerkve ali s pokopališča, se takoj uvrste, po navodilih rediteljev, v sprevod, ki pojde po Dunajski cesti, po Prešernovi ulici, Stritarjevi ulici, mimo magistrata in mimo škofije in stolnice, po Vodnikovem rgu, Kopitarjevi ulici, čez Zmajski most, po Rešljevici cesti, Komenškega ulici, Tavčarjevi ulici, Miklošičevi cesti in po Masarykovi cesti nazaj na Dunajsko cesto k Sv. Krištofu, kjer se sprevod razide.

Proslava 25 letnice ACM

Akademija v čast sv. Cirila in Metoda v veliki dvorani hotela »Union« ob štirih popoldne.

Spored:

1. Pozdrav.
 2. Slavnostni govor univ. prof. dr. Fr. Grivca o 25 letnici Apostolstva sv. Cirila in Metoda.
 3. Skioptične slike iz življenja sv. Cirila in Metoda in iz zgodovine ACM.
 4. Brlec: »Na vzhodu«. Deklamacija.
 5. Stanko Premrl: »Cirilova oporok«. (Moški zbor.)
 6. Mohorov: Molitev Slovenov. (Zborna deklamacija.)
 7. Ruska himna sv. Cirilu in Metodu. (Mešani zbor.)
 8. L. Puš: Sv. Ciril in Metod. (Mešani zbor.)
 9. P. Krizostom: Sv. Ciril in Metod. (Otroška igra.)
- Vetop prost.

ACM je za svoj srebrni jubilej izdalo slavnostno številko svojega glasila, lista »Kraljestvo božje« z mnogimi slikami in z izbranim mikavim gradivom. Mnoge bodo zanimali zanimivi spomini iz leta 1909, ko je bilo med Slovenci ustanovljeno ACM. Ta številka lista »Kraljestvo božje« se tudi posebej prodaja.

Un. prof. prelat dr. Fr. Grivec:

Praznovanje godu sv. Cirila in Metoda

Dan cerkvenega praznovanja sv. slovanskih apostolov se je večkrat menjaval. Sprva so sv. Cirila častili dne 14. februarja, na dan njegove svetniške smrti. V srednjem veku so Hrvati in Slovenci na ta dan večinoma praznovali tudi skupni god sv. Cirila in Metoda. Ponekod pa so sv. Metoda praznovali posebej na dan njegove smrti, namreč 6. aprila. Vzhodni Slovani so skupno praznovanje pozneje prenesli na 11. majnik, ki je po našem koledarju 24. majnik. Nekateri katoliški Slovani pa so skupno praznovanje prenesli najprej nekako v srednji čas med dnevom Cirilove in Metodove smrti. V ljubljanski škofiji je imel cerkveni koledar od l. 1777 do l. 1800 skupni god sv. slovanskih apostolov dne 13. marca, pozneje pa 9. marca. Ta dan so Slovenci slavili god svojih apostolov v dobi, ko je škof Slomšek tako goreče pospeševal njuno češčenje.

Leon XIII. je češčenje sv. Cirila in Metoda l. 1880 ukazal za vesoljno katoliško cerkev in njun skupni god prenesel na 5. julij. A to je veljalo komaj dobro poldrugo desetletje. Leta 1897 sta se namreč morala naša apostola umakniti novemu svetniku sv. Antonu Čaharju; prenesena sta bila na 7. julij. Samo tisti Slovani, ki so god sv. Cirila in Metoda praznovali kot praznik višjega reda (duplex secundae classis), so ohranili 5. julij, katerega so se verniki že nekoliko privadili. Katoliški Slovenci se niso potrudili, da bi sv. Cirila in Metoda v cerkvenem koledarju toliko povzdignili, kolikor se spodobi za češčenje narodnih apostolov. Zato je bil god sv. Cirila in Metoda med Slovenci v treh desetletjih kar trikrat prestavljen. Tako premikanje za svetniško češčenje ni ugodno.

Po ustanovitvi Jugoslavije so se katoliški jugoslovanski škofje takoj spomnili, da sta bila naša apostola prej preveč zapostavljena. Za pospeševanje češčenja sv. Cirila in Metoda so l. 1919 izdali

Koncert v novi cerkvi

Zvečer ob 8 bo v novi cerkvi cerkven koncert, ki ga priredi pod vodstvom g. Ludovika Puša pomnožen cerkveni pevski zbor s sodelovanjem vojaške godbe. Nova cerkev je po mnenju strokovnjakov akustična in je upati, da bo koncert v vsakem oziru uspel. Sedeži I. vrste 10 Din, II. vrste 6 Din, stojišča 5 Din, dijaki in otroci 3 Din. Vstopnice se prodajajo takoj ob vhodu na pokopališče in zvečer tudi ob cerkvenih vratih.

Spored za jutri, v ponedeljek 2. julija, v osmi posvečenju, bo tale:

Ob 6: Govor »Ohranimo sveto vero, dediščino sv. Cirila in Metoda; govori g. p. J. Pristov, S. J. K obilni udeležbi vabimo zlasti vernike cerkve sv. Jožefa.

Ob 147: Sv. maša: frančiškanski provincijal. — Govor: »Sv. Ciril in Metod, naša blagovestnik«. Govori g. Alojzij Košmerl, stolni vikar.

Ob 20: Slovesne večernice. G. kanonik dr. Tomaž Klinar, stolni župnik, ob asistenci stolne duhovščine. Petje oskrbi stolni pevski zbor. K udeležbi vabimo zlasti vernike stolne župnije sv. Nikolaja.

V torek, 3. julija.

Ob 6: Govor: »Sv. Ciril in Metod — vzor krščanske ljubezni do bližnjega«. Govori g. dr. Jožef Gracar, C. M. — Sv. maša. Mil. g. Karel Cerin, novomeški prošt. Petje oskrbi pevski zbor cerkve presv. Srca Jezusovega. K udeležbi vabimo zlasti vernike cerkve presv. Srca Jezusovega.

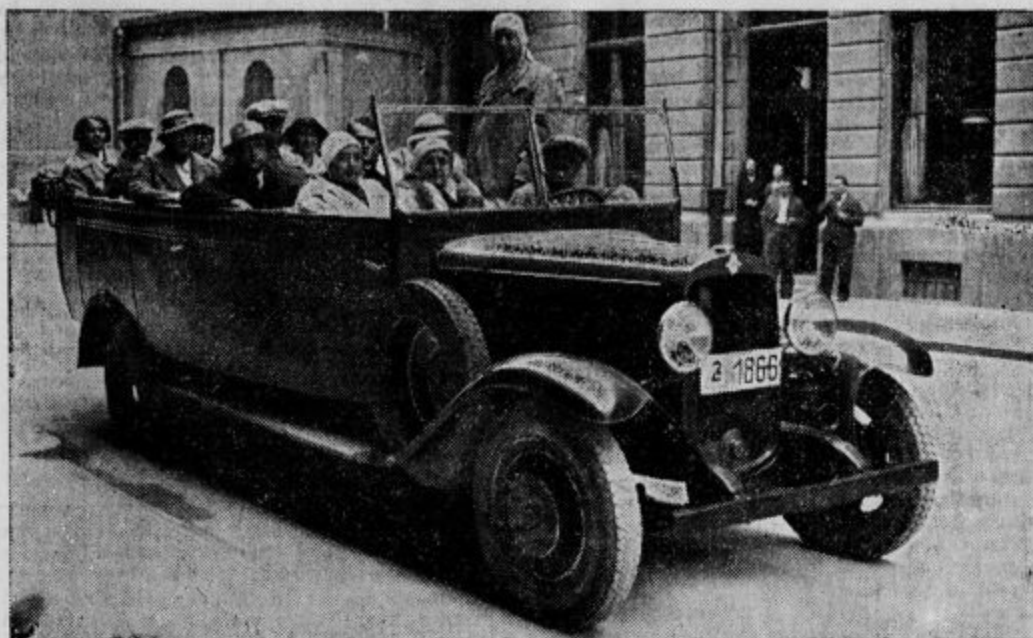
Ob 20: Govor: »Sv. Ciril in Metod, katoliška svetnik«. Govori g. dr. p. Gvido Rant, frančiškanski provincijal. — Slovesne večernice. G. Janko Petrič, mestni župnik, ob asistenci farne duhovščine sv. Petra. Petje oskrbi pevski zbor župnije sv. Petra. K udeležbi vabimo zlasti vernike župnijske matice sv. Petra.

Za nadaljnje dni bomo spored sproti objavljali.

*

Glede polovične vožnje, žal, nismo mogli objaviti pravočasno natančnih navodil, dokler nismo po zasebni brzojavki dobili tudi uradni odlok prometnega ministrstva in v njem šele potrebna navodila, toda za objavo v listih zaradi praznikov — prepovedno. Ker pa so železniške postajne blagajne bile uradno obveščene o novem postopku, upamo, da je vsak udeleženec dobil že na svoji odhodni postaji pojasnila za vožnjo, zato jih tukaj ne bomo ponavljali. Izkaznice, ki so jih dobili udeleženci na svojih odhodnih postajah, se žigosajo za povratek ob vhodu na pokopališče pri Sv. Krištofu ves današnji dan. Pripravljalni odbor.

Slovenci v Oberammergau-u

300 let držijo besedo verni občani Oberammergau, katero so dali Bogu, ko jim je odvzel šibo božjo: kužno bolezen leta 1634. Letošnji 300 letni jubilej se vrši v znamenju zvestobe do Boga. I. skupina Slovencev je odbila z letanim Alp-autom iz Ljubljane v jutranjih zarjah Vidovega dne čez Ljubelj na Gosposvetsko polje, čez Breže, Halstatt, Salzburg, München v Oberammergau.

Ravno danes 1. julija prisostvujejo pasijon-skim igram. II. skupina sledi 16. julija, III. skupina 26. julija. Potovanje traja z avtom iz Ljubljane do Ljubljane 6 dni in stane le 1800 Din. Tudi IV. skupina je na vidiku, kdor želi pohiteti v Oberammergau, naj se zgleda pri Romarskem odseku KA, Miklošičeva cesta 7.

Fr. Stelč:

Nova cerkev pri sv. Krištofu

Nova cerkev sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu je dozidana. Napovedovali so skromno, za silno povečavo obstoječe cerkve svetega Krištofa, toda nova stavba, kakoršna bo sedaj izročena svojemu namenu, je zasilen prizidek mogoče nekoliko le po svojem skromnem, stari cerkvi podrejenem zunanjem vtisu, na znotraj pa je prevzela vodstvo in igra stara cerkev v primeru ž njo samo vlogo stranske kapele. Le človek, ki ve, kaj hoče, je mogel ustvariti iz novega in starega to bogato mikavno notranjost. Kakor je že znano iz drugih objav (zadnja v julijski Mladiki), je nova stavba postavljena ob staro tako, da je nastal med njima trikoten klin, zabit med nje od strani prezbiterijev. Novo in bodočo glavno cerkev predstavlja podolga pravokotnik enostavne stavne oblike, na katerega vzhodnem koncu se nahaja za pet stopnic dvignjeni oltar. Prostor je prekrit z lesenim stropom, ki ga opirajo trije rahlo šilasti loki. V zaporednosti teh lokov se človeku, ki vstopi pri glavnih vratih, odkriva ta prostor. Levo stran zapira enostavna stena, v kateri sta v prvih dveh medločjih v pritličju dve trojni odprtini, kjer naj bi postavili spovednice, v tretjem medločju pa bo prižnica, na katero bodo vodile v zidu skrite stopnice. Zgornji del sten pa je odprt z okni, katerih okviri so vliji iz betona v obliki dekorativnih mrež; njihov spodnji del zavzemajo okrogle odprtine, zgornjega pa zapirajo navpične palice, med katere pridejo stekla. Po svoji obliki so ta okna nekako posrečena kombinacija oken z lečasto zasteklitvijo in poznogotskega okenskega paličevja, ki je ponekod nadomestilo krogičje. Za notranjščino, ki je skrajno priprosta, so ta okna največja bogatstva.

Na desni strani se odpre pogledu tistega, ki je vstopil, slikovit nered odprt in lokov, ki nudijo pri vsakem koraku druge mikave sestave. S treni

ZOBNI KAMEN

vir vsega zla - POKAŽE PREISKAVA

Nespametno bi ravnal, kdor bi čistil zobe, pa bi se hkrati ne zmenil za nevarni zobni kamen. Zakaj celo najbolj zdrave zobe lahko razrahlja, da začne izpadati. Kdor si redno čisti zobe s Sargovim Kalodontom, se ubrani zobnega kamna.

Sargov Kalodont je edino zobno krema pri nas, ki ima v sebi subforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi nevarni zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug. Kdor porabi vsak dan nekaj minut za nego zob — ima vse svoje žive dni zdrave zobe!

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi in prsib, hude srčnem utripanju, napadnih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

3000 slovenskih otrok pri Mariji

Neestropno je čakala mladina lekovške dekanije na zadnjo nedeljo. Bilo je namreč napovedano veliko romanje otrok k Mariji dobrega sveta na Slinovec pri Kostanjevici. Po mnogih nevihtah in deževju je napočil v nedeljo najkrajše dan. Takoj po 11 so zapregli po vseh župnijah dekanije — razen treh najbolj oddaljenih — nad 100 lepo okrašenih voz. Zadonele so Marijine pesmi, nad 200 konj je zarezgetalo in potegnilo mnogobrojne množice malih romarjev in romaric proti zaželenemu cilju. Na vseh cestah, ki se vijejo v Kostanjevico, je zavladalo najživahnije življenje in veselje. Zamišljena Krka, ki že itak teče tako počasi, je v nedeljo tekla še bolj, tako jo je prevzel ta mladi živžav. V mestu je mladina poskakala z vozov, se prijazno med seboj pozdravljala in se nato uvrstila v štiristopno procesijo. Silno lepo je bilo videti, kako je ta mladi svet dobesedno pokrtil ves hribček, okrog romarske cerkve. Prvotno je bilo v načrtu, da se vrši govor in litanije v cerkvi. Vred izredno velike udeležbe se je moralo vse to opraviti zunaj na prostem. Govoril je gosp. dekan Josip Anžič iz škocijana. Navezal je svoj govor na šolske rede, ki jih otroci dobe ob koncu leta. Tudi Marija daje svojim otrokom rede iz lepega, krepkega življenja. Bila je to res prava otroška pridiga. Nato so se vršile pete litanije, pri katerih so otroci sami odpevali.

Prične se zborovanje otrok. Na oder stopita Debeljak Anton in Košak Bogomil, oba učenca kostanjeviške šole. Lepo sta pozdravila in nato začela pozivati posameznike na oder. Zastopniki enajstih župnij so se vrstili drug za drugim. Eni so zapeli, drugi deklamirali, tretji igrali itd. Splošno so vsi svojo nalogo prav dobro izvršili, nekateri bolj korajžno, nekateri malo manj.

Vsi govorniki in deklamacije so izzveneli v eno misel, kot jo je lepo povedal eden izmed malih deklamatorjev:

»Odkar v varstvu smo Marije, kako lepo nam solnce sije, odkar prijatelji smo božje mize, v naših srcih ni več krize.«

Dal Bog in Marija, da bi vedno pri tem ostalo. Sledila je še pesem: »Ti o Marija«, nakar je bila veličastna prireditev Marijinih vrtec zaključena.

loki se odpira nova cerkev v trikotni prostor med seboj in staro, in trije drugi loki odpirajo ta vmesni prostor k staramu. Ves zgornji del zagojzde je vzvišen in se ureja za bodoči pevski kor. Odprt je sedaj na vse strani razen proti novi zakristiji. Proti cerkvi zapira njegove loke krasna lesena ograja, ki ima para v Ljubljani. Sestavljena je iz igračkasto vitkih renesanskih balustrov, stisnjenih med plošate široke balustre baročne oblike. Zada se kor odpira proti prehodu, ki vodi za starim prezbiterijem iz nove v staro zakristijo. V odprtino je postavljen stebel, ki predstavlja v raznih pogledih med loki izrazito poetičen moment, mik, ki ga je zmogla izjaviti lepa osamljena oblika kot taka brez ozira na svoje slikovite ali statične momente. S to balustrado in tem stebrom je postal ta kor lepotno žarišče prostora, kolikor je pač dosedaj opremljen.

Stara cerkev ima sedaj le še vlogo stranske kapele. Njena stara oprema s svojo patino prijetno obogatuje poglede skozi loke. Ko bo na mestu sedanjega kora, ki bo podrt razen prednje arkade, ki ga nosi, postavljen tudi drugi stranski oltar, bo ta kapela vsestransko zaokrožena in po svojem učinku samo še izredno bogat stranski prostor novega.

V spodnjem delu zagojzde med obema cerkvama bo z oltarjem ob novem pevske koru prirejena kapela.

Prostor nove kapele, ki ga bo razsvetljevalo okrog 40 od stropa visečih kovinskih svetilk v obliki zvoncev, ko popolnoma obvlada glavni oltar, ki bo popolnoma nov in v bistvu strogo liturgičen oltar. Za pet stopnic vzvišena nad ostalim prostorom stoji menza iz črnega, nekoliko marogastega marmorja. Njen sestav je konstruktiven, v okras pa ji služi v sredi močan stebel z okroglo glavo, ki opira sredo oltarne mize. Na oltarju bo stal tebernakel iz kovine. Predstavljal bo kupolast tempeljček iz starih sveđastih stebrov iz medenine, na njem bo ležala kamenita greda; ta pa bo nosila kovinasto kupolo, na katere vrhu bo Sv. Duh. Podoba bodo izpopolnjevale vrste svetnikov, za njimi pa bodo prirejene obsežne kamenite police za cvet-

Ljubljanske vesti:

Plenarna seja Delavske zbornice

V petek dopoldne je bila v dvorani Delavske zbornice plenarna seja Delavske zbornice, ki so se udeležili vsi člani zbornice. Sejo je otvoril predsednik g. Sedej, ki je pozdravil zastopnika banske uprave g. dr. Karliha ter se spominjal umrlih članov Delavske zbornice Mravljeta in Jernejčiča ter žrtev nesreč v Kakanju in v Kamniku. V svojem govoru je zavrnil mnenje o enostranski koaliciji v DZ (plavi in rdeči), trdeč, da take koalicije ni. V nadaljnjem poročilu je predsednik omenjal anketo o brezposelnosti v Beogradu, ki se je aktivno udeležila ljubljanska Delavska zbornica, dalje intervencije glede nabav premoga s strani železnice pri TPD, s čimer bi se zmanjšala brezposelnost v naših revirih. DZ je v 84 primerih posredovala v raznih medzinskih sporih. Poročal je nato še o nekaterih drugih koristnih akcijah, ki jih je v korist delavske DZ izvedla.

Tajnik g. Uratnik je poročal o gospodarskem stanju v Sloveniji. Napredovalo se samo tekstilna in lesna industrija ter občinski obrati. Vse ostale industrije so na enakem depresivnem nivoju, kakor sredi l. 1952. Nominalni iznos mezd pada še dalje, kar pa ni v povprečju niti tako nevarno, kakor pa so posamezni primeri. Najslabše mezde so sedaj v stavbi industriji, pri vodnih in cestnih gradnjah, tako, da rodbinski očetje niti nimajo več eksistenčnega minimuma. Delavska zbornica se trudi, da z zakonom o minimalnih mezdah poboljša to stanje. Izdelala je osnutek zakona in pravilnik. To vprašanje bo na dnevnem redu odbora seje centralnega tajništva Delavske zbornice, na katerem bodo predloženi tudi osnutki drugih Delavskih zbornic. Ti osnutki bodo predloženi in predloženi vladi. Naglašal je učinkovitost invalidno skrbstvo, zlasti za jetične delavce, ki so vzdrževalci družin. Potrebno je v tem oziru bolj učinkovito socialno skrbstvo občin in banovine. Delavstvo pa išče samo sredstva, da se zavarovanje proti jetiki izvede preko socialnega zavarovanja.

Nato je poročal o starostnem zavarovanju rudarjev. Ugotovil je s številkami, da je starostno zavarovanje pasivno in da bodo v nekaj letih izrpane vse rezerve. Bolniške blaginje prejemajo le polovico tega na mesec, kar izdajo. Zato je utemeljeval stališče Zbornice, naj se uvede specialna določila na rudarsko produkcijo, iz dohodkov pa zbira centralno sanacijski fond za vse bratovske skladišče v državi. Tudi nepremogovna rudarska produkcija se pri tem ne sme izjemati. Dalje je poročal o anketi o rudniških nesrečah, ki je bila te dni v Delavski zbornici. Anketa je ugotovila, da so rudniške nesreče zahtevale za zdravljenje in vzdrževanje samo lani 2.785.000 Din. Anketa je zahtevala predvsem, da se dvigne teoretična izobrazba delavstva, da se uvede učinkovitejša nadzorstvo v rudnikih in da se zboljšajo naprave, kar bi preprečilo večino nesreč. Nato je podal stališče k obnovitvi dela v Zenici. Kakor kaže, to našega delavstva ne bo prešlo zadelo, ker se bo delo pričelo le v malem obsegu in bo tamkajšnja toplotnica izdelovala le take predmete (tračnice), ki se pri nas ne izdelujejo. Vesti o nevarni konkurenci našim Jesenicam so pretirane.

zdravilišče želodca, črevesa, žolčnega mehurja, gihta in sladkorne bolezni. Med glavna zdravilna sredstva spada zdravljenje z rogaško slatino, ki je najjačja zdravilna voda izmed vseh znanih alkalosolinskih zemeljskih vrelcev. Vsled čustovitih zdravilnih uspehov, ki se dosežejo v Rogški Slatini, jo nazivajo jugoslovanski Karlsbad. Valed svojih redkih naravnih lepot je

ROGAŠKA SLATINA

tudi iskano letovišče. Bujno zelenje — tihi, temni gozdovi — oaze hlad — čisti ozonski zrak — krasni izleti — vsakodnevni koncerti — kopališče na prostem — zabava — kino itd. Prospekti in cenik: Zdravilišče in vse pisarne »Putnika«.

lice ali drug okras. Oltarni prostor ima svetlobo od dveh strani in bo izdatno osvetljen.

V stari cerkvi so položili že tudi del novega tlaka, kakoršen bo v vsi novi cerkvi. Vlt je v cementu iz raznih kamnoseških odpadkov in zbrusih. Plošče so približno pol metra v kvadratu velike in je ta tlak tako po svojem nepriljubljenem vzorcu kakor po resni obliki resnično monumentalna. Utis imamo, da smo dobili obliko tlaka, ki ga je tako iz praktičnih (ker prevladujejo kosi kamna nad cementno maso, bo zadosti odporen) kakor iz lepotnih ozirov mogoče priporočati in bi skoraj enakovredno mogel nadomestiti čisto kamnite tlakove.

Po svoji lepoto bogati notranjščina je ta cerkev ena najimpozantnejših in najbogatejših prostornin v Ljubljani. Dokaz nam je tudi visoke zmoglosti naše arhitekture, ki s kromnimi sredstvi, brez bahišva ustvarja velike lepote.

Zunanjšina je strogo stvarna, vanjo so vzdiali več starih nagrobnih spomenikov, druge bodo še grupirali ob nji in bo tako ozko zvezana z nekdanjim pokopališčem. Njena prednja stran z velikim okroglim fasadnim oknom in stebrečasto vhodno ropro na zadostno poudarja odličnost namena, ki mu ta stavba služi. Za pogled od ceste sta obe cerkvi spojeni v prav zadovoljivo enoto.

Za konec še to: Akcija za novo cerkev pri sv. Krištofu je pričela s skrajno dilematičnim osnutkom v duhu utilitaristične barake, ki bi se odrekla vsaki lepoto. Gospodu župniku in vsem, ki so to delo vodili, izrekamo priznanje, da se niso prenelili in se po treznem preudarku sredstev in važnosti akcije udali vodstvu večjih ljudi. Nameravali so postaviti zasilno cerkev, dali pa so nam v njenem postorju liturgično vsestransko ustrežajočo, lepoto pa naravno odlični prostor, s katerim ne moremo biti le zadovoljni, ampak smo lahko tudi ponosni nanj.

Poročal je dalje o 1% davku na mezde. Upati je, da se bo davčna praksa pri pravilnem tolmačenju pravilnika izdatno omilila. Pri bednostnem fondu pa se morajo v večji meri upoštevati socialni momenti.

O blaginji je poročal Češelnik. Sledila je obsežna debata. Govoril je o raznih delavskih problemih najprej Kosem, ki je poročal tudi o stanju meznega gibanja grafičnih delavcev. O novih udarcih rudarjem je poročal Arh, za njim pa Štrus, Lombardo (Jug. strok. zveza) je zahteval boljše zaščito obratnih zaupnikov in izpolnitev inspekcije dela, ki mora dobiti dovoljne kredite. Tudi tekstilno delavstvo mora biti socialno boljše zaščiten, zlasti ker ima ta industrija konjunkturo. Gođeša (Jug. strok. zveza) je zahteval, da se razširi poseleki red na vso državo in da se ukinejo zasebne posredovalnice. Žužek (JSZ) je zahteval razširitev socialnega zavarovanja tudi na poljske delavce. Moškerc je govoril o položaju grafičnega delavstva.

Plenumu je bil predložen proračun, ki izkazuje 2.183.000 Din dohodkov in toliko izdatkov. Dohodki so v glavnem doklade, ki znašajo 1.680.000 Din, razni dohodki iz premoženja DZ pa znašajo 503.000 Din.

Zastopniki JSZ so zahtevali, da se ves proračun postavi na nov sistem, da se upravnim aparatom poci in da se delavska zaščita v večji meri izvaja po delegatih DZ. Te zahteve niso bile sprejete.

Proračun je bil nato sprejet s 45 glasovi (rdeči in plavi) proti 14 glasovom (krščanski socialisti).

† P. Salvador Zobec

Dne 17. septembra leta 1870 je p. Salvador, po krstu Francišek, zagledal luč tega sveta v Vižmarjih pri Ljubljani. Komaj 20 let star je bil na Trstu, ki je tedaj spadalo še k naši provinciji, dne 7. septembra 1891 preobleden ter nastopil leto preizkušnje obenem z ranjnim p. Avguštinom Campo. Skupno sta napravila 26. septembra 1895 slovesno obljubo in bila na isti dan 20. oktobra 1895 posvečena v duhovnika. Po končanih bogoslovskih študijah na Kostanjevici pri Gorici je nastopil leta 1898 svoje prvo službeno mesto v Samoboru, ki je tedaj tudi še spadalo k naši provinciji. Leta 1900 je bil pa že nastavljen kot voditelj III. reda na Sveti Gori pri Gorici. Bržkone se mu je svetogorska Mati božja že tedaj prikupila, da jo je do svoje smrti tako zvesto ljubil in častil. Dve leti pozneje ga v istem svojstvu kot voditelja III. reda srečamo v Pazinu, lepem samostanu, ki je po svet. vojni pripadel Italijanom. Leto pozneje 1903 je ondi postal samostanski vikar. Leta 1905 pa ga je provincialno predstojništvo postavilo za gvardijana na Sv. Gori. Leta 1908 je postal gvardijan v franciškanskem samostanu Marija Nazaret, dokler ni bil leta 1910 prestavljen v Ljubljano. Čez dve leti je postal rektor božjepotne cerkve na Brezjah in prestojnik ondolnega samostana. Odtod pa je prišel l. 1913 za stalno v Ljubljano. Imenovan je bil tudi za provincialnega komisarja III. reda in franciškanske misijonske družbe ter je po vrsti opravljal razne častne službe; bil je samostanski gvardijan, provincialni definitor itd. Vse svoje moči je posvetil III. redu sv. Franciška, ki ga je vodil izjemni tisti 2 leti, ko je bil prvič prestavljen v Ljubljano, neprestano že od leta 1900. Samoposebi razumljivo tudi kot provincialni komisar tej nalogi ni postal nezvest. Da bi svoje tretjerredneke popolnoma obnovil in jih uvedel v duha sv. Franciška in III. reda, je prijel duhovne vaje za tretjerrednike. Prve so bile skupne in dostopne vsakomur, kar v cerkvi; ker te niso odgovarjale namenu, katerega je hotel z duhovnimi vajami doseči, je napovedal duhovne vaje za tretjerrednike po malih skupinah v samostanski dvorani, vsled česar je bil primoran duhovne vaje v enem postnem času večkrat ponoviti (6—8krat); vse govore je imel sam in to leto za leto. Leta 1922 je spisal in izdal knjigo poduk za novince pod naslovom »Red za ljudi, živeče med svetom«. Leta 1925 pa je sestavil in izdal tudi priročno knjigo za ude tretjega reda sv. Franciška »Življenja pote«.

Kakor drugi časopisi, tako je v povojnem času tudi »Cvetje« zašlo v težko krizo. Prišlo so povsem spremenjene razmere v tiskarnah, spremembe valute itd. V teh težkih časih je vodstvo provincije našemu pokojnemu sobratu izročilo l. 1920 tudi uredništvo »Cvetja«, katerega je z vso ljubeznijo rešil propada in urejal celih 8 let. Cvetje mu je zato dolžno trajno hvaležnost.

Ko je nastala potreba nove župne cerkve v Spodnji Šiški, ki je imela biti posvečena sv. Francisku Asiškemu, se je z vno trudil, kako bi pomagal pri zidavi nove cerkve. S pomočjo III. reda in dobrotnikov je prevzel stroške za strop v cerkvi, za tabernakelj in za oltar sv. Elizabete. Nabral je veliko zlatnine in draguljev, ki so se porabili v obeh zlatih kronah svetogorske podobe, ki je postavljena na omenjenem oltarju.

Komaj je bila cerkev sv. Franciška izročena svojemu namenu, se je ločil novega krasnega dela; zidave prvega Doma sv. Franciška v Sloveniji Načrt je po zamisli p. Salvatorja napravil vseučiliški profesor arhitekti p. Sal. In prav za njegovo 60-letnico je bila pod streho ter je bila prihodnja izročena svojemu namenu — za stanovanje četjeredne.

Razumljivo je potemtakem, da so se ga člani III. reda tudi z vso ljubeznijo oklenili ter se ga ob pomembnih dnevih z vso hvaležnostjo spominjali.

Kal boleznij je nosil p. Salvador že dolgo v sebi, kakor je to povsem razumljivo pri raku. Vendar se mu do zadnjega to ni dosti poznalo. Sele zadnji dve leti smo opazili na njem znake staranja. Prav hudo pa ga je prišla bolezen pred nekaj meseci, ko je začel kar vidno hirati. Redal je strogo dije, vendar pa ni prav nič nikomur potožil. Naprej je vršil svoje dolžnosti, kakor da je vse v redu, prav do zadnjega. Sele devet dni pred smrtjo se je dal pregovoriti, da je šel v Leonide na operacijo, ki mu je pač za par dni podaljšala življenje, zdravlja pa mu seveda ni mogla vrniti. Prav do zadnjega je bil pri zavesti. Previden s sv. zakramenti, ki mu jih je podelil g. p. Pij Zankar, je umrl dne 27. junija ob 8 zvečer.

Možu, ki se je v Franciškovi in Gospodovi službi izrpal, iskreno želimo obilno plačilo božje ljubezni. Odkrita duša, počivaj v Kristusu!

P. Angelik.

Po maturi utonil

V sredo popoldne so napravili maturanti Trg. akademije, katerim se je pridružil še več drugih dijakov te šole, majhen izlet v Medno. Med temi je bil tudi 20-letni Anton Krajc, sin posestnika in trgovca iz Grahovega pri Cerknici. Dijaki so se razdelili na več skupin. Nekateri so balinali, drugi kegljali, največ pa se jih je odšlo kopat v Savo. Med temi tudi Krajc. Ko so se okoli 5 popoldne zbrali pri Cirmanu, so opazili, da Antona ni med njimi. Pričeli so ga iskati, toda našli so le njegovo obleko ob Savi, Toneta pa nikjer. Jasno je bilo vsem, da je Tone v neopaznem trenutku nekje v Savi utonil. Iskali so ga tudi po vodi, toda ni ga bilo mogoče nikjer najti, ker je Sava prav gotovo odnesla truplo dalje. Užaloščeni tovariši so se zvečer vrnili v Ljubljano ter tu obvestili najprej Elsnerjevo družino na Erjavčevi cesti, kjer je Tone stanoval, nato pa tudi nekatere druge sorodnike v Ljubljani. Dosele se še ni posrečilo najti trupla tako tragično umrlega Toneta. Iščejo ga že tretji dan ob obeh bregovih Save tja do črnuškega mostu. Reševalna dela vodita Tonetov stric, načelnik rehn. oddelka banske uprave inž. M. Kraje in pokojnikov bratranec, ravnatelj mestne planarne inž. I. Bartel, ki je že vse tri dni stalno na Savi. Dosele je bil ves trud zaman. Kalna in nekoliko narasla voda otežuje iskanje, posebno pa tudi dejstvo, da nihče ne ve točno, kje se je ubogi Tone ponesrečil. Vrlemu mladeniču, ki je bil ponos svojih staršev, bodi ohranjen blag spomin. Naj mu sveti večna luč! Užaloščenim sorodnikom naše sožalje!

Gospodje! Moderni vzorci blaga za letne obleke

so dospeli. — Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

© V Ljubljani umrli od 22. do 28. junija. Ferlič Ana, 62 let, zasebnica, Vidovdanaka cesta 9. — Bezenšek Tončka, 31 let, žena prokurista, Zeljarska ulica 6. — Zobec paler Salvador, franciškian, Zaloška cesta 11. — Hočevar Josip, 57 let, revident drž. žel. v pok. Mestni trg 7. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Milošević Bosilka, 1 leto, hči postrežnice, Masarykova cesta. — Repovž Josip, 79 let, vžitar, Koludrje pri St. Janžu na Dolenjskem. — Bolta Janko, 1 leto, sin delavca, Krakovska ulica 20. — Fabjani Leopold, 70 let, posestnik, Žužemberk 150. — Purkart Bogomir, 23 let, sin voznika, Dolenjska cesta 28.

© Javna dražba. V torek, dne 3. julija t. l. ob 9 bo v mestnem skladišču na Jegličevi cesti javna dražba zarubljenih predmetov.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob pol 6 SKRIVNOSTNA VRATA. Ob pol 9 in jutri ob pol 9 zraven še Pozabljene melodije.

© Zlobnost ponočnjakov presega res že vse meje. V noči od četrtka na petek so neznani zlikovci omajali enega izmed mlajev, ki sta postavljena za Ciril-Metodove posvečene slovesnosti na Dunajski cesti, na sev. meji bežigradske župnije, in mu odlomili vrh. Mlaj je bilo treba podreti, mu pritrčiti nov vrh in ga znova postaviti. Tudi plakati »Katoliški Slovenec« bodo ponočnjake v oči, da jih ne puste pri miru in jih trgajo.

© Zdravnik za zobe dr. Lojz Kraigher, Krekov trg 10, zopet redno ordinira.

© Nedovoljeni triki fotografske tvrdke. Ljubljanska policija zbira podatke o nedovoljenem poslovanju neke fotografske tvrdke z juga, ki posluje po Ljubljani in tudi deželi z nedovoljenimi triki. Akviziterji te tvrdke imajo na pikli seveda bolj preproste ljudi, kakor služkinje in druge. Akviziter skuša svojo žrtev pridobiti najprej za povečanje fotografske slike. Ko vidi, da nima uspeha, ji obljubi, da to ne bo prav nič veljalo, naker mu žrtev res izroči kakšno sliko za povečanje. Čez kakšnih deset dni pride k žrtvi drug agent, ki prinese že na pol izdelano povečano sliko, obenem pa pravi: »Veste, kar zastoji to ne bo, vsaj naši stroški morajo biti plačani!« Žrtev navadno izroči agentu kakšnih 100 Din. Čez teden dva pa prejme žrtev obvestilo, da naj dvigne po povzetju poslano pošiljko na pošti ter naj doplača kakšnih 300 do 400 Din. Žrtev, ki spozna, da je bila prevarana, navadno protestira pri tvrdki, ta pa ji potem pošlje res sliko, toda ne njeno, temveč neko povsem drugo. Žrtev seveda ponovno protestira, naker jo tvrdka potolaži, češ, da gre le za pomoč. Jezna vsega tega postopanja, gre žrtev potem na pošto in plača povzelec. Na ta način je znanih v Ljubljani že več primerov. Policija je za nekatere take primere zvedela, jih preiskala in jih prijavila državnemu pravdnstvu.

„Hubertus“ domače milo, da lepo belo pecilo

© Tat z dvema urama. Na praznik popoldne se je prilepel v Moste 25-letni potepuh Janez Z., doma odnekod z Dolenjskega, že povsem izgubljen mladenič. Stopil je v neko hišo, v kateri ni bilo nikogar. Pogledal je malo naokrog in se nasmehnil, ko je zagledal na polici kakor nalašč zanj pripravljeni dve uri, eno zlato in drugo srebrno. Janez je brž eegel po uri in jo popihal. Še ob pravem času so njegov beg opazili domači, ki so jo ubrali za njim. Toda Janez je bil urnejši in bi jo gotovo popihal, da ni opazil tega lova neki etražnik, ki jo je prav tako ucvrl za tatom. Janez je med begom odvrgl obe uri, naker so ga prišli. Našli so tudi obre uri, tako, da je škoda krita. Janeza je najprej zadržala policija, ki ga je izročila sodišču.

Dobra vina, dober ham, vsega obilo »Gajev hram«

© Dunajsko pranje, svetločlone, šimenc, Kolodvorska 8.

Dr. Janko Pompe

specialist za bolezni ušes, nosa in grla

od 1.—15. julija ne ordinira.

Zborovanja pedagogov

Soleki pouk je končan. Dijaki so odšli na počitnice, učiteljsko pa se pripravila na zborovanja. Katehetje bodo pobili v Maribor, profesorji v Banjaluko, slovenski učitelji v Ljubljano. Na vseh zborovanjih bodo obravnavali stanovske, organizacijske in tudi emimentne kulturne zadeve. Na zborovanju gg. katehetov v Mariboru so v bistvu na programu sama verskovzgojna predavanja, kar je naravno. »O pomenu verske vzgoje« bodo imeli predavanje tudi zborovalci »Slomske družbe« dne 4. julija v uniojski beli dvorani. Preko tega vprašanja ne bodo mogli tudi zborovalci »Krščanske šole«, ki bo imela svoj občni zbor ob priliki katehetekega kongresa v Mariboru. Da bodo sklepi na zborovanjih v Mariboru in na občen zboru »Slomske družbe« v Ljubljani pozitivni za versko vzgojo, leži na dlani. Za slovensko narodno učiteljsko je to vprašanje že rešeno. Skoraj, da ni več narodnega učitelja, ki bi se še protivil verski vzgoji izročene mu mladine. Tudi taki starši so redki med Slovenci. O profesorjih, žalibog, ne moremo v splošnem se izreči take sodbe, vendar smo prepričani, da bo večina po zdravem razumu odklonila predlog nekaterih, ki so za to, da bi se poučevanje verouka v višji gimnaziji ukinilo. V dobi, ki jo preživljamo, bi se taka vprašanja z negativnega vidika sploh načenjati ne smela. Zdaj gre predvsem za to, kako bi narod moralno dvignil in ga osrečilo, duhovno obogatilo. In kakšno drugo oporo naj bi dali mladini po 14. starostnem letu, ko prične preživljati najnevarnejša življenjska leta? Nimate predmeta, ki bi mogel nadomestiti vrednote verouka. Kdor hoče dobro narodu, mora stremeti za tem, da se veroučno poučevanje poglubi in etično prekrvavi vse ostale šolske predmete. Kakor je bil doslej verouk prvi med predmeti, tako bodi odslej. Nas zelo veseli dejstvo, da se zavzemajo za verouk poleg krščanskih staršev tudi vsi uvidni pedagogi. In gotovo ni slučaj, da bodo na vseh zgornj omenjenih zborovanjih ekoraj istočasno obravnavali versko vzgojo. K temu so se odločili gotovo zgolj iz življenjskih izkušenj, ki jih eni in drugi opazujejo dan za dnem. Zločin se neverjetno množijo med ljudstvom. Človeka mora biti že kar strah pred njimi. Nehote se mora vprašati po vzroku in leku. Vzrok zanemarljiva verska vzgoja. Priče za to trditve nam nudijo v izobilju sodne obravnave mladoletnikov. Lek: poglobljena verska vzgoja. S tako vzgojo prežetih mladoletnikov ne vidite pred sodniki. Verska moralna vzgoja je temelj družinskemu, družabnemu in državnemu življenju. In kdor na tem temelju ruši, ta podira in je škodilivec človeštva; kdor na tem temelju gradi, ta je njegov dobitnik. Vsem pedagoškim zborovanjem želimo veliko uspeha in pozdravljamo zborovalce.

50 letnica menške godbe

Mengeš, 30. jun.

V nedeljo, 8. jul., proslavi menška godba 50-letnico svojega obstoja. Brataška godbena družba so se v velikem številu odzvala našemu povabilu. Dosele je prijavilo svoje sodelovanje že 12 godbenih društev iz vse dravske banovine. Posebnost te naše slavnosti pa bo monstre koncert združenih godb Tržič, Vrhnika, Vič, Kamnik, Domžale, pod spretno taktirko gosp. Dolinarja.

Slavnost se bo raztegnila na dva dni. Na predvečer priredi godbeno in pevsko društvo koncert, ki ga bo raznesel po svetu Radio Ljubljana. Po končanem koncertu bo bakljada po našem lepem naselju.

V nedeljo, 8. julija bo pripravila domača godba budnico in zbrala vse v sprevid k sprejemu doših gostov in godb na kolodvor v Jaršah ob 9.25. Nato bo krenil sprevid, ki ga bodo popelsteli narodne noše in konjeniki, v Mengeš, k slovensi sv. maši. Po končani sv. maši pa bo slavnostno zborovanje.

Popoldne ob 14.30 se bo pričela proslava z sprevidu po lepem naselju, po končanem sprevidu pa se bo razvila ljudska veselica na vrtu g. Dornika. Obeta se mnogo prijetne zabave, zato vabimo vse, da nas v teh slavnostnih dneh posejijo. Zanimivo je, da baš v tem času obhaajta 50-letnico svojega rojstva godbeni predsednik g. Kompare A. in njen kapelnik g. Lipar Peter.

Prah na naših cestah

Podbrezje na Gorenjskem, dne 30. junija. Avtomobilisti, ki vozijo v vedno večjem številu po naši cesti (to je Ljubljana-Bled), povzročajo ob suhem vremenu cele oblake prahu. Kar nas prebiva ob cesti, moramo zaradi tega ravno v najlepših poletnih dneh dan za dnem požirati škodljivo cestni prah. Zaradi prahu moramo tudi imeti okna v sobah in spalnicah noč in dan zaprta, pa nam kljub temu prah vdira v sobe in kvari nam poleg zdravja tudi obleko, pohištvo itd.

V prejšnjih letih so tudi letoviščarji kaj radi prihajali čez počitnice v našo prijazno Srednjo vas, ki je prav idealen kraj. Sedaj jih ni več, največ zaradi prahu.

Lansko leto smo delali pranje za podporo par tisoč dinarjev, da bi si nabavili škropilni voz, ki bi z njim škropil ceste na odseku skozi Srednjo vas. Kajti z lastnimi sredstvi si vsaka vas težko to nabavi. — In največkrat v tem času tudi primanjkuje vode ter bi jo bilo treba voziti od drugod. Prošnje smo poslali na bansko upravo, Higljenjski zavod in Avto-klub pa brez uspeha. Opozorjam tem potom zopet vse oblasti in merodajne osebe, naj vendar ukreduje, da se ta nadloga čimprej odpravi ali pa vsaj omili. Saj smo občestni stanovalci že dosti prizadeti s tem, da ni nikdar miru zaradi ropota raznih vozil in drugih neprijetnosti.

Mislím, da ne bi bilo neizvedljivo, če bi ob dnevih, ko se praši, bil na razpolago še en škropilni avto za podeželske vasi, kakor je v mestih. Morda bi zadostoval za vso cesto Ljubljana-Lesce en sam avto? Morda bi se pa od pomoglo na kak drug način. Dolžnost vseh merodajnih faktorjev je, da nas čimprej rešijo nadloge prahu.

Pozivam tudi vse vaške in občinske odbore ob tej cesti, da se pridružijo tej prošnji, kajti za deva je res nujna.

Fr. Kozjek.

— Ko se začne cesti popnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi.

Vič

K slovesnosti posvetitve cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani odidemo Vičani danes skupno v sprevidu z godbo. Zbirališče ob pol 10 dopoldne v Društvenem domu, odhod ob 10. Jez-deci, kolesarji, narodne noše in vse cerkvene organizacije vabljene v polnem številu, da bo sprevid pomnožen z drugimi našimi farani tem večji in lepši. Kdor se misli udeležiti, naj pride ob pol 10 v Društveni dom. odkoder se bo formal sprevid.

Sem in tja po Zagrebu

Na Mahničevem grobu

Od Svetega Ksaverja smo poslali pozdravov nebroj. Brez svinčnika in papirja še več, kakor pa onih na kartah — pozdrave, kateri so šli vse tje, koder je nekadašnji Mahnič udaril kot silni kovač, ki je koval usodo dveh narodov, ki se tu v Zagrebu srečujemo: Slovencem kot učitelju in borecu. Hrvatom kot škof in vodnik.

Na sv. Petra in Pavla dan, tako je zamislil gosp. Janez Kalan, ki je bil vedno iznajdljiv, naj imajo tudi Slovenci v Zagrebu svoje žegnanje. Pa kaj se boče. V mestu je tako vse drugače kot na deželi, zato pa je naše žegnanje podobno — in še to: na Petrovo v cerkvi sv. Frančiška Ksaverskega. No, vse to nas ne moti nič — ker nam je bil Mahnič, čigar grob je v tej cerkvi, kakor naš Peter-skala. Tako smo v 14. letu po njegovi smrti v veliki množici pohiteli na njegov grob, da ob njem premislimo in preudarimo, v koliko smo tudi mi vredni njega — mi, ki nas je cesta življenja slično kot njega zanesla med brate Hrvate — ki smo kakor njegov testament, ki moramo prav v njegovi šoli preudariti in prav doumeti naše vloge in naloge v tem mestnem vrvežu.

Ugotovili smo marsikaj. Lepega vemo marsikaj o sebi povedati, a drugi vedo tudi kaj manj lepega na naš račun... pa ni vse brez osnove, zakaj veliko slovenskih smeti se zbira prav tu, da sramoto in nečast delajo poštemu slovenskemu imenu.

In tudi to smo pribili, da so madež in sramota

tisti, ki se svoje matere sramujejo, ker prav ti tudi svoje brate prodajajo, zato je vsakega dolžnost, da ostane poštem svoji slovenski materi, poštem in zvest vsemu, kar ga je ona učila. Kdor ni tak, pa naj mu beseda teče kakorkoli, delal bo sramoto in nečast slovenskim in hrvatskim spomenikom. Zato hrvatsku ni na kvar, če mu je pošteno slovenstvo z bratsko podporo v pomoč. Najgrša fakinaža tržaška, satanski požigalci slovenskih domov, podli klečepalci na Koroškem in Gracu, to so izpridena nevedna slovenska kri. Slab dar bomo dali Slovenci Hrvatom, če jih obdarimo s tako sodrjo.

Tako smo presodili in tako sklenili, da poštem človek ne nosi krinke, marveč pokaže svoj pravi obraz.

Nazadnje smo pa litanije zapeli. Saj veste, kako so lepe naše litanije Marijine z vsemi pesmi, kakor jih lepših nikjer ni. In še to je našo lepo slovenstvo povzdignilo, da jo je vodil msgr. Janko Barle in še trije so bili pred oltarjem, ki so ta dan prvič kot novomašniki stopili v svetišče Gospodovo, ki so nam dali tudi novomašni blagoslov, pač prvega izven posvečenih semeniških zdov. To so gospodje: dr. Martin Povše, Franc Rihar, Ignacij Podkubovšek, katere je prav ta dan posvetil kot svoje prvece novi nadškof dr. Stepišec, tudi Slovenci, ki so letos absolvirali tukajšnje bogoslovje kot duhovniki za zagrebsko nadškofijo.

Naši pravniki povabljeni v Bolgarijo

Belgrad, 30. junija.

Društvo bolgarskih pravnikov v Sofiji je povabilo jugoslovanske pravnike na obisk. Ti so prijazno povabilo tovarišev iz Bolgarije z veseljem sprejeli in že prihodnje dni odpotuje večja delegacija iz vseh glavnih pravniških centrov naše države v Bolgarijo. Našim pravnikom pridejo bolgarski tovariši naproti do Dragomana, glavni sprejem in pozdrav pa bo v Sofiji, kamor prispejo 7. julija t. l. Tu jih bodo poleg pravnikov pozdravili sofijski župan in predstavniki vseh kulturnih organizacij bolgarske prestolnice. Naši pravniki bodo v Sofiji ostali dva dni, nato pa se odpeljejo preko Vitoša v najznamenitejši bolgarski samostan Rilski Dalje bodo obiskali še Plovdiv in druga bolgarska kulturna središča. Jugoslovansko delegacijo bosta vodila predsednik Zdrženja sodnikov kraljevine Jugoslavije in glavni tajnik g. dr. K. Svito Kravina, načelnik oddelka za Slovenijo v ministertvu pravde. Obisk naših pravnikov v Bolgariji je gotovo velikega pomena za še tesnejše zblizanje jugoslovanskih narodov.

Lepa umetnina

V delavnici gosp. Karla Tratnika, pasarja v Mariboru se je izdelal kelih, ki zasluži, da malo o njem spregovorimo. Po načrtih arhitekta v Budimpešti je izdelal gosp. Tratin kelih, ki je eden največjih v Jugoslaviji, saj samo kupa ima 15 cm v premeru. Kelih je iz finega srebra, težak 1 1/2 kg,

ves v ognju pozlačen. Nogo krasi 6 umetniških emajlov, ki predstavljajo: Srce Jezusovo, Srce Marijino, sv. Jožef, sv. Anton, Kristus na križu z žalostno Materjo in sv. Janezom in Kristus obhaja sv. Janeza. V nodusu je vdolžen 6 krvavoredeh rubinov. Okrasek pod kupo diči 24 pravih diamantov in 48 krvavoredeh rubinov. Kelih je naročil gosp. Anton Berger, župnik v Tavankut v Dun. banovini za svojo 50letnico rojstva in 25letnico mašniškega posvečenja. Kelih je bil posvečen ob priliki sv. birme pri Sv. Juriju ob Ščavnici od prevzvišene knezoškofa gosp. dr. Ivana Jožefa Tomažiča.

ŠATORI od D 235,- dalje

KAJAK - COLNI

Prvi povsem domači izdelki
Din 2050,- in 2450,-
Cene so znižane za nad 50%. ~ Kajak-sport je postal s tem dostopen vsakomur
Zahtevajte našo izdajo »Sport in poletje«

B. KOLB & PREDALIČ
LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA

Položnice

dobe v današnji številki »Slovenca« oni p. n. poštni naročniki, ki jim je z dnem 30. junija potekla naročina ali imajo še kaj zastanka za prejšnje mesece. Vljudno prosimo vse prizadete, da se poslužijo položnice takoj v prvih dneh julija, da bo mogoče zagotoviti redno prejetje lista. — Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da imajo pravico do »Slovenčeve« smrtno-nezgodne podpore samo oni p. n. naročniki, ki imajo naročnino plačano vsaj en mesec ozir. pol leta naprej, računano od dneva nesreče. — Oni p. n. naročniki, ki bi položnice trenutno ne potrebovali, naj jo shranijo za prihodnje plačilo ali pridobe z njo novega naročnika.

Koledar

Nedelja, 1. julija (6. pobinkoštna nedelja): Presv. Rešnja Kri. Teobald. Ta mesec je dan dolg od 15 ur 32 minut do 14 ur 44 minut.

Novi grobovi

† V Laporju pri Slov. Bistrici je umrla na Vidov dan zjutraj Ana Ozimič, sestra dekana g. Jožeta Ozimiča. Blaga pokojnica je bila vzor pobožne, za vse dobro vnete in plemenite žene. V soboto, dne 30. t. m. je bila ob veliki udeležbi pokopana na domačem farnem pokopališču. Pokojnico bodo vsi ohranili v svetlem spominu, žalujočim svojem, zlasti gospodu dekanu, naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— 7 odličnim uspehom je promoviral za inženjerja kemije na češki visoki tehniki v Brnu gosp. Pavlin Krže iz Sodražice. Iskreno čestitamo!
— Na zagrebski agronomski fakulteti je bil diplomiran gosp. Fran Jančič iz Pavlovskega vrha pri Ormožu. Čestitamo!
— Pri pokopniškem zavodu sta bila v zadnji odborovi seji imenovana namesto gosp. dr. Otmara Krajca, kateri je odšel v pokoj, gosp. dr. Karel Petrič, šef Higijenskega zavoda v Ljubljani, podpredsednik Zdravniške zbornice za dravsko banovino ter privatna zdravnica gospa dr. Groyer-Jenko.
— Poroka na Brezjah. Dne 25. junija je poročil p. gvardijan Resman Bonaventura g. Debeveca Borisa, učitelja v St. Janžu na Dolenjskem, z gđ. Finžgar Angelo, učiteljico v Poljanah nad Šk. Loko. — Čestitamo!

Ostale vesti

— Pevski tečaj ne bo 2., 3. in 4. julija v St. Vidu, ampak 9., 10. in 11. julija na Rakovniku. Začetek 9. julija ob pol 10. Prosimo gg. župnike, da to sporoče pripravljenim organistom.
— Minister Janez Pucelj proti borec. Kakor poročajo listi, je g. Pucelj na taboru kmečke mladine v Grobljah izjavil o bojevnikih sledeče: »Bojevniko so imeli program, ki sem ga tudi sam odobral. Medtem pa se svojega programa niso držali in zvedel sem tudi, da se govorilo, da je bojevniko osnoval ban dravske banovine v sporazumu z menoj in po mojem nasvetu. To so širili pristaši bivše SLS. To ni res! Ugotovilo se je tudi, da so na shode bojevnikov hodili pristaši bivše SLS in ustvarjali zmedo ter tako spravili to organizacijo s pravega pota. Zato je danes delovanje bojevnikov zame tako sumljiva zadeva, da ne verujem v posvetenje in čistost tega pokreta. Pozivam vse pristaše JNS, da se ga izogibajo.«
— »Jutro« o Avstriji. »Jutro« piše, da posebno demoralizirajoče vpliva na avstrijsko ljudstvo denuncijantstvo. »Drug se boji drugega in nezaupanje vlada med najboljšimi prijatelji. Ovaduštvo cvete in vsak dan ustvarja na stotine novih žrtev.« To je res, da denuncijantstvo vedno zelo razkrojevalno vpliva na ljudstvo in je najgubnejše sredstvo, ki se ga navadno poslužujejo le že čisto propale politične klike. Denuncijantstvo namreč najbolj podira narodno skupnost in dela krivico navadno najboljšim državljanom. Zato so denuncijanti največji narodni škodljivci in izvržki naroda; njihov monopol patriotizem, ki si ga nadevajo, je le krinka in ostudna laž. In tudi to je značilno, da se enaki ljudje prav povsod poslužujejo enakih sredstev!

Specialist za notranje bolezni

Dr. Franjo Pavlič

se preseli 3. julija iz Aleksandrove ceste 16 na Aleksandrovo c. 1/1 (lekarna pri Mariji Pomagaj).
Ordinira od 8 do 12 in od 2 do 4.

— S čim si mora »Jutro« pomagati. Zadnja številka »Preloma« prinaša pod naslovom: Mimogrede ima kratke noge — sledečo notico: Neki list, ki je vpeljal kot novost stalno rubriko »Mimogrede«, je v svoji številki od prejšnjega torka objavil v originalu članek bivšega srbskega bojevnika iz skupine puk. Stevana Švabića, ki je zelo značilen za mišljenje švabičevih srbskih borec o bojevniškem pokretu v Sloveniji. Okoliščina, da ni navedeno ime avtorja, je sumljiva, sumljivo je pa tudi to, da ni naveden vir, po katerem je ta članek ponatisnjen. Sumljivost proveniencije tega članka pa postaja posebno očitna spričo dejstva, da ta članek bivšega srbskega bojevnika kar mrgoli onih napak proti srbskemu jeziku, ki jih delajo Slovenci, ki se še niso dobro naučili srbsčine. Ne le, da piše enkrat »bojevnik« in potem »bojevnici«, čeprav se ne nazivamo tako, temveč »borci in čeprav je za to srbski izraz, najdemo tudi »beavlašče« mesto »danase« mesto »danas«, »koroškom« mesto »koruškom«, »časima« mesto »časovima«, »orudja« mesto »oružja«. Pa vse to naj bi še bilo, ker je tega lahko kriv ta presneti tiskarski škrt, ni pa izgovora glede sledečega stavka: »Ako bi to bilo pametno i opravdano, tu bi akcijo vodili v celotni državi vsi bojevnik, posebno oni, koji su se za ovu državu borili.« Beseda »država« se samo v slovenščini uporablja (za teritorij države), v srbsčini pa se pravi »zemlja«, torej: »u čitavoj zemlji, ne pa »u celotni državi«. Posebno zalete se je pa avtor z besedo »posebno«, ker ta v srbsčini ne eksistira, ter se za ta pojem uporablja večinoma »narocito«, včasih tudi »osobito«. Naj torej »mimogrede« opozorimo na te podrobnosti, ki se iz njih jasno vidi, da izvira ta prepričevalni življenjski neznanega juna naravnost iz Agencije Podvalca.

— Na kongresu Združenja jugoslov. nacionalnih železničarjev in brodarjev v Subotici ni bilo govora o reorganizaciji prometne službe, temveč samo o stanovskih vprašanjih jugosl. prom. osebja. Nič od navzočih ni govoril o centralizaciji ali o delokrogu ravnateljstev, še manj pa predlagal ukinitve ravnateljstev in ustanovitve inšpektoratov. Ravno tako kongres

STELLA

TOALETNO MILO

Vsako jutro se vedno iznova razveselite različne kakovosti tega mila, ki neguje kožo in je tako poceni.

Prijeten vonj, obilna pena.

ni sklenil, naj se vse njegove želje upoštevajo, temveč je zaključil, da se vrši v mesecu avgustu t. l. izreden kongres v primeru, da Centralno vodstvo ne uspe glede novega pravilnika o voznih ugodnostih.

— Evharistični shod v Mariboru. Pripravljalni odbor je poslal te dni vsem župnim uradom lavantinske škofije zadevno okrožnico, ki se tiče vseh shoda tičočih se zadev.

— Maturantje humanistične gimnazije v Ljubljani. Maturajo 41 kandidatov (36 moških in 5 ženskih). Izdelali so: Bačič Boris, Bohinc Stanislav, Bratina Vojmir, Dobnikar Franc, Dolenc Alojz, Dolinar Rudolf (oproščen ustnega izpita), Dolžan Branko, Eiletz Rafael, Gogala Jožef, Krenžar Marijan, Lampič Izidor, Lavrih Ivan, Moljk Anton (oproščen ustnega izpita), Nahtigal Anton, Oblak Anton, Pajnič Josip, Pavlič Emil, Pavlič Peter (oproščen ustnega izpita), Polič Branimir, Rihar Jožef, Rojc Alojz, Sluga Alojz, Stopar — Babšek Marijan, Smid Ivan, Valenti (Valenčič) Davorin, Vene Anton, Zupančič Andrej, Bole Marija, Derganc Zofija, Srebrnič Gabrijela, Verbič Breda. — Sedem kandidatov in ena kandidatinja so bili zavrženi za 3 mesece, dva kandidata pa za eno leto.

Dentist I. Hribovšek

Zagorje ob Savi

ne ordinira od 1. julija do 1. avgusta

— Akademski dom sv. Cirila, Streliška ulica 12, Ljubljana, sprejema v počitnicah poceni na stanovanje dijakov in ekskurziste. Oddajo se lepo opremljene sobe tudi drugim.

— V osmrtnici t. g. Frančiške Štrukelj je bilo ime g. Alekse izpuščeno po želji naročnika in plačnika osmrtnice in ne pomotoma, in je bila zadevna notica brez njegove vednosti objavljena v nedeljskem »Slovencu«.

— Spominski dan bojevnikov na Brezjah 1. 1934. Na premnoga vprašanja, se li bo letos vršil ali ne, odgovorjamo: na vsak način in nepreklicno ob vsakem vremenu dne 15. avgusta. Spored in eventualne ugodnosti vožnje itd. objavimo pravočasno. — »Boj«.

— Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopojutju vzemi na tešče kozarec naravne Franz-Josef-grenčice. — Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo.

— Srečo v nesreči je imel v petek neki ljubljanski turist v Kamniških planinah. Na snežišču pod Grintovcem bi kmalu padel v prepad kot pred dvema letoma nesrečni turist Albert Makuc. Tudi to pot je korakala preko ledenega snežišča večja družba turistov. Eden izmed družbe je na pole-deneli gladki sneženi skorji padel in se prišel valiti po strmini. Ves napor, da bi se z rokami ali pa nogami ustavil, je bil zastonj. Tudi tovariši mu niso mogli priskočiti na pomoč, ker je s precejšnjo brziro drsel po strmini. K sreči je pred njim molela iz snega večja skala, ob kateri se je turist ustavil. Pri tem pa je dobil občutne poškodbe zlasti na rokah in nogah. Tovariši so mu prihiteli na pomoč in ga odnesli v Kamniško Bistrico. Od tod ga je Kregarjev avtomobil odpeljal v Kamnik, kjer se je takoj raznesla novica in nekateri so že govorili o smrtnem slučaju. K sreči pa ima turist samo nekaj manj nevarnih poškodb. Ta slučaj nam zopet kaže, kako nevarna je pot po strmih snežiščih. Turisti morajo biti skrajno previdni, zlasti pri prehodu pod Grintovcem, kjer se je po nesreči Abert Makuc.

Zahtevajte vedno in povsod le

Radensko!

Radenska je med mineralnimi vodami samo ena, kar znači kvaliteto brez primere!

— Zavod Marjanišče v Kranju sprejema v svoj internat učence gimnazije, osnovne šole, pa tudi otroke v predšolski dobi.

— Naredba o policijski uri. Po odredbi g. bana dravske banovine se je odložila obvezna moč naredbe o policijski uri z dne 1. junija t. l. samo kolikor se tiče bufetov (okrepčevalnic), torej \$ 2 naredbeno do 10. julija t. l.

— V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 30. junija so objavljene »Izpremembe pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami«, dalje »Naredba o prevažanju čebel na ajdovo pašo«, »Izprememba določil, po katerih se priznavajo banovinski prispevki za napravo gnojšč in gnojničnih jam«, »Razglas o zbiranju in uporabi prispevka za pogozdovanje«, »Razglas o preložitvi volitev občinskega odbora za občino Lukovica«, »Razglas o razpisu ponovnih volitev občinskega odbora za občino Kropo« in »Objava banske uprave o pobiranju obč. trošarin v l. 1934«.

»Pecion« prašek za pranje je domač, boljši in cenejši

Trboveljska znižuje plače

Oster protest nameščencev — Plače utrgajo tudi delavcem

Trbovlje, 30. junija.

V četrtak zvečer so se nameščenci zbrali k protestnemu zborovanju. Iz poročil je bilo razvidno, da izgube od letnih prejemkov nižji uradniki 8%, višji pa 10—12% vseh dohodkov. Delavcem pa namerava družba utrgati 6% od zaslužka.

Med zborovalci je bilo veliko razburjenje in ostro razpoloženje. TPD ne more opravičiti zadnjega znižanja plač, njeno stanje se ni poslabšalo, medtem ko se delavcem in nameščencem prejem-

ki vedno bolj znižujejo. Nameščenci morajo sedaj veliko dela opraviti brezplačno v svojih prostih urah, ker so nadure prepovedane, a novih moči se ne nastavi, drugače pa dela izvršiti ni mogoče. Borba za obstanek združuje sedaj vse rudarstvo, ker se poleg znižanja plač obeta še povišanje prispevkov za zavarovanje.

Sprejete resolucije se bodo odposlale na pristojna mesta, da se zagotovi tisočim naših ljudi človeka dostojno življenje.

Trije požari

Šmarje, 30. junija.

Snoči po desetih je začelo goriti poslopje Antona Završka, posestnika in gostilničarja na Cikavi pri Šmarju na Dolenjskem. Ogenj se je pojavil pod kozolcem, odkoder se je razširil tudi na hlev, pod in hišo. Gasilci, ki so prihiteli iz Šmarja, Skofljice in iz Lavrice, so mogli obvarovati le hišo, vendar je tudi ta zelo poškodovana, dočim je ostalo poslopje popolnoma zgorelo. Ostalo je le nekaj zidu. Škoda je precej velika, vendar je baje delno krita z zavarovalnico. Kako je ogenj nastal, ni še pojasnjeno, vendar ni izključeno, da je bil podtaknjen.

Šmarjeta na Dol., 29. junija.

Pri Dulčevih v Gorenji vasi so ravno južnili, ko so začutili dim. Šli so pogledat in videli, da gori streha nad njimi. Ljudje so bili večinoma na polju, pa jih je plat zvona hitro priklical k požaru. Hiša je pogorela. Gasilski

četa iz Šmarjete je takoj prihitela na pomoč. Javno pa se moramo zahvaliti gasilski četi iz Škocjana, ki se je nemudoma pojavila pri požaru in pridno gasila. Dejstvu, da ni bilo preduh sapa, in pa gasilec se je zahvaliti, da ni danes del Gorenje vasi, ki šteje 65 hiš, pogorišče.

Krško, 30. junija.

Na praznik sv. Petra in Pavla je začelo goriti pri Janezu Klemenčiču v vasi Mrtnice št. 6. Pogorelo je gospodarsko poslopje, ki je bilo krito s slamo, vse poljsko orodje in že letošnji pridelek ječmena. Škoda, ki znaša okrog 50.000 Din, bo le delno krita z zavarovalnico. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Leskoveca, ki se jim je pod vodstvom g. Hinka Zakška posrečilo ogenj lokalizirati. V veliki nevarnosti so namreč bila v bližini stoječa poslopja, ki so večinoma krita s slamo.

Izpred celjskega okrožnega sodišča

Dne 27. junija t. l. se je vršila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem glavna razprava zoper Molan Marijo iz Kapel pri Brezicah, ki je bila obtožena, da je v noči na 4. junija t. l. v Kapelah v trenutku, ko je bila napadena od lastnega brata Peterkoviča Ivana z gnojnimi vilami, prekorčila iz malomarnosti meje svoje obrambe s tem, da ga je udarila z motiko po glavi in mu prizadela prelom lobanjske kosti ter ga tako iz malomarnosti usmrtila, ker je Peterkovič Ivan umrl dne 7. junija t. l. na posledicah poškodbe.

Obtožnica je navajala: Obtoženka je prevzela poslasto od svojih staršev, ki so izgovorili zase in slaboumnega, gluhonemega sina, obtoženkega

Mariborske vesti:

11 milijonov v zraku

Maribor, 30. junija.

Kriza in varčevanje, stiskanje pri vsakem dinarju, je znak današnjih dni. Povsod smo menda nazadovali napram lanskemu letu, napredovali pa sva le — pri tobaku. Kajti lansko leto je spulhal Maribor v prvih šestih mesecih za 11.205.190 Din »božje traviče« v zrak, letos v istem času pa kar za Din 11.432.741, ali skoro četrtilijona več! Pokadili pa so Mariborci v tem času cigaretnega tobaka: trebinjca 4 kg, neretvanca 110,90 kg, zetskega 234, savskega 3279 kg, Pipariji pa so spravili ameriškega 101,30 kg, dunavskega 5881,50 kg Tobak v Mariboru kar ne gre, pač pa cigarete in cigare! Med cigaretnimi se je pokadilo: Jadran 2800 kosov, Kosovo 2790, Sumadija 28.780, Mignon 7020, Vardar 626.700, Drina 760.300, Ibar 66.900, Nerelva

□ Prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič je podelil na praznik sv. Petra in Pavla v stolnici med slovesno službo božjo peterin bogoslovcem diakonom.

□ Vidovdan se je v Mariboru praznoval s slovesno službo božjo, ki jo je v stolnici celebriral prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič. Prisostvovali so sv. opravilu predstavniki vseh krajevnih, državnih, vojaških in samoupravnih občin. Mesto je bilo radi narodnega praznika zavito v zastave.

□ Katehetska razstava v Mariboru. Ob priliki katehetskega kongresa priredi Cirilova tiskarna v Mariboru v dvorani Zadrž. gospodarske banke razstavo katehetskih del, slik, nazoril itd., kar služi pedagoškim in izvenšolskim svrham naše mladine. Razstava je odprta od ponedeljka 2. do petka 6. julija vsak dan od 10—12 in 2—5. Vstop je prost.

□ Jugoslovansko-bolgarska liga se snuje v Mariboru. Sestavil se je preteklo sredo pripravljali odbor, v katerem so vpok. minister dr. Kukovec, podžupan Golouh, dr. Vrčon, novinar Radivoj Rehar in prof. Sedivy. Pod pokroviteljstvom lige bo tudi letošnji nastop bolgarske lahkoatletске reprezentance, ki bo v Mariboru 6. septembra.

□ Prvo grozdnje na trgu. Včeraj smo ga že videli — kupili so ga pa lahko samo izbranci, ker mu je cena znaenkrat Din 16 za kilogram. Lani je prišlo prvo grozdnje na trg skoraj mesec dni kasneje.

□ Inž. Mis zapustil Maribor. Te dni se je poslovil iz Maribora inž. Saša Mis, dosedanjí ravnatelj Ježekove strojne tovarne v Melju. Prosell se je s svojo gospo soprogo na selvno Čoško v Dvir Kralove. G. inž. Mis, ki izhaja iz ugledne ljubljanske rodbine, si je za časa svojega delovanja v Mariboru pridobil v vseh krogih spoštovanje in priljubljenost. Zlasti ga bodo pogrešali tukajšnji športni krogi, ker je bil neumoren delavec na sportnem poprišču ter si je pridobil velike zasluge osobito za razvoj smučarstva. Želimu mu v novem kraju in na novem polju udejstvovanja srečo in vsestranski uspeh.

□ Župnik Kren ponesrečil. Župnik od Sv. Križa nad Mariborom g. Franc Kren se je resno ponesrečil, ko se je peljal s konjem po hribu navzdol. Zdravi se v mariborski bolnišnici, kjer se mu je stanje že precej zboljšalo.

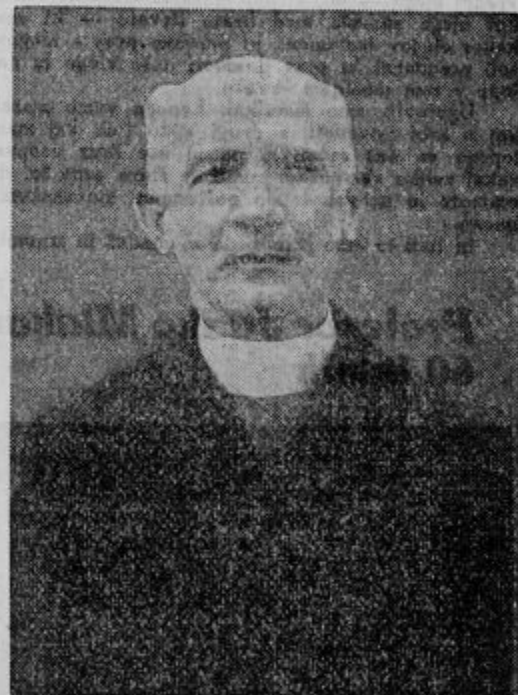
□ Pogreb blagopokojnega nadstrojevodje v p. Mihaela Gnusa je pokazal, kako izredno priljubljen je rajnik užival pri svojih tovariših in vseh številnih svojih znanih in prijateljih. Poleg izredne množice pogrebcev ga je spremljala na zadnji poti tudi železničarska godba, ob odpeti gomili so mu pa zapeli v poslednje slovo tovariši-železničarji. Bodi mu ohranjen časten spomin!

□ Glasbena Matica v Mariboru bo imela svoj redni občni zbor v soboto, dne 7. julija, ob 19. uri v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so poročila o delovanju v preteklem poslovnem letu, izprememba društvenih pravil po novem zakonu o društvi in volitve.

Jubilej vurbarskega župnika

Danes praznuje 30-letnico župnikovanja vurbarski g. župnik Alojzij Kokelj. Jubilantu, ki čil in zdrav že 30 let uspešno župnikuje na Vurbku v prepleti štajerskih pokrajini, naj bodo posvečene te skromne vrstice.

G. Alojzij Kokelj se je rodil 4. junija 1868 v vasi Mlaka v župniji Javorje nad Škofjo Loko iz trdnje in pošteno kmetijske rodbine. Poklic za duhovniški stan je začel že v 10. letu, in sicer ga je zanj navdušilo pripovedovanje nekega sorodnika misijonarja. Oče ga je dal študirat z naročilom, naj postane duhovnik, češ, dohtarja ali kaj drugega ne mara dati študirat. Osnovno šolo je dovršil naš jubilar v Škofji Loki, gimnazijo pa v Ljubljani, kjer je bil med odličnjaki. Nato je šel študirat bogoslovje v Maribor ter je dne 20. avg. 1893 zapel novo sv. mašo pri podružnici sv. Valentina pri Javorjah. Služboval je najprej pri Sv. Vidu kot kaplan, nato v Kozjem, pri Sv. Juriju ob Taboru, kjer je bil 3 leta, nato pa 5 let v Novi Cerkvi pri Celju. Dne 29. marca 1904 je prišel za provizorja na Vurbek, kjer je dne 1. julija postal župnik.

Po 30 letih je njiva božja, ki jo je obdeloval naš župnik, vsa izpremenjena. Krase jo najprej štiri lepe družbe, fantovska, moška, ženska in deklška kongregacija, ki se po župnikovi zaslugi zbirajo pod zastavo Brezmadežne. Skrbno je obdelana tudi katoliška prosveta v tej župniji. Župnikovo nesebično delo za gospodarski in socialni napredek ljudstva dokazuje »Hranilnica in posojilnica«. Pa tudi več drugih bratovščin krasi župnijo, med temi »Apostolstvo moških in mladeničev«, najnovejša pa je gibanje fantov v KA. Vse, kar premore Vurbek katoliških organizacij, vse je delo današnjega jubilarja. Se danes premore g. župnik, kljub svojim 66 letom in 41-letnemu masnikovanju mnogo koristnega dela za dušni in telesni napredek našega ljudstva. Vedno je imel veliko skrb, kako ustreči in pomoči svojim vernikom. Komu ni znano, kako je krepko branil interese in pravice kmetijskega ljudstva! G. župnik je bil ves čas svojega dela in službovanja naselec izrazite slovenske misli. Kot političen bореc je doživel dostikrat laznjive očitke in zasmehovanja nasprotnikov, toda on ni klonil in nič ni omajalo njegovega prepričanja. Njegovo veliko veselje je dramatična umetnost. V ta namen je celo sam pisal in iz tujih jezikov prevajal razne igre.

Kot duhovnik pa je ves vnet za čast Najvišjega! Po cele ure poseda v spovednici. Energično borbo vodi zoper razne pohujšljivce, zlasti je gorak onim, ki postajajo med službo božjo zunaj cerkve. Ob nedeljah in praznikih ima po dva-trikrat govor ter se pri tem izkazuje njegov bister spomin. Našemu ljudstvu se je — dasi rojen Kranjec, — v govoru že toliko približal, da ga vsakdo smatra za Štajerca.

Naš župnik je tudi dober gospodar ter vzorno vodi svoja in cerkvena posestva. Daleč naokoli je znan po svoji gostoljubnosti. Gospodinjstvo mu vodi gđ. Francka Lukmanova, sestra univ. prof. dr. Lukmana. Njegove gostoljubnosti pa ne uživajo samo imenitniki, marveč trosijo njegove roke stalno in dnevno obilo dobrih darov med potrebne reveže.

Višje cerkvene časti je on vedno odklanjal, je pa ves ovit v jubileje. Lani je slavil 40-letnico mašništva, letos 40-letnico dušnega pastirovanja, 5-letnico katehetstva, 30-letnico župnikovanja in 40-letnico, odkar je duhovni svetnik. Plačilo za vse njegovo veliko delo in vse zasluge naj mu podeli večni Plačnik!

Jubilantu kličemo na dan njegovega jubileja, naj bo pozabljeno vse, kar je grenilo njegovo življenje! Pozabljene naj bodo vse krivice, nehvaležnost, ves trud in trdo delo, pozabljeno tudi vse sovraštvo nasprotnikov, tako da se more v polni meri ozreti z mirnim, zadovoljnim pogledom na svojo delovno preteklost in da se more njegovo dobrotno srce radovati ob strani njegovih sobratov! Bog živi vurbarskega župnika-jubilanta!

pri nekaterih je šlo celo za 3 kg navzgor. Deca se sijajno počuti, le prvih par dni se je pojavilo nekaj slučajev lahke škrlatice, zanesene iz Maribora, a sta doktor in desinfektor širjenje takoj ustavila. Prva kolonija ostane na Pohorju še 14 dni.

□ Dolgi prsti rastejo. Kar dva drzna vlomata sta si sledila v noči na petek. Nepridipravi so obiskali lekarno Viktorja Savosta na Kralja Petra trgu in tovarno svile Thoma. Pri Savostu so odnesli iz registrirne dnevnice blagajne 1240 Din. Glavne blagajne se niso lotili. Bil je zgolj slučaj, da se je to pot nahajal v dnevni blagajni večji znesek in sicer radi tega, ker je bil lastnik odsoten. Drugače se je denar vsak večer spravljaj v veliki blagajni. — Pri Thomi so odnesli vlomilci več bal drage svilene tkanine.

Pevska zveza

Pevski tečaj ne bo 2., 3. in 4. julija v St. Vidu, ampak 9., 10. in 11. julija na Rakovniku. Začetek 9. julija ob pol 10 dopoldne. Prosimo gg. župnike, da to sporoče pripravljenim organizatorjem.

Japonska ribica napove potres!

Človek v boju zoper najhujšega nasprotnika
Hišice na jeklenih valjih

V boju zoper naravo se je človeku največ časa upiral potres. Človek je zavlada zrak, zavojeval bo kmalu celo stratosfero, kljubuje tudi viharjem, dela celo v silnih globinah morja; toda šele v zadnjem času je prišel človek do tega, kako je treba graditi hiše, ki naj kljubujejo potresu!

Pri potresu v Kaliforniji je prišlo 150 ljudi ob življenje, ugotavlja C. Millard, okoli 5000 jih je bilo ranjenih. Prof. Belar, ki vodi Sir-Humphrey-Davyjevo opazovalnico v Jugoslaviji, je ugotovil, da je bilo v preteklem letu razmeroma manj potresov kakor navadno. Dodal je pa takoj, da kažejo vsa znamenja, da se bo ta primanjkljaj žalibog v kratkem izravnal. Za človeštvo ta vest gotovo ni razveseljiva.

Države, kjer se pogosto pojavljajo potresi, proučujejo najnovejše izume glede gradnje hiš, ki najbolj kljubujejo potresu. Kakšne so te hiše? Na navaden temelj postavijo jekleno plast in hiša stoji na jekleni plošči. Med tema dvema ploščama so postavljeni valji, na katerih se hišni temelj suče, medtem ko ostane stavba sama lepo pokoncu. Za take hiše je najboljši stavni material jeklo. Izkušnje so pokazale, da takšne stavbe najbolj kljubujejo potresom.

Narodi se zavarujejo proti potresom na način, ki je njihovemu narodnemu bistvu najbližji. Japonci so prvotno gradili hišice, ki so se zdele kakor iz papirja, ki so bile tako lahke, da bi jih bil lahko vihar odnesel. Te hiše so se dobro upirale potresu. Pozneje so pričeli Japonci graditi moderne stavbe z več nadstropji. Zato je prišla katastrofa, ko je nastopil na pr. potres v Jokohami. V Mehiki so domačini pričeli graditi hiše po španskem vzorcu, bile so to hiše z debelimi zidovi. Mehikanci se prav dobro počutili v teh hišah, misleč, da jih noben potres ne zruši. Američani sami so bili bolj napredni. Postavili so hiše iz jekla, in sicer zelo nizke. Bili so prepričani, da bodo kljubovale potresom. Toda pri prvem večjem potresu se je pokazalo, da jim niso kos. Katastrofa v Miamiju je to potrdila.

Pravilno domnevajo ljudje, da ni kriv potres sam silnih nesreč, ki nastanejo, ko se pojavi. Večjo katastrofo povzroči vselej ogenj, ki nastane po potresu. Večkrat opazimo, da so ceste in kraji, skozi katere se vijejo vodovodne, električne in plinske naprave, razrvani. Morda več sto kilometrov daleč je potres prevrgel zemljo in pokvaril te naprave. Pogosto se prav na teh mestih vžge ogenj, ki nato povzroči še hujšo katastrofo, kakor potres sam.

Seizmologi, to so izvedenci, ki se bavijo s proučevanjem potresnih pojavov, so dognali, da bi bile potresne katastrofe mnogo manj strašne, ako bi se posrečilo napovedati potres in opozoriti prebivalstvo, da se mu bližajo usodne ure. Do danes še ni uspelo sestaviti zanesljiv instrument, ki bi

napovedal bližajoči se potres. V zadnjem času so mnogo govorili o tako zvanem magnetomotorju. Toda skušnja je pokazala, da je magnetomotor nezanesljiv in da deluje edino v primeru, ako je središče potresa prav blizu.

Japonski seizmologi so v zadnjem času odkrili čudovito ribico, ki natančno napove potres, ki se približuje. Dognali so, da je mogoče s to ribico napovedati potres, katerega središče je celo 1500 milj oddaljeno. Japonci prvačijo glede preiskovanja potresnih pojavov. To je pač povsem naravno, saj so oni radi potresov najbolj prizadeti; zato je tudi v njihovem interesu, da se s to vedo še posebej bavijo. Na Japonskem je povprečno vsakih 24 ur 1,6 potresov. Sreča je, da niso ti potresni sunki katastrofalni; saj jih navaden zemljan sploh ne opazi. Edino seizmografi zaznamujejo vse, to je tudi šibkejša potrese.

Naj bo potres še tako šibak, ne uide znameniti japonski ribici, ki jo izvedenci nazivajo »parasaurus asolus«. Kako more navadna ribica napovedati potres? Ali ni to nekaj nemogočega? In vendar je to resnično! Po večletnem opazovanju so Japonci dognali, da se ta ribica, ki je sicer v ribniku neprestano skrita za rastlinami in kamenjem, nenadno vznemiri in prične nemirno plavati po ribniku, ko se približuje potres. Nič drugega je ne more zbuditi iz dozdevnega spanja. Nekaj ur pred potresom zapusti svoje skrivališče za rastlinami in kamenjem ter se dvigne in enkrat do dvakrat zaplava v krogu po ribniku. Samo nekaj sekund traja to plavanje, nakar ribica zopet omaga in se spusti na dno. Japonci so delali poskuse z ribico celo leto in dognali, da je nekaj ur potem, ko se je ribica pričela nemirno gibati v ribniku, nastal potres. Medtem ko so vse druge priprave, ki naj bi bile napovedale potres, odpovedale, se je ta majhna in nedolžna žival popolnoma obnesla. Izvedenci so kmalu razjasnili to skrivnost. Dognali so, da je ta ribica občutljiva za elektromagnetične motnje, ki se pojavijo vsakrat na zemeljski skorji, ko se približuje potres. Te motnje vplivajo na normalno fiziološko stanje živcev in mišičja te ribe. Tako je postala ribica točen napovedovalec bližajočega potresa.

Za to odkritje so se seveda pričeli zanimati potresni izvedenci po vsem svetu. Kakor vse kaže, bodo v najkrajšem času po vseh potresnih opazovalnicah postavili akvariji z japonsko ribico. Z njeno pomočjo bodo seizmografi bolj zanesljivo napovedovali potrese, kakor so jih doslej. Na ta način se bo grozota potresnih katastrof omilila, ker bo prebivalstvo opozorjeno na potres. Poleg tega bodo posledje električne, plinske in vodovodne napeljav delali z večjo previdnostjo, da bi lahko bolj kljubovale potresom. Tako se bo nevarnost potresov še bolj zmanjšala.

Novozelandska letalka Jean Batten je sama preletela razdaljo Anglija—Avstralija v 15 dneh. S tem je postavila nov rekord na tej progi. V Sidneyu so jo sprejeli prav kraljevsko. Brez radia seveda ni šlo. Letalko so privedli prosili, naj pove nekaj besed na radio.

Nagrada za roman o boljševizmu

Akademija za socialno pomoč v Parizu je razpisala nagrado za najboljši roman o boljševizmu. Kmalu so se odzvali najboljši pisatelji z vsega sveta in poslali svoja dela v Pariz. Rok bi moral poteči 1. junija tega leta. Akademija je rok podaljšala do 1. oktobra. Do tega časa lahko romani predložijo svoje romane. Delo je treba poslati na naslov: Mr. Belle, Rue de Belle Chasse 37, Paris 7. Žirija bo objavila svoj sklep 1. aprila 1985.

Nekaj strašnega! Pisal mi je, da ga v trenutku, ko bom to pismo bral, ne bo več med živimi. Na koncu dostavlja naj mu sporočim odgovor po temle poslu.

Sedem milijonov družin prejema podporo

Uradni podatki ugotavljajo, da prejema zdaj na področju Zedinjenih držav redno vladno podporo do sedem milijonov družin. To število pomeni 25% vsega prebivalstva Združenih držav. Odbor, ki deli podpore, je ponovno naprosil vlado za nove kredite v znesku 190 milijonov dolarjev.

Stara navada

V Wunsiedelu se je ohranila prav stara navada. Na večer pred sv. Ivanom prižigamo kresove. V Wunsiedelu pa je navada, da okrasijo stare vodnjake z venci iz poljskih cvetlic, a tudi z venci iz smole. Zvečer prižgejo te vence, da svetijo v noč. Z godbo korakajo nato domačini od vodnjaka do vodnjaka ter prepevajo narodne pesmi. Ta običaj je imel namen, da bi blagoslovil vodo, da bi ta s pomočjo toplega solca blagodejno vplivala na selev.

Nekaj za tvojo radovednost

Kljub debeli koži je slon zelo občutljiv pred mrazom.

V Franciji izhaja dnevnik, ki ga tiskajo z Brailjevimimi črkami, ki so vzbočene; list je za slepce.

Kri 5000 let starih egiptanskih mumij se da na isti način preiskati in klasificirati, kakor kri živečega človeka.

Če bočak, da se svetlordeče in temne krizanteme prej razcvetijo, spravi jih vsak dan za nekaj časa prej s solca. Cvetlice bodo na vsak način nekaj svetlejšje.

Trije Nemci se peljejo na transfertna pogajanja v London. Od teh pogajanj je odvisna usoda vsega nemškega gospodarstva. Že danes nimajo Nemci v svetu tistega kredita, kakor so ga imeli, ker ne plačujejo dolgov. Angleži so kaj radi kakšno nakuhali Francozom s tem, da so podpirali Nemce, toda, ko gre za denar, so še bolj trdi kakor Francozi. Od leve proti desni: legacijski svetnik dr. Ulrich, ministerialni dirigent dr. Berger iz finančnega ministrstva in Blessing, ravnatelj Narodne banke.

Iz jeze izumil spalni voz

V soparni poletni noči leta 1858 se je peljal na železnici Cumberland-Valley iz Buffala proti Chicagu mlad mizar. Sedel je v kotu in skušal zlektniti svoje utrujeno telo. Zaspal je. Toda kmalu ga je ropotanje in suvanje vlaka prebudilo. Zdihtil je, zagodrnjal in zopet iztegnil noge. Upri je ko-mole na noge in pričel premišljevat. Ogledoval je železniški voz. V mislih je meril razdaljo med posameznimi klopni, kakor tudi razdaljo med posameznimi predeli v vozu. Nenadoma je potegnil iz žepa notes in pričel risati...

To je bila rojstna ura spalnega voza. Leto nato mu je železniška uprava Chicago-Alton dovolila, da je v nekaterih vozeh preuredil posamezne oddelke v spalne. Ti vozovi so prvi tekli po ameriških železnicah poleti leta 1859, torej točno pred 75. leti. Mlad mizar ni bil nihče drug kakor George M. Pullman. Takrat je bil star 27 let. Svoje prvotne načrte je še izpopolnil in leta 1865 je šele postavil prvi spalni voz na tračnice. Nazval ga je »pionir«. Ta voz je bil tedaj silno drag, stal je 18.000 dolarjev, medtem ko je zadostovalo za navaden železniški voz 4000 dolarjev. Pullmanovo podjetje se je v najkrajšem času razvilo. Ta družba ima danes pravo mesto, Pullman-City. Kakih 10 tisoč voz je njena last. Na njenih posteljah v spalnih vozeh prepeljejo letno nad 20 milijonov potnikov.

Ko je Pullman zgradil svoj prvi spalni voz, je bila Evropa še daleč zadaj. Šele leta 1873. so ustanovili prvo družbo spalnih voz. Poslej pa se je ta obrt silno naglo razvila. Danes imamo v Evropi že modernejšje spalne vozove kakor v Ameriki.

Zdravniki se žrtvujejo za reveže

V južnoindijskem mestu Mangalore pozna vsako zdravnika dr. Kazimirja Mathiasa, ki se je skoro izključno posvetil oskrbovanju in zdravljenju revežev. Vsak dan obišče okrog sto bolnikov in jim razdeljuje potrebna zdravila. Če vzame od premožnejših nagrado, stori to samo zaradi tega, da lahko kupi za uboge zdravila in jim plača bolniško osebje, ki ga podpira v njegovem delu.

Na vsako pomlad se ponovi ganljiv prizor: Njegovi nekdanji oskrbovanci iz mesta, pa tudi iz bližnje in daljne okolice, se zberejo pred stanovanjem zdravnika, da bi mu tako izkazali svojo hvalečnost.

V Madrasu je nedavno opustil prijatelj navedenega zdravnika, dr. Pavel Pinto, zelo dobro zdravniško prakso in se podal v džunglo pri mestu Kanra, kjer brezplačno zdravi ona najnevarnejša in od vseh zaničevana bitja iz kaste »nedotakljivih«.

Tretji katoliški zdravnik v Mangaloru, dr. Ferdinandes, pa že 30 let brezplačno opravlja zdravniško službo v bolnišnicah p. Müllerja.

To so zgledi dejanske krščanske ljubezni do bližnjega!

Prednost domačemu filmu!

Vzgojni pomen zvočnega filma v domačem jeziku vedno bolj priznavajo. Med vseh knjig, ki so izšle lani v Nemčiji, razpravlja o kinematografu 22% vsega števila. Tudi male države sledijo na tem področju velikim. Tako je filmala latvijska nacionalna opera v Rigi z izdatno vladno podporo že 67 predstav, ki romajo potem kot kulturni filmi v gledališča in prosvetna društva na deželi. Vodstvo opere je prejelo veliko zahvalnih pisem od kmetov, ki niso »niti slutili poprej, da tako sladko pojejo na odru v ljubi domači govorici«.

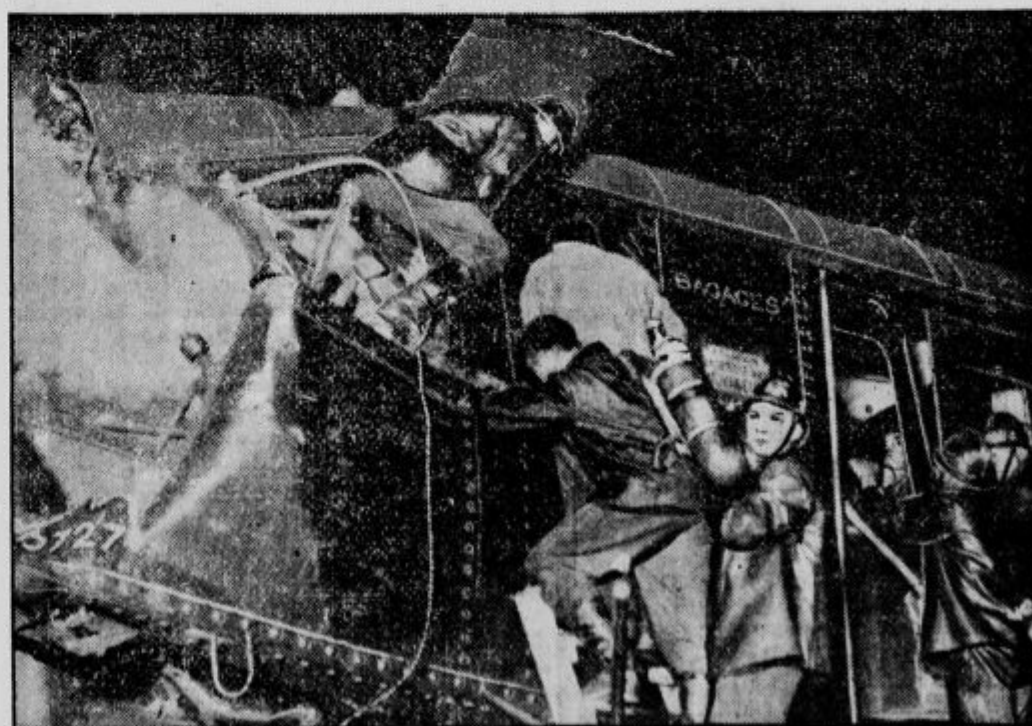
Sahara se širi!

Sahara se širi! Francoze vznemirja vest, da se ogromna puščava počasi pomika proti francoski koloniji; vsako leto zajame približno 1 km dobre zemlje. Na sliki prizor iz Sahare na sipini, ki jo vetrovi zenejo dalje.

G. B. Shaw med ljudožrci

Sloveči angleški dramatik G. B. Shaw je na svojem potovanju po Afriki zašel tudi med ljudožrce. Bil je sam in brez orožja. Ko ga je glavar ugledal, ga je začuden vprašal, ali se ne boji, da bi ga požrl? G. B. Shaw je mirno odgovoril: »Prav nič se ne bojim ljudožrcev. Pretrd sem, saj me imajo že Angleži na želodcu.«

V bližini pariškega predmestja Houilles se je pripetila huda železniška nesreča. Osební vlak je zavojil v drugega. Bilo je 60 ranjenih in 1 mrtev. Slika nam kaže reševalce na delu.

MLADI SLOVENEČ

Lojzek Tramor:

Angelci

Angelci nebeški
zvezde so prižgali,
solnce pa za daljino
goro spat poslali;
potlej na nebo so
luno pripeljali.

Angelci so božji
k zemlji se sklonili
in jo s tihim mrakom
rahlo pogrnili;
potlej so po svetu
božji mir razlili.

Angelci krilati
pesem so zapeli
in ljudem na zemlji
srečo so želeli;
potlej spet v nebo so
k Bogu odleteli...

Zakaj se pes in mačka sovražita

(Kitajska pravljica)

Mož in žena sta imela zlat prstan. Bil je to prstan, ki prinaša srečo. Kdor ga je imel, je živel zadovoljno in brez skrbi. Toda mož in žena nista tega vedela in sta prodala prstan za par dinarjev.

Komaj je bil prstan iz hiše, sta mož in žena obubožala in nista imela niti za jesti.

V hiši sta imela psa in mačko. Tudi tadva sta morala gladovati. Nekoč sta se pes in mačka posvetovala, kako bi pomagala svojima hraniteljema, da bi se vrnila v hišo sreča.

Slednjič se je spomnil pes:

»Najti morava prstan!«

»Prstan dobro skrivajo, je odvrnila mačka.

»Kje ga skrivajo?« je vprašal pes.

»Skrivajo ga v kovčku, ki ima sedem ključavnic.«

»Ujemi miško!« je pes svetoval mački. »Miš bo pregrizla kovček in prinesla prstan. Povej miški, da jo boš pojedla, če tega ne stori. Boš videla, takoj bo pripravljena.«

Mački je ugajal ta nasvet. Pogledala je v ta, pogledala v oni kot — in že je imela miško v krempljih.

Z miško v zobeh se je napotila v hišo, kjer je bil kovček, za njo pa je hitel pes. Tako so vsi trije prispeli do velike reke. Ker mačka ne zna plavati, je zlezla pesu na hrbet in tako so skupno preplavali reko. Mačka je odnesla miško prav do hiše, kjer je bil kovček. Miš je izgrizla luknjo v kovček in prinesla prstan. Mačka je potem pustila miško, naj gre, kamor hoče, prstan pa je vzela v gobec in tekla z njim do reke, kjer ji je čakal pes. Spet je pes prenesel mačko na svojem hrbtu čez reko na drugo obalo.

Napotila sta se domov, da prineseta svojima gospodarjema prstan, ki prinaša srečo.

Pes je lahko tekkel samo po tleh. Če se je nenadoma prikazala na poti hiša, ki bi jo moral preteči, jo je moral obiti. Mačka pa je medtem kar splezala na streho, stekla po strehi dalje in spet dol. Tako je imela krajšo pot in je zato prva prispela domov in izročila prstan svojima hraniteljema.

Tedaj je rekel gospodar svoji ženi:

»Mačka je res dobra žival. Dajala ji bova vedno najboljše jedi in jo negovala, kakor da je najin otrok.«

Ko je pes prišel domov, sta ga gospodarja pretepla in ozmerjala — ker ni pomagal mački prinesiti prstana. Mačka pa je sedela ob ognjišču, zadovoljno predla in molčala.

Pes se je razsrdil na mačko, ker ga je prevarila. Ko je videl, kako se dela nevedno, je planil nanjo in jo hotel zagrabit z zobmi.

Od tega dneva se mačka in pes sovražita.

Mizar in opica

Mizar je sedel na tla in na vse pretege žagal kos lesa. Imel je dva klena. Najprej je zapil enega v precep, da bi imela žaga lažji posel, potem pa je zagvozil drugega in potegnil prvega ven. Njegovo delo je ves čas opazovala opica z bližnjega drevesa in pozorno sledila vsem njegovim gibom. Ko je tako tuhtala in premišljevala, se je domislila, da bi lahko tudi ona delala prav isto, kar dela mizar.

»Saj so mi doma vedno pravili, da sem bolj pametna kakor vse druge tovarišice mojega rodu!« Čakala je samo na ugoden trenutek, da bi mizar odšel iz delavnice, in bi tako dobila lepo priliko pokazati, kaj zna.

In res je kmalu nato poklicala žena mizarja ven. Opica je takoj planila k tla in sedla nanj, da bi nadaljevala mizarjevo delo. Misliła si je: »To bo mizar vesel, ko bo videl, kako dobrega pomočnika je našel v meni! Vzel me bo k sebi in me še dobro plačal, da mu ne bo treba toliko samemu delati. Nič več mi ne bo treba samih skrbi za sadije, vsega bom imela v izobilju!«

V svojem navdušenju se je takoj lotila posla. Pri tem pa ni opazila, da je njen predolgi rep začel v precep. Brez premisleka je takoj potegnila klin iz precepa, kakor je videla delati mizarja. Pozabila pa je prej zapiti drugega v špranjo. Obe stranici precepa sta seveda takoj skočili skupaj in

V deželi Narobesvet

(Nadaljevanje)

Minister Praznoslamomlatež je stopil iz avtomobila in pomignil Tončeku:

»Pojdi z menoj!«

Tonček je ubogljivo stopal za njim, veliki pa so počakali pred palačo nadaljnih navodil.

Tonček je s strahom pričakoval, kako ga bo kralj Prismodav sprejel, ko mu je zadnjič pobegnil. A glej čudo! Ko je stopil pred prestol, ga je kralj pogledal od nog do glave in dejal:

»Kdo pa si ti?«

»Kaj me ne poznate več?« je ostrmel Tonček. »Seveda ne, saj te še nikoli v življenju nisem videl,« je odgovoril kralj.

Tonček se je oddahnil. »Hvala Bogu,« si je mislil, »hvala Bogu, v deželi Narobesvet so pa ljudje kratkega spomina! Komaj tri dni je tega, kar sem stal tu pred njim in moral zaradi svoje neubogljivosti jesti potice in torte, pa me že ne pozna več... Ampak,« se je nato z grozo domislil, »ampak, če me prelepa kraljična z bradavico, debelo ko jabolko na nosu, spozna, potem gorje mi!«

»Torej kakšna je tvoja želja?« se je dostojanstveno obrnil kralj Prismodav spet k njemu. »In še to mi povej: kje v mojem kraljestvu pa živijo takile čudni spački, kot si ti?«

Tončka je znova obšla takšna jezica, da bi se bil kmalu spozabil in kakšno neprevdno zinil. Pa se je premagoval in pojasnil:

»Jaz nisem iz te dežele, o kralj. Velik ptič me je ugrabil in prinesel sem. Rad bi se vrnil domov. Daj, daj, pomagaj mi! Minister Praznoslamomlatež mi je že obljubil.«

»Kar ti je obljubil on, me nič ne briga,« ga je ošabno zavrnil kralj Prismodav. »Pa čemu si liš odto? Ali ni naša dežela tako lepa, da si lepše misliš ne moreš? Ostan! Če si kaj prida bistre glave, lahko postaneš še dvorni pometač.«

»Hvala ti, kralj, za veliko milost,« je pohlevno odgovoril Tonček, čeprav je v njem vse vrel od užaljenosti in jeze. »Tako bistroumen pa še nisem, da bi mogel opravljati važno in učeno delo dvornega pometača.«

»Počakaj torej še nekaj dni, bomo potlej videli, kako in kaj,« je milostno dejal kralj Prismodav in se nenadoma udaril ob čelo. »Ja, lej ga, kmalu bi bil pozabil! Moja hčerka, kraljična Lepotična, išče hrabrega in brhkega mladeniča za moža. Doselej je zavrnila vse snube, kajti je prelepa in predobra zanje. Tebi pa jo dam, če hočeš. (Je zviti kralj previdno povedal ravno nasprotno, kar je bilo res; nihče, niti dvorni kravji pastir, ni maral njegove hčerke, prelepe kraljične Lepotične za ženo...)

»Na, zdaj sem pa spet v isti kaši, v kateri sem

bil: se je grozil Tonček in obmolknil. Nobena pametna beseda mu ni prišla več na misel.

Kralj Prismodav je zaklical skozi usločeno dlan:

»Halo, halo, kraljična Lepotična, priditi!«

Komaj je to izrekel, so se vrata odprla in kraljična Lepotična je stopila v dvorano. Imela je še zmerom kakor jabolko debelo bradavico na nosu in grbo kakor kamela. Bila je lepa kakor jutranja zarja...

»Kaj želiš, očka?« je vprašala kralja Prismodava.

»Tale dečko te je prišel snubiti,« je slovesno dejal kralj Prismodav in naperil vseh devetero svojih rok proti Tončku.

Kakor da ga je zadela strela z jasnega neba, je Tonček vztrepetal ob tej nesramni laži. On da je prišel to grdo, zlobno kraljično snubiti? — Saj veš kako! Ogorčeno je hotel zakričati, pa se je spet premagal in samo zmedeno zajecjal:

»To se pravi — prelepa kraljična — jaz — jaz...«

»Ti, seveda ti, kdo pa?« ga je prekinil kralj Prismodav in se spet obrnil k hčerki: »Ali si zadovoljna s snubcem?«

Kraljična je pozorno premotrla Tončka, ga pocukala za ušesa in nos, kakor da se hoče prepričati, če je vse to pristno, in slednjič dejala:

»Sem! Kar priredimo svatbo!«

»Dobro!« je zadovoljno pokimal kralj Prismodav. »Bom kar ukrenil vse potrebno za gostijo. Zdaj se pa še malo sama pomenita...«

Rekli so kralj Prismodav vstal s prestola in mogočno odhlahtal iz dvorane.

Na njegovo mesto je sedla kraljična in pomigala Tončku, naj stopi bliže.

Tonček jo je molče ubogal.

Kraljična ga je znova prišla za nos, da je zastokal od bolečine, in mu dejala:

»Nos imaš prišten. Kaj pa jezik? Pokaži ga!«

Tonček je pomolil jezik iz ust — in je to storil jako rad. Še fige na roki bi ji najraje pokazal, če se ne bi bal hudih posledic...

»Zdaj pa povej, kaj znaš!« je zahtevala kraljična Lepotična.

»Znam jesti, piti, skakati, pisati, računati...«

»Kaj pa je to: pisati in računati?« ga je prekinila kraljična.

»Kaj?« je ostrmel Tonček. »Ali v deželi Narobesvet ne znate pisati in računati?«

»Kako bomo to znali, ko niti ne vemo, kaj je tole ga je osorno zavrnila kraljična. »Saj sem ti rekla, da mi pojasni to reče!«

(Dalje prihodnje nedeljo)

STRIČKOV KOTIČEK

616. Dragi kotičkov striček! — Majhen sem še, pa vendar že dve leti čitam Tvoj kotiček. Vsi drugi Te vabijo na kolone in na ajdove žgance, jaz pa Te ne vabim ne na to ne na ono, ker vem, da strički nimajo denarja za tako dolgo vožnjo. Jaz imam pet stričkov, pa vsi pravijo, da nimajo denarja. Gotovo tudi Ti, ki si že neznanško star, nimaš toliko denarja, da bi se lahko pripeljal v naš prelepi št. Ilj. Ali sploh veš, kje je ta kraj? Če mi na to pismo odgovoriš, Ti v prihodnjem pismu natančno opišem, kakšen je št. Ilj in kje leži.

Te pozdravlja Ivan Bauman, učenec III. razr. osnovne šole v št. Ilju v Slov. goricah.

Dragi Ivan! — Glej jo, prebrisane glave! Je po dolgem času eden izmed kotičkarjev vendarle iztuhla, zakaj kotičkov striček ven in ven odklanja vabila na razne gostije. Strašno me je sram, kajti ve zdaj vesoljni svet, da sem jaz tisti žalostni možakar, ki v Ljubljani noč in dan mlo prepeva:

Binka-banka,
denarja manjka...

Ampak kar je, to je. Veš kaj? Še Tvojih pet stričkov pregovori, da mi bodo prišli pomagat pet! Zraven bo z globokim basom pritisnila še kakšna prava resnična banka (saj je pesem o žepni suhi — binka, banka! — tudi zanjo jako primerna) in bo potlej to petje tako preslajšno lepo, da bo marsikatero rahločutno uho ganjeno do grenkih solz. In še zaploskalo nam bo povrh, ganjeno uho, in seglo v žep po — robec, da si obriše mokro brado in nos.

Ampak šalo vstrani! Jaz sem mož, ti si mož, oba vsa moža, pogovoriva se zato možato, kakor se spodobi za takšna izkušena in modra moža. Jaz vem, da Ti veš in tudi Ti gotovo veš, da jaz vem, zakaj se doslej še nisem odzval nobenemu povabilu. Me je, postavim, povabil kdo na pikav oreh ali suho hrško deset kilometrov daleč od Ljubljane. Za vožnjo bi bil moral odšteti šop kovčev — in kaj bi nazadnje dobil za to? Piškar oreh ali suho hrško (Nak, takšno razmetavanje denarja moj ubogi žep ne bi prenesel; bi kmalu široko zarežal od dolgočasja in praznine).

Dovolj o tem. Kadar mi boš prihodnjič spet pisal, mi sporoči, prosim, kaj si se kot učenec osnovne šole (tako si napisal) lepega in koristnega naučil. Strašno me zanima in druge najbrž še bolj.

Na svidenje torej! — Kitičkov striček.

617. Dragi kitičkov striček! — Že večkrat sem Ti hotela napisati skromno pismo. Danes Ti pišem in Te najprej vprašam, če veš, kje je naša

— pošteno stisnil predolgi rep nepremišljene opice, ki se je tako ujela v past. Opica je tulila od bolečin na ves glas.

Mizar je prihitel pogledat, kaj se godi v njegovi delavnici. Ko je ubogo opico videl v takih škripih, ji je škodoželjno dejal:

»Tako se godi vsakomur, ki dela, česar se ni učil!«

Potem pa je vendar rešil iz precepa, a jo obenem tudi priklenil na verižico, da bi imeli njegovi otroci veselje z njo. Opica se je stisnila v kot in bridko premišljevala:

»Prav se mi godi! Raje bi bila obirala sadije na drevesih, česar me je učila moja mati, pa bi bila zdaj svobodna. Tako je, če se kdo loti kakšne stvari, ki je ne razume. Vsak naj bi delal samo to, kar zna!«

Lisica in tiger

(Kitajska pravljica)

Nekoč sta se srečala lisica in tiger. Tiger je lisici pokazal robe, iztegnil kremplje in jo hotel pojesti.

Lisica pa mu je dejala:

»Gospodar, nikar ne mislite, da ste vi edini kralj živali v tem kraljestvu. Moja hrabrost ni prav nič manjša od vaše. Pojdiva skupaj. Jaz bom šla prva, vi pa za menoj. Če me bodo ljudje videli, pa se me ne bodo prestrašili in pobegnili, me lahko pojeste.«

Tiger je bil pripravljen in skupaj sta odšla na kraj gozda, kjer je stala gostilna. Ko so potniki videli, da se plazi za lisico tiger, so se seveda prestrašili in pobegnili.

»No, ste videli!« je rekla lisica tigru. »Prva sem šla. Ljudje so me videli in so pobegnili.«

Neumni tiger je stisnil rep med noge in zbežal proč od lisice, ker je verjel, da je lisica v resnici strašna in nevarna zver.

Pikapolonica

Božje modrine dva koščka pod čelom, v vsakem zlat žarek pomladnega solca, pentljo ogromno na kodrasti glavi, rožasto krilec z rdečimi pikami — takšna je naša Pikapolonica.

Zjutraj pogleda kot miš iz odeje in kakor ptička se zvonko zasmeje. Potlej pa — hop! — kakor muren iz luknje mamici svoji v naročje smukne...

ZA BISTRE GLAVE

Izpolnjevalka: ORGLICE

Jaz imam pa orglice,
orglice srebrne.
Kadar nanje zaigram,
se vsa sreča —

Spet pozdravi cerkvica
bela me vrh grička,
spet zapoje sred polja
zlatega mi —

Grob samoten se odpre,
iz globin molčanja
vstane rajna mamica,
lepa kakor —

In z njo oživijo vsi
davní moji epevi,
vriski, smehi, sladki smi...
Zlati, zlati —!

Na mestih, kjer stojijo zdaj črtice, postavite zraven spajdače besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega, dne 5. julija, na naslov: Kitičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Boj s steklim volkom

V srbsko vas Balabane se je priklatil stekel volk, ki je že dalj časa napadal ljudi. Nekega dne je napadel na cesti tudi dva dečka in sicer 8 letnega Iljaza in 10 letnega Ranušo Iljazoviča. Raztrgal bi ju bil, da ni med tem privozil mimo neki kmet. Volk je pustil obe žrtvi in planil proti vozu. Usmrtil je konja, kmet pa mu je ušel.

Takoj nato pa je prišel mimo drugi kmet, ki je imel s seboj sekiro. Volk se je zakadil tudi vanj, kmetu pa se je posrečilo, da ga je zgrabil z eno roko za vrat, z drugo pa je zavil sekiro nad njim in ga ubil.

Hudo ranjena dečka so hitro odpeljali v Pasterjev zavod v Zagrebu, kjer se zdravi vsi po steklih živalih ugrizeni ljudje.

Krompir v cvetličnih lončkih

Krompirja pred sto leti pri nas še niso poznali. In tudi še nekaj časa potem, ko so prvi krompir prinesli iz Amerike v Evropo ter ga zasadili, niso znali ceniti njegove vrednosti kot hrano. Smešno in neverjetno se vam bo zdelo, otroci, če vam povem, da so naše prababice sprva smatrale krompir za nekakšne okrasne rastline in so ga nekaj časa gojile v cvetličnih lončkih kakor zdaj na pr. rožmarin. Smešno in neverjetno, pa resnično!

Okrajšana imena

Ko pridejo otroci prvič v šolo, učitelj vsakega posebej vpraša, kako mu je ime. Ta učitelj okrajšanih imen ne more trpeti.

»Kako je tibi ime?« vpraša prvega učenca.

»Franc,« odgovori učenec.

»Ne Franc, ampak Francišek!« mu popravi učitelj. Nato se obrne k drugemu: »In kako je ime tebi?«

»Maks,« mu pove ta.

»Ne Maks, ampak Maksimilijan!« ga pouči učitelj. Obrne se k tretjemu: »No, kako je pa tibi ime?«

»Aleks,« odgovori tretji učenec.

»Ne Aleks, ampak Aleksander!« ga jezno zavrne učitelj. »Zapomni si: dodati moraš k okrajšanemu imenu Aleks- še -ander, potem je pravilno. Torej ime ti je Aleksander. Zdaj mi pa povej še primerek!«

»Novak-ander,« zbegano zajecja učenec.

DELA VSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Nujna naloga naše socialne politike

Težje današnje gospodarske stiske občutijo najbolj tiste države, ki imajo mogočno razvito industrijo (Amerika, Nemčija, Anglija i. dr.). Tudi kmečke države zelo občutijo gospodarsko stisko, toda vsaj eno jim je prihranjeno — skrbeti za stolišče in milijone brezposelnih.

Pa tudi v industrijskih državah niso vsi kraji enako prizadeti radi pojave gospodarske stiske; najbolj so prizadeta takozvana industrijska središča, to so kraji in mesta, kjer je industrija nakopičena, kjer je tovarna poleg tovarne. Ob času take gospodarske krize, kot je n. pr. današnja, ostane v takih središčih v hipu sto in sto tisoč ljudi brez posla in vsi ti postanejo velikanske breme za družbo in državo. Sreča v nesreči je zavarovanje za primer brezposelnosti, ki obstoja skoro v vseh industrijskih državah.

Vse bolj usodne posledice pa imajo kopičenje industrije na posameznih mestih in v agrarnih državah, kot je n. pr. naša država. Življenje delavca se tu v primeru gospodarske stiske še neprimerno bolj poslabša, kot se to dogaja v industrijskih državah. Predvsem v agrarnih državah navadno nimamo brezposelnega zavarovanja, nadalje pa je prebivalstvo agrarnih držav manj premožno od prebivalstva v industrijskih državah in ob času večje brezposelnosti agrarna država ne ve ne kod ne kam in delavstvo je prepuščeno silni bedi in takorekoč počasnemu umiranju. Predstavljajmo si samo polom naše kovinarne in tekstilne industrije. Jeseniški kot bi imel preko 3000 brezposelnih, Kranj in Trzin pa še več, isto Maribor kakih 5000 itd. Kam bi šli vsi ti tisoči? Brezposelnostnega zavarovanja ni, občine so revne, javnih sredstev ni. To so težka vprašanja in prav in nujno bi bilo, da rešimo, kar se rešiti da. Kajti nikjer ni zapisano, da n. pr. naša nenaravno hitro napredujoča tekstilna industrija lepega dne ne bo zašla v stisko. Se celo zelo verjetno je to. In tedaj bomo obupno vili roke, ker nismo ničesar ukrenili, da preprečimo ali vsaj omilimo posledice nastopajočih gospodarskih stisk.

Kopičenje industrije v posameznih središčih, je veliko narodno-gospodarsko, pa tudi veliko socialno in moralno zlo. Seveda ne mislimo tu na industrijo, ki je nujno zvezana z določenim krajem

(rudniki, separacije, toplotnice itd.), ampak v mislih imamo ono industrijo, ki bi se brez škode za svoj obrat lahko razvila kjerkoli. S smotreno porazdelitvijo industrije po vsej deželi bi mogli doseči, da bi ogromna večina delavstva ostala na svojih kmečkih domovih. In to je velika in važna stvar. S tem bi preprečili to, kar se dogaja sedaj, da se namreč množice delavstva, ki se rekrutirajo iz kmečkega prebivalstva, pretvarjajo kar na debelo v industrijski proletarijat in se pri njih pojavljajo vse zle posledice tega pojava.

S tem bi bil rešen tudi **stanovanjski problem** našega delavstva. Zginile bi stanovanjske barake, ki so leglo jetike in nemorale. Delavec bi se po delu vračal na svoj dom, ki bi mu bil ljub in prijeten. V prostem času bi opravil še kako kmečko delo. Gostilna bi mu niti na misel ne prišla.

S smotreno porazdelitvijo industrije po deželi bi preprečili izseljevanje in preseljevanje delavstva iz praja v kraj. Znano je, da imajo v Sloveniji ogromno večino male kmetije, ki ne nudijo dovolj dohodkov za preživljanje. Take kmetije potrebujejo še kak drug vir dohodkov. Danes morejo si novi in hčere po svetu, kjer se izgube. Če pa bi bile tovarne po deželi, bi vsi ti ostali doma in podpirali svoj dom, ga na ta način obdržali in okrepili. S tem bi rešili naše kmečke domove počasnega propadanja, ki danes grozi tem domovom.

Lahko si mislimo, da bi posledice gospodarske stiske v takih razmerah veliko lažje prenesli, kot jih prenašamo danes, ali kot bi se jih preneslo, če bi nam nenadoma propadla naša industrijska središča. Ne bi imeli množice brezposelnega in brezdomovinskega proletariata, ampak delavstvo bi pač ostalo na svojih domovih, se začelo posvetilo kmečkemu delu in veliko lažje, kot sedaj, počakalo na boljše čase.

Pri nas je že veliko zamujenega v tem oziru. Razvila so se nam velika industrijska središča v našo narodno škodo. Toda prav in nujno bi bilo, da bi se vsaj nove industrije porazdelile po vsej deželi, da bi njene dobrote uživale vse prebivalstvo in pa da bi tudi njene senčne strani ne bile omejene samo na en kraj, kar bi znalo biti katastrofalno za tisti kraj in delavstvo v njem.

Družinski obedi

Moj poklic in pomanjkanje sorodnikov me je vodilo k vsakdanjim obedom v menzo. Prav nič prijaznega ni bilo tam. Gole mize in gole klopi, prostor pust in mračen. Celo prtov v tistem času ni bilo na mizah in pribor je bil povsem primitiven. Tudi prehrana ni bila najboljše vrste, a nas je glad silil, da smo vse to zunanje prezrili in se zamislili le v to, kako se ga najpreje znebimo. Potreba nas je silila k temu. Nihče se ni menil za svojega soseda, do kakšnega razgovora ni prišlo. Svojo prehrano smo opravili čim hitreje, da smo se potem za prosti čas razpršili v bližnje parke in sprehajališča.

Prigodilo pa se je, da smo nekega dne postali pozorni na novega gosta. Prišla je mati s svojo 10letno hčerko, ki sta obe kazali, da sta živelji svoj čas v boljših razmerah. Molče sta postali med prvim obedom pri vratih in čakali, da se ob koncu mize sprazni prostora za dva sedeža. Potem je vzel mati iz torbice prt, ga pogrnila čez mizo in položila nanj dva pribora, ki sta izgledala lepa in fina, morebiti sta bila srebrna. Preproste krožnike so postavili pred njo in jima donesli jedi, ki so bile pač tisti dan na vrsti. Takoj sta se prekrizali in tiho molili pred jedjo ter potem v prijetnem razgovoru uživali preprosto hrano. Tako prikupno sta se pogovarjali, kakor bi bili v kaki domači obednici. Po kosilu je odšla deklica v kuhinjo pomiti pribor, na kar sta se odmolili ter v prav tako prijaznem razgovoru odšli. Vsak dan sta prihajali tako v to pusto menzo, pa sta vsak dan kljub temu použili svoje kosilo v tako prijetnem razpoloženju, kakor je to edino le mogoče v družinskem krogu. Nekega dne je prinesla deklica s seboj celo šopek marjetic, ki jih je najbrž nabrala po poti, prosila je pri oknu v kuhinjo za kozarec čes, mamica ima danes god in je postavila cvetje na mizo, kakor bi pripravljala za najbolj bogati obed.

Te ljubke poteze iz življenja v revščini in bedi so napravile na nas, okoli sedeče, nepopisen vtis. Kar sta mati in hči storili v javni kuhinji in so jih vsi gostje opazovali, ju ni stalo niti pare. Vendar sta pokazali, da se kljub bedi in javnemu razgledu da vsakdanji obed napraviti ljubezniv in prijeten, kakor doma. Sredi mnogih drugih ljudi sta

ob sebi umljive. Kdor se je v svoji mladosti navadil, da je jedel kar »po domače«, to je z roko ali iz lonca, komur je vsa priprava k obedu bila le odpiranje omare, kogar ne motijo neumite roke, razkušana glava, umazana obleka, ta seveda tudi ne bo čutil kakega kulturnega dogodka pri obedu. Iz take hiše starši ne bodo mogli poslati svojih otrok v življenje z navodilom: »Kamor prideš, se ravnaj tako, kakor smo te doma učili«. Takih navad na noben način ne smemo zamenjati s preprostostjo ali varčnostjo. Saj to tudi res niso, ampak zanikarnost in premalo spoštovanje do vsakdanjega kruha, ki ga prosimo od Boga. S takimi navadami pač ne moremo pokazati drugega, kakor to, da se pač v domači družini nismo naučili boljše.

K mizi ne sedamo samo zaradi tega, da si napolnimo želodec, temveč so nam obedi tudi središče družinskega življenja. Saj se prav pri jedi odigravajo oni, tako prijetni družinski dogodki, ko je vsa družina v prijetnem razgovoru in ji je prav to prilika, da se porazgovore o vsem, kar se je prigodilo enemu izmed družinskih članov, za kar se pač zanimajo vsi drugi.

Obenem pa so taki sestanki okoli mize važno vzgojno sredstvo, prilika za lep zgled, ki naj ga starši pokažejo otrokom. Da je pri tem najbolj udeležena žena in mati, ni treba posebej poudarjati. Nič naj je ne moti, če mora tudi vse delo v gospodinjstvu sama opravljati, saj dela to za skrbno razumnostjo, s toploto in prisrčnostjo, ki vse skupaj veže materinska ljubezen. Ni treba za tak obed dragocenega posodja in pribora ampak zadošča tudi najskromnejši material, pa tistega rabijo v zvezi z kresdomačim in prisrčnim udejstvovanjem. Celo gostov se taka mati in gospodinja ne ustraši, saj ima dom in družinsko mizo tako, da lahko prisede vsakdo. Seveda pa ni tukaj le kuharska umetnost, ki vse to napravi, ampak mnogo bolj duševne in duhovne moči matere-gospodinjke, katere sicer uporabljata tudi zunanja sredstva, pa ji niso pri tem zadnji smoter, ampak ji služijo le zato, da je dom tak, ki je družini ljub in drag in vsem članom družine nudi tudi še nekaj, kar morejo vzeti s seboj k delu tam zunaj in v svoj poklic.

Seveda pa bo rekla marsikatera mati, da je

Kdor išče hladen in miren kotiček ter dobro in ceno postrežbo, naj obiše našo

Zadružno klet - Kongresni trg št. 2

Rešitev viničarskega vprašanja

(Dopis iz Slovenskih gor)

Borba za življenjski obstanek viničarjev postaja vsak dan hujša. Nekaj vzrokov za to je pripisovati obstoječi gospodarski krizi, ki se prav močno občuti tudi v kmetijstvu. Viničarji živimo le od tega, kar si z rokami prislužimo — od plače. Toda te se nam zelo neredno izplačujejo. Znani so številni slučaj, da viničarji skoraj že leto dni niso sprejeli, kar so zaslužili. Take razmere delajo naš položaj naravnost obupen, nevzdržen in skoroda brezpraven. Vinograde obdelovati moramo, svoje dolžnosti izpolnjevati moramo, to se ni nič izpremenilo. Pravice pa, ki k dolžnostim povsod pripadajo, vsaj pravice poštenega in nezadrževanega zaslužka, v čemer je vsa naša eksistenca, te se pa vsepovsod vedno bolj reducirajo. Pri tem si nihče ne stavlja vprašanja, kako in od česa naj prav za prav živi viničar z družino, poudarja je se samo to, da bi se vinogradništvo ne izplačalo, ako bi viničarji dobivali pošteno plačilo. Od vseh viničarjev jih je morda samo 2%, ki služijo v resnici dobrim gospodarjem in ne živijo v skrajni bedi. Vsi drugi — in teh je na tisoče, pa so danes izročeni naravnost gladovanju in največji revščini.

Viničarsko vprašanje ni nič manjše vrednosti, nič manj pereče, kakor je vprašanje kateregakoli stanu. Še več! Reševanje viničarskega vprašanja je za vse vinodolne kraje v naši dravski banovini prav za prav prvobitno nacionalno vprašanje, je vprašanje kruha, vprašanje blaginje delovnega človeka v teh krajih, kjer ta tvori večino prebivalstva in tvori resnični slovenski narod. Naša zemlja je rodovitna, je bogata in prekrasna, samo razmere so tu neurejene in so v mnogočim hujše od onih iz fevdalnih dni. Takrat je dajal kmet samo desetino, viničar pa daje danes vse.

Viničarsko vprašanje je tudi del našega splošnega delavskega vprašanja. Viničar ni zavarovan za bolezen, nezgodo in starost, ter zaradi nevzdržnih delovnih razmer silijo z dežele v mesta in v industrijske kraje, kjer s tem odjeda itak bori kruhek poklicnemu industrijskemu delavcu ter ga silijo v brezposelnost. V industriji je nakopičenih radi tega preveč delovnih moči, tu na deželi jih pa manjka. S pametno agrarno in socialno zakonodajo bi bilo treba upoštevati take razmere, da bodo naše delovne moči rade ostale na svoji domači grudi. Spremembo obstoječih razmer pa sami ne bomo mogli doseči. Zato se organizirajmo, da bomo dosegli, kar nam po božji in naravni pravici pripada. (P. R.)

Kaj je mednarodna organizacija dela

Mirovna pogodba, s katero je bila formalno zaključena svetovna vojna, je bila podpisana v Parizu dne 28. junija 1919. Ta pogodba vsebuje, poleg ustanov političnega, teritorialnega in vojaškega značaja, v svojem XII. poglavju z naslovom »Delo« tudi ustanove socialno-političnega značaja.

Na ta način je v sklopu ustanov Društva narodov osnovana tudi takomenovana Mednarodna organizacija dela, ki ima to nalogo, da čuva splošni mir e tem, da širi in uvaja socialno pravičnost. Vendar pa ta organizacija, kakor tudi Društvo narodov, ne more storiti vsega tega, kar bi morala storiti, da bi vesoljno človeštvo res imelo od tega kaj prida in koristi. Nima nobene izvršilne moči, temveč samo moralno silo — zavest svojih članov. Pa tudi to je že nekaj.

Pripomniti moramo, da mirovna pogodba v pogledu mednarodne socialne zakonodaje ni prinesla nikakih materialno-pravnih ustanov, ampak postavlja samo principe tega prava, v glavnem pa vsebuje organizacijske predpise.

Mednarodno organizacijo dela predstavljajo: 1. Splošna konferenca predstavnikov članov Društva narodov, ki so obenem člani MOD. 2. Mednarodni urad dela.

1. Mednarodna konferenca dela se sestaja po potrebi, najmanj pa enkrat na leto. Sem pošlje

vsaka država (članica) štiri zastopnike: dva, ki sta zastopnika vlade, enega zastopnika delodajalcev in enega zastopnika delavcev in nameščenih. Vsak delegat ima pravico, vzeti s seboj dva strokovnjaka, za vsako vprašanje, ki je označeno na dnevnem redu konference. Pri vprašanju, ki zadevajo žene, mora biti navzoča kot svetlovalka žena. Delavski in delodajalski delegati morajo biti imenovani po predlogu delavskih, oziroma delodajalskih organizacij.

2. Mednarodni urad dela je eksekutivni organ splošne konference, je stalna ustanova, vedno na sedežu Društva narodov. Upravni svet, ki ga upravlja, obstoji iz 12 članov, ki zastopajo vlade posameznih članov (držav) iz 6 članov, katere izvolijo delodajalski zastopniki na splošni konferenci in iz 6 članov, ki jih izvolijo delavski in nameščenjski zastopniki. Uradu načeljuje direktor, ki nastavlja uradništvo.

Predlogi in načrti, katere pretresa Mednarodna konferenca dela, imajo lahko značaj priporočila, ki se predlože vladam, da jih proučijo in uzakonijo, ali pa imajo značaj mednarodne pogodbe, ki se da članom v ratifikacijo. Ti predlogi in pogodbe pa morajo upoštevati vse prilike in razmere, ki vladajo v državi, katere se predlog tiče. Tako je n. pr. zelo važna določba, da se od kake države ne more zahtevati, da sprejme neki sklep konference, ki bi obdumno poslabšal delavsko zaščito, ki je v državi že uzakonjena.

Vsaka država (članica) mora vedno poročati Mednarodnemu uradu dela, kake mere je podvzela, da izvrši sklepe konference.

Delodajalske in delavske organizacije imajo pravico, pritožiti se na Mednarodni urad dela, če država ne daje zadostnih garancij za konvencije (pogodbe), ki si jih je osvojila. Upravni svet ima pravico, da prizadeto državo pozove, da se o tej pritožbi izjavi v določenem času. Ako te izjave ne da, ima Mednarodni urad dela pravico, da pritožbo obdelodani.

Prav tako pa ima tudi vsaka država pravico pritožiti se proti drugi državi, če ta ne izpolnjuje obveznosti, ki so nastale med njima iz sklenjene pogodbe. Upravni svet pozove toženo državo, da se o pritožbi izjavi. Ako v določenem času ne pošlje odgovora, odredi upravni svet komisijo, ki pritožbo preišče in poda poročilo. Komisija je dolžna, da točno prouči sporni predmet in priporoči vse prilike, da se pritožbočji član zadovolji, mora pa tudi priporočiti, v koliki meri in kako naj se krivce kaznuje. Poročilo preiskovalne komisije more tajnik Mednarodnega urada dela predati vsakemu članu, ki je zainteresiran na sporu in odrediti, da se poročilo obelodani. V roku enega meseca mora vsak član, odnosno njegova vlada, obveštiti generalnega tajnika, prejme li ali ne sprejme odlok preiskovalne komisije, če ne, ali želi, da se spor obravnava pred stalnim mednarodnim sodiščem Društva narodov. To sodišče more odlok preiskovalne komisije ali potrditi, dopolniti, ali spremeniti, more pa tudi stvar zaključiti, izreči krizen ekonomske narave. Proti tej razsodbi ni priziva

Zaposlenost in mezde pri nas

Po podatkih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo zavarovanih delavcev in nameščenecv v aprilu t. l. 585.152, torej za 18.627 več kot isti mesec lanskega leta in za 12.082 več kot v marcu letos. Povprečna zavarovana mezda pa je znašala 22.33 Din, t. j. 1.26 Din manj kot lanske leto. Dnevni minjti zaslužek znaša 650.000 Din, na leto pa 195 milijonov dinarjev.

Ta proces — padanje brezposelnosti v zvezi z zniževanjem mezd in plač — lahko opazamo po skoro vseh državah. O posledicah smo na tem mestu že pisali. To so strahotna dejstva, ki nam kažejo, da je sodobni gospodarski red zašel v zagato iz katere se po dosedanjih načelih ne more izmotati. Vsak ukrep, ki naj bi prinesel težko pričakovano rešitev za zavoženo gospodarstvo, povzroči še večji nered in rodi še večje zlo.

V Avstriji so uvedli v rudnikih 44 urni teden ob nezmanjšani plači.

Starejša žena in moda

Najprej je treba odgovoriti na principiello vprašanje: ali je dovoljeno, da se tudi starejša žena mladostno oblači? Vsi vemo, da je neokusno, če hoče prikriti kar par desetletij in se zaradi tega tako oblači, kakor se sme njena hči. Povedati moramo tudi, da prav te žene, ki s svetlimi barvami in mladostno prirojeno obleko skrivajo svojo starost, dosežejo prav nasprotno in izgledajo prav stare. Toda, da se tudi starejša žena primerno in okusno oblači, to je njena pravica. Današnji šport in pravilna nega zdravja povzroča, da so prav v tej dobi tudi starejše žene navidez mnogo mlajše kot so bile v prejšnjih časih. S tem je pa tudi porinjena meja modnih predpisov precej navzgor. Če je v prejšnjih časih bila žena s 40 leti že stara, moremo sedaj ženi okoli 50 let dati tiste nasvete, kot smo jih dajali tedaj 40 letni. Važno je, da žena okoli 50 let ne teka z nazaj porinjenim klobukom ali z otroško športno čepico okoli, ampak, da se pokriva največ s klobuki in slanniki zvončaste oblike.

Cela družina občuti kot nekako dobroto, če se mati, stara mati prehitro ne stara. Saj vemo, da se vsakdo boji izgubiti svoje najdražje. Zaradi tega naj tudi starejša žena ne izbira samo temnih ali celo samo črnih oblek. Temno modro, svetlosivo, v poljetju celo belo in rjavo in celo nežno temnordeče in mehko zeleno so barve za katere žena ni nikoli prestara.

Velike važnosti je za starejše žene vratna garnitura. Razni okras, nabrani in plisirani, s čipkami okrašeni dodo tudi že starejšemu obrazu svežost in so jako priljubljeni. Svetovati je treba, da čista belota ni priporočljiva, ampak rahlo siva, lahno rumenkasta, rumeno-rožnata stoji starejši ženi prav dobro. Vse žive barve naj starejša žena opusti (svetlo modro, močno zeleno, oranžasto, močno rumeno) to so barve, ki lice postarajo in so obenem krivične, česar se mora starejša žena vselej izogibati.

Jedilnik

od 2. do 8. julija 1934

Gospodinjstva šola Marjanišče v Ljubljani.

Ponedeljek. Kosilo: Testen grah v koreninski juhi. Sočna pečenka z mladim krompirjem in žemljem hrenom. Kuhane borovnice. — Večerja: jajčna jed z graham. Solata.

Torek. Kosilo: vlti rezanci v juhi. Govedina, zapečen krompirjev pire in špinata. Črešnjev štrkelj. — Večerja: okisana jetra s polento.

Sreda. Kosilo: kolerabna juha. Telečji pički. krompir v kosih in solata. — Večerja: omelete z mesnim nadevom in solata.

Četrtek. Kosilo: jetrni vložki v kostni juhi. Zvite bržole, pšenična polenta in solata. — Večerja: široki rezanci s parmizanom in solata.

Petek. Kosilo: špinata juha z opečenimi žemljami. Pražen riž in gobja prikuha. Črešnjeve palačinke. — Večerja: krompir s presnim maslom. Solata.

MODNE NOVOSTI

Bluza, zlasti za mladostne postave, je zopet velika moda, kakor pripovedujejo modni listi zadnjih tednov. Prinašamo par bluz, ki naj služijo za pobudo.

Higiena ročne torbice. V ročni torbici hranimo nešteto predmetov, med drugim tudi žepni robček — ne samo svež, marveč tudi rabljen. Ta robček je neredkoda naravnost vlažen — od solz, od nahaoda, potu... In nekatere muči jetika, druge kaka kožna bolezen — tako postane torbica pravo gnezdo bacilov. Na vsak način zahtevajo najpriprostejši zdravstveni pogoji, da torbico čim česte razkužimo vsaj na ta način, da jo razprto izpostavimo sončnim žarkom in svežemu zraku. Nekatera ženska torbica »vonja«, da se ji v krogu umakneš, posebno, če je zamaščena s slabim parfemom. Pozor torej na higieno torbic!

Sobota. Kosilo: omeletni rezanci v juhi. Govedina, pražen krompir in posiljeno zelje. Kuhano sadje. — Večerja: sirovi cmoki in solata.

Nedelja. Kosilo: ragu juha. Nadeti piščanci, pečen krompir, zeljne klobasice, jajna, jagodna strojenka s spenjeno smetano. — Večerja: mrzlo meso s kisom in oljem. Solata.

„SLOVENC“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

A. A. B. Kajenja se želite odvaditi, ker se vam zdi to grda razvada, in me sprašujete, kako je s sredstvi, ki jih neka knjiga priporoča. Lekarniških receptov tukaj ne dajemo in ne ocenjujemo, ker eden in isti predpis je morda za tega primeren, za drugega neprimeren. Menimo pa, da so tiša sredstva, ki jih omenjate, in druga takšna, ki se ponujajo po oglaših, nezanesljiva; prave otročarije! Resen človek, ki se hoče tobaku odvaditi iz tega ali onega razloga, kajenje kar opusti! Da vam bo to slovo lažje, spravite, ko preberete ta odgovor, vso svojo zalogo kaje (tobak ali cigarete) na kupček, dodajte še tri lase z glave in zapalite; če noče kres zagoreti, podnetite ga z žerjavico in vžigajte — vonjvi dim. (Neka dobra znanka mi časih očita, da sem ji nekoč znamenoma zavalde v cigareti, kar ji je kajenje prigrabilo za vedno. Takrat smo si še svačile zvaljevali sproti, in močno se mi zdi, da se je vtegnila zamešati med tobak kakšna dlaka iz brkov.)

F. P. B. Kratkovidna deklica kaj naj se izuči? Za učene poklice ni, tudi ne za šiviljo, ne za ženska ročna dela, ker pri vsem tem treba napenjati oči, kar jim škodi posebno v razvojni dobi. Če ima deklica veselje do prirode, dajte jo v uk vrtnarju, ki se bavi z zelenjadarstvom in cvetličarstvom, če pa je bolj vneta za notranje delo, naj se gre vaditi v trgovino z mešanim blagom ali ještinami ali oblačilnimi potrebščinami. V vseh teh strokah se tudi kratkovidna deklica usposobi, da bo lahko živel ob svojem delu!

F. Z. M. Nočni izlivi pri krepkem človeku ne pomenijo nič posebnega. Kajpada so ti dogodki v zvezi s sanjami: ponoči, sanje pa z domišljijo podnevi. Kdor hoče tiste dogodke omejiti na najmanjšo mero, in to naj ei prizadeva vsak resen mladenič, ki mu je do klenega zdravlja, naj sproti odganja nečedne podobne iz glave kot nevaren mrčes, ogiblje naj se, zlasti na večer, opolzkih knjig in umazanih predstav, otrese naj se vsakršne mehkužnosti v prehrani, obleki in ležišču, utrjuje naj se in mnogo giblje na prostem! Kako lep je čist rod! Vzkljka sv. pismo. Kako zdrav je čist rod! dostavlja zdravniška izkušnja.

K. K. K. Širokopleko, mišičasto postavbo kako dosežete? Vaša telesna rast je približno dovršena, v višino ne pojete več, tja tudi ne želite, v širino pa je mogoče in sicer precej znatno. Oglejte se malce okoli sebe! Širokopleki so kmetje, ki še sami kosijo in mlatio brez strojev, drvjarji in tesarji, med meščanskimi sloji so izveščani telovadci in nekateri sportniki, ki se ponašajo s krepkimi, mišičastimi pleči. Pojdite k tem ljudem v šolo in po-

snemajte jih v trdem delu ali naporih vajah lahtnega in ramenskega mišičja. Z resnim delom ali sportnim urjenjem se krepi in množi mišičje, in ker je pri vsakem naporu treba ojačenega dihanja, se širi tudi prsje. Porast mišičja in razšir ogradi se ne izvrši brez noč, tudi ne brez poletje, v treh letih skrbnega in smotrnega prizadevanja v gori označen z misli pa se vtegne tudi na vitkem in ozkoprsnem rantežu (ali predležu) kazati oblika korenjaka. Izločki krvnih žlez z notranjim izločanjem so v te namene in v vaši dobi brezpomembni; delo je, ki stvarja korenjake!

R. D. L. Trenotno otrpevanje rok ne pomeni mrtvouda ali kapi aa moznane, pač pa spremlja razne živne bozani in molnje krvnih žil. Kaj tiči za vašim otrpevanjem, bi si upal izraziti mnenje le po skrbni preiskavi!

Isti. Katar pljučnih vršičkov je že nekoliko zastarel izraz, ki so z njim zdravniki v prejšnji dobi nekako omiljeno označili pljučno jetiko. Ta izraz je takrat pomenil jetiko v začetnem in ozdravljivem stanju. Kakšno je sedanje stanje pri vas, ne morem niti približno slutiti na podlagi treh vrstic vašega pisma. Če že nimate svojega zdravnika iz kateregakoli razloga, potrudite se ali v bolnišnico ali v protituberkulozni dispenzar in preskrbite si katero poljudno knjigo o tej bolezni. Takih knjig imamo že nekaj v našem jeziku; če si jih ne morete kupiti, izposodite si jih v kateri knjižnici!

Isti. Sok vinske trte (ki teče iz ran na lesu) da je dobro sredstvo zoper izpadanje las in za okrepitev lasišča? Ta trditve je meni popolnoma nova, zato se ne morem o nji izjaviti ne v pritrdilnem ne v zanikalnem zmišlju. Slišal sem pač, da si ponekod izpirajo s trtovim sokom krmičljave oči, s kakšnim uspehom, tudi ne vem.

V. Z. S. Oskrumba, ki da vas plaši pred zakonom, je po mojem mnenju, če je vaš opis davnega dogodka točen, samo v vašem spominu! Telesne okvare itak ni bilo znane in če je bila, se je že davno razgubila. Da ne bo nepotrebnega in mučnega odlašanja, pojdite k bližnjemu zdravniku na pregled, potem pa kar udarite v roko!

Nekomu. Radi dopusta me zavirate in sprašujete, kam pojdem. Nič še ni določenega. Nekateri mi svetujejo potovanje na sever, drugi v orient, tretji me pošiljajo na svetovno razstavo v Chicago, da ovesčim svoje zastarelo znanje in pomnožim z ameriškanskimi izumi; žena me spravlja na morje, da bi pozimi manj krehal, otroci me vabijo v gore. Ko premišljam vse te mikavosti, se mi že kar zdi, da sem bom motal in potikal ves svoj dopust med Golovcem in Šišenskim vrhom, kjer je poleti najlepše in — najcenejše življenje...

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila v juniju

Poljedelstvo. Zetev je v polnem razmahu. Ječmen je požet, rž večinoma, mnogokje tudi pšenica. Proti koncu meseca prideta na vrsto oves in proso. Skrbeti je, da se žito dobro posuši in v redu spravi, četudi se obeta pičli pridelek, s katerim naši kmetje ne bodo mogli biti zadovoljni. — Nikar pa ne puščajte strnišča nepreoranega, kajti s tem se zemlja kvari. Takoj, ko žito zapusti njivo, jo je plitvo sprati, da se tla preveč ne osušijo in strdijo. Če le mogoče, je njivo takoj preorati in zasejati z ajdo ali repo, da izkoristimo še vlago, ki je po žitu ostala v zemlji. — Repi gnojimo z dobro vlečanim hlevskim gnojem, ajdi pa s superfosfatom in kalijevim soljo. Zvinorejci, ki jim v poletnih mesecih primanjkuje zelene krme, bodo posejali koruzo; toda ne pregesto, da se bolje razvije. — Tudi korenje je čimprej opleti in strn poruvati, da se zemlja ne presuši. Ker je za to potrebno ročno delo zamudno in drago, je enako uspešno zlasti na večjih njivah korenje prebrnati z brano, ki izruže strn, in ga porgrabiti. Pri tem ne smemo biti občutljivi, četudi porujemo kako korenje preveč; ostalo se bo še bolj razvijalo. — Obilo dela nas čaka z okopavanjem in osipavanjem koruze, krompirja, pese, zelja in drugih okopavin. Če se na krompirju pojavijo peronospora, ga takoj škropimo z enzimopolstotno galicno-apneno brozgo. Na zelju pazimo na gosence, ki jih po potrebi obiramo. Tudi plevel moramo povsod zatirati, ker krade rastlinam ne samo hrano, umpak sedaj zlasti vlago.

Travnistvo. Košnja je večinoma končana in se no spravljen. Na pokošene travnike nazovimo ob deževnem vremenu razredčeno gnojnico, da bo druga košnja bogatejša. Tudi kompost lahko sedaj raztrosimo, če nam čas dopušta. Močvirne travnike poskosimo takoj, ko so se osušili, da bo seno dobro vsaj za stelo, če ne za krmo. Nekatere vrste travniške plevela se zdaj zatira. Ko se mlake in jarki osuše, bo čas izvežeti iz njih blato in ga zvoziti na vompstni kup, ki ga je začeti napravljati.

Zvinoreja. Da se paša bolje izrazi na planinskih in drugih pašnikih, porazdeli pašnik v oddelke. Najprej popasi z živino en oddelk, nato drugi, potem tretji in tako naprej, dokler nisi po vrsti popasel vseh oddelkov, nakar se vrneš zopet na prvega, kjer je medtem že zrastle mlada paša. S pasenjem živine brez pravega reda vsepovsod po pašniku pašo le slabo izkoristíš, ker živina pašo izbira, jo mnogo pohodi in uniči. Zvinovo, ki ne hodi na pašo ali ne dobiva na pašnikih dovolj paše, krmi kakor dozdaj vedno s svežo in zdravo zeleno krmo. Pri krmiljenju zelene koruze mešaj med njo domačo deteljo ali lucerno. Zelena koruza ima namreč malo beljakovin, ki jih morajo popolniti z eno ali drugo deteljno zeleno krmo ali pa s kakšnim močnim krmilom. Tudi za prašiče je paša najboljša krma. Pri obitem in težkem delu krmi vprežno živino dobro in izdatno. Popoldne privoči vprežni živini 1½ do 3 ure počitka. Voli rabijo za použitek krme 1½ do 2 uri in prav toliko časa za prežvekovanje. Novo seno začni krmiti šele dva meseca potem, ko si ga spravil domov in se je povrelo in se shladilo. Pa tudi tedaj mešaj vsaj nekaj časa med novo seno nekotilo starega sena ali slame, da se živina polagoma privadi nanj in ne zboli za boleznimi v prebavilih. Vročina je pritislna. Zavarujo živino pred nje. Gnoj spravljaj redno vsak danvnta-hi,da,hz vročino in muhami. Zato pasi živino zgodaj zjutraj in pozno zvečer. Tudi z vprežno živino delaj le v jutranjem in večernem hladu, skrbj za snago v hlevih in izven njega. Gnoj spravljaj redno vsak dan na gnojnik, kjer ga sproti dobro stlači in zakrij. Pri molzenju pazi na največjo snago, da bo mleko in njegov izdelek dobri. Odnesi mleko hitro iz hleva, preceedi ga in spravi v hladen prostor. Po strnišču pasi pred oranjem perutnino. Izloči iz reje stare kokoši, ki slabo nesejo, še pred mislenjem, jih spitaj in prodaj. Odberi piške in petelinčke za nadaljno rejo; neprimerne piške spitaj in prodaj. Dovolj dorasle petelinčke reži ali koput.

Čebele v juliju. Kdor še ni spravil matic v red, je sedaj skrajni čas. Matice jemljemo od najboljših družin, ker je lastnost družine zelo odvisna od matičnega rodu. Zaradi oplenitve z dobrimi troti imamo tudi Slovenci sedaj plemenito postajo v Kamniški Bistrici. Kdor hoče prvovrstne čebelni rod, naj odbrane žlahtne matice v prašičku pošlje v Kamniško Bistrico, kjer se mu bodo sprašile s troti iz dobre družine, ali pa (ker bo že morda pozno) naroči kakšno žlahtno matico iz plemenite postaje.

V juliju bo treba iskati dobrih pasišč, ker paša v večini naših krajev skoro popolnoma preneha. Za prevoz pridejo v poštev zlasti hojveja pasišča. Seveda je hoja negotova. Včasih hipoma odpre svoje medene vire, čebelarji prepeljejo hitro v pašo, vreme se obrne in medenice je morda za vse poletje konec. Kjer kaže kaj prida na otavo, bodo čebele tudi na njej pred ajdo vsaj toliko dobile, da ne bodo čisto opešale. — Komur se roji slabo razvijajo, naj jih dži. S slabši itak ni nič. Vsa opravila morajo biti pa izvršena že tako, da se družinam privravlja ugodno zimsko gnezdo.

Sadjarstvo. Julija naši sadjarji navadno drevje zanemarijo; radi tega se mnogo mladih dreves posuši, starejših zaostane v razvoju, škodljivci se širijo, odpada mnogo nedozorelega sadja, škodljivci pa najdejo čas za razmnožitev. Če hočemo tudi v sadjarstvu gospodariti, je treba storiti vse, da tudi v času suše in času dela na polju ne zanemarimo sadnih dreves.

Zalivanje drevja je v času suše neobhodno potrebno, če nečemo, da se ustavi rast, začne odpadati listje in tudi sadje. Zalivanje in namakanje mora biti prav temeljito, da voda prodre do drevesnih korenin. Kjer ni to mogoče, vsaj po dežju zrahljamo zemljo z okopavanjem, pri čemer ugonobimo tudi mnogo plevelov-zajedavcev, ki drevesu ropajo prepotrebno vodo. V rasti zaostala drevesa in pa ona, ki so bogato obložena s sadjem, je treba tudi pognojiti. Najboljša je gnojnica, ki jo razvzamo po dežju, ali pa jo dovolj razredčimo z vodo. Še boljše pa storimo, da dodamo gnojnici tudi nekaj superfosfata, ki se naj raztopi že pred uporabo. Drevje bo to delo poplačalo z razvojem novih listov temnozelenih barve, ki bodo lepo prehranili nastavljeni sad. Tedaj se nam trud in denar pač izplača! Gnojenje ni potrebno pri drevju, ki se dobro razvija in čigar zdravo sadje se lepo debeli in ne odpada.

Julija je treba dati vejam že podpore, če so obložene s sadjem. Ne čakajmo s podporami tako dolgo, da se začno lomiti veje vsled teže sadja. Ker vsled opor ostanejo veje v naravni legi, je tudi prehrana sadja boljša in zato večji pridelek, veje pa tudi za bodoče leto ostanejo v naravni legi.

Ne pozabimo na vezi pri mladem drevju! Te vezi je treba sedaj bolj pritrditi, ali, če smo to že preje storili, jih malo premakniti, da se ne zaježajo v deblo in da se deblo na tem mestu ne rani, oziroma pomehkuži. Preglejmo tudi kole, ki opirajo drevje in kole, ki drevje varujejo pred živino, stroji in orodjem ali vozili.

Julija nadaljujemo vršičkanje mladik na pritlikavcih. To je potrebno, da prisilimo drevo k tvorbi rodnega lesa. Če že prirščipjena mladika požene, tudi to zopet prikrajšamo na en list. Seveda vodilni mladik ne prirščipujemo, ampak jih razpeljemo pri špalirjih po določenem ogrudju. Pri pritlikavcih je v juliju uestno razbirati tudi nastavljen sadje, če je drevesce preveč obloženo s sadjem. Ko vršičkamo, to najbolj opazimo. Odstranimo vse bolno ali po škodljivih napadeni sadje in pa — če je treba — v razvoju zaostale sadove. Tako bo imelo preostalo sadje več hrane in se bo mnogo lepše razvilo. To pa ni malega pomena pri določanju cene!

Škodljivci. Pri pritlikavcih žle z vršičkanjem pokončamo mnogo listnih uš in mladik, napadenih po beli pegavosti in plesnobi, ki so najbolj razširjeni na najmlajših delih. Seveda je treba te mladike sežgati. Pri tem delu najdemo tudi kolonije krvave uši, ki jo uničimo, in tudi kaparje, ki jih z drevja

postrgamo in mladike poškrpimo z rastopino mazavega mila in tobačnega izvlečka. Crvivo sadje začne odpadati. Kokoši v sadovnjak, lovilne pasove (vabe) na debela, okopavanje zemlje in zbiranje odpadlega sadja, ki ga pokrmimo, preprečuje razmnoževanje zavijačev. Ali to naj store vsi sadjarji!

V drevesnici pazimo na privezovanje okulantov, razvoj dvo- in večletnega drevja. Škodljivci tudi niso še uničeni! Ne zanemarite zemlje v drevesnici! Podlage za letošnjo okukalijo zalivajte, da se bodo do časa okukacije okrepili in bodo v soku. Koncem meseca začnemo že lahko z okukalijo sliv.

Vrtne jagode razmnožujemo tudi julija. Ko bomo pospravili sadje, odberemo razmnožene sadike, ki naj bodo najhvaležnejših sort in dovolj krepke; te presadimo na posebno gredico, kjer ostanejo posajene v razdalji 10 do 12 cm do avgusta, ko jih sadimo na stalno mesto. Seveda je treba skrbeti za zadostno in trajno vlago zemlje. Take sadike bodo že prihodnje leto dobro obrodile.

Vinogradništvo. Trte je treba po potrebi še škropiti z 1½ do 2 odstotno galicno-apneno raztopino. Zeleno cepilne in mlade trte v trtnici škropimo pridno vsak teden z enoodstotnim škropivom. Te so proti peronospori zelo občutljive, zato jih moramo pred njo varovati. Če nastopi toča, je takoj poškrpiti vse potolčene trte, to tudi še pozno poleti. Pri škropljenju moramo paziti, da poškrpimo sedaj zlasti grozdje, ki ga ta bolezen rada napada. Za razvoj peronospore je ta mesec najbolj nevaren. Vinograde je opleti, da plevel ne preraste trt ter ne napravi semena, pa tudi da zemlje ne suši. Mladje je povezati, da ga veter ne polomi.

Kletarstvo. Skrbeti je, da ostane klet hladna; prezračevati jo je le ponoči; podnevi naj bodo vrata in okna dobro zaprta. Vina v sodih je zalivati, kajti sedaj v vročini se najraje skvarijo. Prazne sode je osušiti in zažveplati.

Pravni nasveti

Ako niste dobili odgovora, J. K. R. Ako res niste dobili odgovora na vprašanje, je treba celo vprašanje ponoviti. Sano sklicevanje na vprašanje, ki ste nam ga baje poslali, ne pomaga, ker dopisov ne hranimo. Sicer pa ne bodite nepotrpežljivi. Večkrat se odgovor tudi v 14 dneh ne more objaviti.

Dolg državnega vpokojenca v gostilni. A. M. Vprašate, če gostilničar lahko daje državnemu vpokoju na up in če dolg nato iztoži in iztirja od pokojnine. — Nihče ne more braniti gostilničarju dajati pijačo in jedajo na up in tudi državnemu uslužbencu ali vpokoju lahko daje. Dolg gostilničar, kakor vsak drugi upnik, lahko iztoži in tudi iztirja makar z rubežem pokojnine. Državne vpokoju se more zarubiti ena tretjina vseh prejemkov razen osebnih in rodbinskih doklade.

Zarubljena in neplačana terjatev. J. T. L. Dolgovali ste obrtniku na zaslužku. Ker vas je tožil in tožbo dobil, je dal zarubiti za svoj zaslužek terjatev, ki jo imate vi proti nekemu drugemu svojemu dolžniku. To je bilo pred enim letom. Sedaj pa je vaš upnik-obrtnik dal zarubiti vaše premitine in je že določena dražba. Ali je to prav? — Dokler vaš upnik ni za svoj dolg poplačan, sme zahtevati od vas plačilo z izvršbo. Če je bila z izvršbo zarubljena terjatev vašega dolžnika, a ta dolžnik ni mogel plačati zarubljene terjatev, potem vaš upnik s tem ni prišel do svojega plačila in je popolnoma upravičeno zahteval izvršbo z rubežem in prodajo premitin. Če bodo prodane premitine pokrile dolg, potem bo pred letom zarubljena terjatev vašega dolžnika postala prosta in bodete vi z njo lahko svobodno zopet razpolagali.

Ogradišče obšinskega sveta. A. P. Pred hišo je nekaj obšinskega sveta. Zivina, ki se menda po tem svetu goni na pašo, vam sili pred duri. Vprašate, če bi smeli ta svet ograditi. — V kolikor bo ograja stala na vašem svetu in če s tem ne boste posegali v kakšne pravice drug h, pač ni razlogov, da bi ne smeli postaviti ograje. Če pa hočete ograjo postaviti na tuj (obšinski) svet, se morate posveti sporazumeji z lastnikom.

Tihotapstvo. A. P. B. Obrnite se za informacije na bližnji oddelk finančne kontrole.

Skrajšan rok. L. K. L. Da vam moremo odgovoriti na vprašanje o skrajšanem roku, nam morate sporočiti podatke o rojstvu in vojaški službi vseh vaših rodbinskih članov. Sicer je točen odgovor nemogoč; uganibanje pa nikomur ne koristi.

Oviran razgled. I. S. S. Sosedova drevja, 20 m oddaljeno od vaše hiše, se je tako razraslo, da vam je zaprlo razgled iz vaše hiše. Ali je mogoče sosedu prisiliti, da drevje primerno skkleti, ali če tega neče, ga li smete sami oklestiti. — Po našem mnenju ne boste v nobenem pr meru uspeali. Radi tega, da radi 20 m oddaljenega drevja nimate razgleda, se pač ne more trditi, da se posega v vaše pravice. Še manj more biti govor o kakšni škodi. Le tako zvane imisije zakon zabranjuje, na pr. dotok odtocene vode, dovajanje dima, plinov, smrada, hrupa, pretresanja in slinbo, pa še to le tedaj in v toliko, v kolikor presega po krajevnih razmerah običajno mero in če bistveno kratki v kraju navadno rabo zemljišča. Znan nam je primer, da je tožitelj, ki je tožil na odstranjenje dva metra visokih plank, ki jih je sosed postavil tik ob meji, tožbo izgubil, čeprav so planke tožiteljevi hiši zapirale razgled. Ako bi bilo mogoče sosedu siliti, da 20 m od meje oddaljeno drevje zaradi razgleda odstrani, bi bilo pač nemogoče mirno sožitje v naši vasi, ki jim je drevje med hišami naravnost v okras.

Pravica dnevnikača do nagrade v času orožnih vaj. K. S. V. Kot dnevnikač ste zaposleni pri katrastrski upravi, pa vas zanima, če vam med dvomesečnimi orimi vajami pripada plača. — To vprašanje je rešila glavna kontrola v obci seji dne 27. oktobra 1983, št. 114.021, pozitivno v prilog dnevnikačarjev. Pridružila se je namreč odločbi finančnega ministra, ki je odločil, da dnevnikačarjem pripada nagrada za čas vojaških vežb, ker se primer vojaške vežbe ne more smatrati za odstopnost v smislu §§ 171, 172 in 173 zakona o uradnikih in v smislu §§ 177, 178 in 179 zakona o državnem prometnem osebuju, v katerih primerih dnevnikačar nima pravice do nagrade.

Rodbinska pokojnina. K. H. M. Rodbinska pokojnina iz uradniškega pokojninskega sklada pripada, ako je vplačevalec najmanj pet let vplačeval v pokojninski sklad in umrl kot vplačevalec sklada. Rodbinam državnih uslužbencev, ki jim je pripadla rodbinska pokojnina, preden je stopil sedanj zakon o uradnikih v veljavo, so ostali pokojninski prejemki po določilih prejšnjih zakonov. Sedanj zakon o uradnikih ne loči rodbinske pokojnine za mater od one za hčere, ampak višino odreja po številu uživateljev rodbinske pokojnine in po številu let vplačevanja v pokojninski fond. Na pr., ako dva uživatelja (mati in hči) prejmeta 65% od prejemkov, od katerih je vplačevalec vpla-

Vrtnarstvo. Ta mesec je na vrtu mnogo dela. Okopavati in pletti moramo zelenjavo in cvetlice, da ohranimo zemljo rahlo in vlažno. Po potrebi zalivamo rastline, ki trpe po suši. Prazne gredice posejemo z endivijo, redkvico, repo, kolerabami in zeljem. Kar je že doraslo, presajamo na mesto. Paradižnikom trebimo zalistnike in privezujemo vrhove. Jagode razmnožujemo; tistim, ki ostanejo na mestu, odstranimo pritlike, da se grmi okrepijo. Ocveto cvetje porežemo, vrtnice cepimo v oko, trajnice presajamo in razmnožujemo; posejemo mačhe, potonice, marjetice in druge dveletne cvetlice.

M. Z. — M. pri Lj. Hruške pridikavke ne rode, stare 4—6 let; prvi dve hruški, stari po 6 let, dobro rastejo, jih obrezujete, gnojite in ne rode. To ni nič poseben pojav. Niste sicer povedali zanje podlage in sodimo, da sta cepljeni na divjak, kamor pridlična hruška ne spada, oziroma začne več let kasneje roditi kot hruške, cepljene na kutini. Pač preveč raste v les in ni še čas za rodovitnost. Da bosta začeli prej roditi, prenehajte z gnojenjem s konjskim gnojem in gnojnico in pognojite le s fosfornimi gnojili. Z letnim vršičkanjem siliti drevo k tvorbi rodnega lesa, s fosfornimi gnojili pa siliti ta les k cvetenju in rodovitnosti. Štiriletna viljar-novka je letos slabo pogajala, ni cvetela, listje je rumenkasto, lani je bilo njeno listje napadeno po neznanem škodljivcu. Tako od daleč sodimo, da trpi ta hruška vsled pozebe. Takega drevja je dovolj po vsej Sloveniji. Spomladi bi to pri obrezovanju najlepše ugotovili, kajti rjav kambij že pove, da je drevo pozeblo. Ker je bila hruška zaradi obilnega gnojenja s hlevskim gnojem pomehkužena, jo je treba za naprej utrditi. Dodajte ji čimprej nekaj superfosfata, da še to jesen zgradi odpornejši les, drugo leto na pomlad pa jo kaže v živo obrezati na lanski les prav do mesta, kjer so letos pogajali iz njega najboljši poganjki. To bi morali storiti že letošnjo pomlad. Naj ne bo žal letošnjega zanikrnega mladja, ki ga bo hruška drugo leto z dobro rastjo hitro — nele dohitela, ampak prerastla. Obrežite tedaj prav nazaj do zdravega lesa na lanskim ali celo starejših delih hruške, pa boste videli, kako naglo si bo opomogla. V takem bolehnem stanju seveda tudi ne more roditi in boste morali že počakati vsaj 2—3 leta na polno rodovitost.

čeval ob času snrti v uradniški pokojninski sklad in nato eno od obeh umre, prejema druga 55%.

Nagovorjena priča. S. P. M. Gospodinja se je prepirala s sosedo, pa bi Vi morali biti priča. Sosedo pa je sedaj tudi Vas obdolžila, da ste jo zmerjali, in je oba tožila. Kot priča ima sosedo le 11 letno solarko, ki sploh ni bila poleg in je pod vplivom sosed. Vprašate, kaj storiti, če bi Vas sodišče obdolilo. — Če res niste sosedu žalili, upamo, da Vas ne bo po krivem dolžila priča. Če boste na razpravi videli, da priča ne govori resnice, potem skušajte z raznimi vprašanji na pričo razbiti posamezne okoliščine prepira tako, da se ne bo priča zaredila in bo sodišče spoznalo, da priči ne gre vera. Vendar pa lahko sodišče zaslili kot pričo tudi privatno tožiteljico in po oceni vseh okoliščin sodišče odloči, ali verjame privatni tožiteljici ali ne. Proti obojdi lahko najavite priziv takoj po razglasihi sodbi na zapisnik pri sodišču.

Vpis solastnice v zemljiško knjigo. Z. D. K. Po ženitni pogodbi je vse, kar zakonca pridobita, njihova skupna last. Sedaj je mož kupil posestvo, ki je v zemljiški knjigi vpisano samo na njega. Ali je mogoče na podlagi ženitne pogodbe ženo vpisati kot solastnico? Koliko kakega pristojbina za vpis? Ali mož sam lahko napravi prošnjo za vpis? — Vknjižba solastnice se sme dovoliti samo na podlagi listine, sestavljene v predpisani obliki in vsebujoči pravni naslov pridobitve solastnice (na pr. darovanje, kupoprodaja itd.). Ker gre za pravni posel med zakonci, bo moral listino napraviti notar, ki bo tudi napravil predlog za vknjižbo. Predlog seveda lahko napravi stranka sama, če je vešča zemljiškoknjižnih predpisov. Taksa za vpis v zemljiško knjigo se ravna po vrednosti pravice, ki naj se vpiše, in jo najdete v tarifi k zakonu o sodnih taksah. Poleg takse bo seveda tudi treba plačati prenosno pristojbino.

Neizplačan zaslužek. A. P. T. Kot pomočnik ste delali pri mizarju in ko ste pred pol leta zaradi pomanjkanja dela morali izstopiti, vam je ostal mojster na zaslužku dolžan. Večkrat ste mojstra terjali, toda zaman. Zadržite ste terjali mojstra, ko je bil ravno pri neki stranki na stavbi pri delu. Sedaj mojster trdi, da vam nič ne bo dal, zato, ker ste ga javno terjali. Vprašate, če je to prav. — S tem, da ste mojstra javno opomnili na plačilo svojega zaslužka, niste izgubili pravice do svoje terjatve. Boste morali pač mojstra tožiti. Od Vašega zaslužka sme samo odbiti Vaš prispevek za bolniško blagajno in odškodnino za poškodovano orodje, ki bi ga morda nalašč ali pa radi malomarnosti pokvarili. Preden tožite, dajte mojstra povabiti na pečat k sodišču.

Inkognito. J. K. S. Mladenič srednjih let bi hotel inkognito (nepoznan) vstopiti v cerkveni red. Vprašate, če je kaj potrebno imeti za to posla z oblastmi. — Dvomimo, da bi kakšen red sprejel novinec, ki se ne bi mogel ali hotel izkazati, kdo da je. Samostanskemu predstojniku se bo pač treba s pravim imenom prijaviti in predstojništvo bo moralo novince po zglaševalnih predpisih s pravim imenom prijaviti kot stanovaleca policiji, oziroma občini kot zglaševalnemu uradu.

Poročilo. J. P. R. Neki posestnik je prodal kupec iz Italije kravo za 1500 Din. Ker je kupec plačal le 800 Din, ni hotel krave izročiti brez jamstva. Radi tega Vas je kupec naprosil, da ste mu za poroka. Ker ste kupec poznali, ste napisali na listič, da ste mu porok. Ta papir je kupec dal prodajalcu in je nato prevzel in odpeljal kravo. Ko je kupec pripeljal kravo čez mejo in jo tam prodal, so mu jo vzeli in jo njega zaprli. Sedaj terjajo prodajalec od Vas plačilo ostanke kupnine. — Ni odločilna oblika pismene poročitvene izjave, pač pa vsebina izjave. Če ste torej napisali, da jamčite prodajalcu, da mu bo kupec iz Italije izplačal kravo in to podpisali — vseeno, če je bilo to na še tako malem listu — potem je to bila pismena poročitvena obveza, ki Vas po postavi veže. Le ustmeno izrečeno poročilo je po postavi neveljavno, zato pa naj vsak dobro premisli, komu in zakaj se podpisuje.

Poplavljenja košnja. J. J. P. Na prostovoljni dražbi ste kupili seno-košnjo. Radi nalivov je tamkajšnja rekta košnjo poplavlila tako, da to seno ne bi bilo za uporabo. Zato ste se odločili, da pustite prodajalcu aro in nepokošeno seno. Prodajalec s tem ni zadovoljen ter vam grozi z tožbo, češ, da morate seno pokositi in plačati kupnino. Vprašate, če lahko kupčijo razderete. — Točnega odgovora vam ne moremo dati, ker ne vemo, kakšno so bili dražbeni pogoji. Če se pri dražbi morebitna poplava ni omenila, pač pa je bilo vemo znano, da voda omenjeni travnik redno vsako leto poplavi, potem je bila cena temu primerno nastavljena in trpi kupce škoda. Če pa je omenjeni travnik letos izjemoma poplavljen in je radi tega postala košnja brez vrednosti, a pred poplavo travnik še ni bil zrel za košnjo, potem ima po našem mnenju kupec pravico odstopiti od pogodbe radi prikratbe nad polovico vrednosti.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Mojmir Gorjanski:

Najemnina

»Petdeset rubljev, nič več in nič manj. In če jih ne dobim do jutri zvečer, te vržem iz tega brloga na cesto in dam razprodati tvojo umazano beračijo.«

»Toda tovariš,« je začel še s skromnejšim glasom Petrov, »toda tovariš, pomislite, petdeset rubljev v enem dnevu. V štirinajstih dnevih bi jih morala spravil skupaj, toda v enem dnevu, to... to... to... je nekaj ne... ne... nemogočega.« Glas se mu je prišel tresti in zlogoval je posamezne besede kakor otrok, ki se komaj uči govoriti.

»Petrov, čemu javkaš kot otrok in se pretvarjaš? Saj te poznam, Petrov. Petdeset rubljev do jutri zvečer, pa si jih preskrbi kjer hočeš. Ni moja dolžnost, da bi se zamujal pri vsaki stranki in tolažil take cvileče mačke kot si ti.«

»Toda, gospod tovariš,« je znova povzel Petrov in se še globlje sklonil na stolu, »gospod tovariš, dajte mi teden dni odloga in potem, potem vam morda...«

Ivan Varjakov, pooblaščen državni iztirjevalec zaostalih najemnin, je zamahnil z roko in rekel s trdim glasom: »Petrov! Če jutri do osmih zvečer ne dobim zahtevanih petdeset rubljev, te dam vrči skozi vrata, da boš letel po stopnicah kot najboljša letalo na moskovskem letališču.«

Petrov se je zdrnil pri teh besedah, zakaj nikdar v življenju ni bil prijatelj letanja po zraku, najmanj pa takega, pri katerem naj bi bil on motor in drugi gonilna sila. Vendar pa se je kmalu zbral in prišel z drobnim, čisto otroškim glasom.

»Toda, gospod komisar, če bi bili vi na mojem mestu, potem bi videli, da...«

Toda komisar ni hotel vedeti, kaj bi bilo, če bi bil na njegovem mestu, ampak je naglo odprl vrata in jih s truščem zaloputnil za sabo.

Petrov je ostal sam v podstrešni sobi s polovico izgovorjenega stavka v ustih. S strahom je prisluškoval. Po temnih stopnicah so odmevali Varjakovi škornji in njegova palica je v temi tolkla v stene.

Naladno je odprl vrata in mirzel zrak je planil s hodnika v izbo. Nič ni bilo več slišati. Varjakov je gotovo že nadlegoval ljudi z zaostalami najemnami v sosedni hiši.

»Vendar ga je odnesel vrag,« se je globoko odahnil, »toda z Varjakovim se ni šaliti. Zadnjič je pripovedoval neki starec, ki je bil nekadašnji dolinar na Volgi, kako je nekdo ravno ta Varjakov vrgel njegovega tovariša iz prvega nadstropja na cesto, ker je dvakrat »pozabil« plačati najemnino. In potem je v bolnišnici prišel do prepuščanja, da bi bilo bolje, če bi se sam izselil, kakor pa, da ga drugi mečejo skozi okno.« Petrov se je že tresel od misli, da bo moral tudi on poskušati dobrote letanja in v duhu je že premikal roke, s katerimi naj bi lovil ravnotežje na zračni poti.

»Nič,« se je nenadoma domislil, »kaj bi se trgal s tem letanjem. Rajši bom poskusil, da pridem do denarja. Če pa se mi to ne posreči in ga jutri ob petih popoldne ne bom imel v roki, bom skril vse svoje reči v onem podrtim hlevu ob reki in potem, potem...« Tu pa so mu misli nenadoma obstale, kakor obstanejo na rezko povele dolge kolone vojakov na moskovskem vzhajajočem. Niti korak se niso ganile misli naprej. In potem... Kaj potem, Petrov ni vedel. Morda ga bodo vseeno gnali nazaj v sobo in ga vrgli po stopnicah, kakor mu je obljubil Varjakov. Zapri je oči in že gledal v duhu svojo prvo zračno vožnjo. Kmalu potem je ves utrujen zaspal.

Ko se je drugi dan prebudil, so že tulile sirene v tavnih osmo uro. Mrzlo je bilo v sobi, na majhnih šipah so ledenele zimске rože in droban sneg se je vsipal na zamrznjene ulice. A kljub mrazu se je Petrov hitro ogrel ob spominu na večer, kajne Varjakove pretnje in na osmo uro zvečer, ko mora imeti petdeset rubljev. Kje naj jih dobi? Misli so se mu podile po glavi kakor oblaki, ki jih žene jesenska burja včasih nad mestom. Obraz se mu je nagubal, nemirno je hodil po sobi sedaj je sedel, sedaj ležal, zdaj zopet stal, a pametne misli ni bilo.

Nenadoma je planil k postelji, segel z roko pod blazino in privlekel na dan dva rublja. Zavrtel se je na peti, se tako čudno zasmel, da se je ustrašil lastnega glasu in zdrvel po stopnicah na cesto.

Pred večnimi vrati je obstal. Sneg je postajal vedno gostejši, velike bele krpe so se trgale izpod neba. Troje vran je letelo nad hišo. Petrov se je ozrl za njimi, nato pa z dolgim pogledom premeril ulico. Majhen gospod v kožuhi je prihajal nasproti. Nenadoma mu je šinila v glavo odredilna misel. Se enkrat se je ozrl proti prihajajočemu, nato pa se je potuhnil ob podboju vrat.

»He, Petrov, čemu se treses?« je bodril samega sebe. »Saj ne bo nič hudega. Ko pride mimo, planeš nanj, ga podereš v sneg in mu vzameš denar.«

nico, v kateri bo gotovo več kot petdeset rubljev.« Gospod v kožuhi se je vedno bolj bližal. Petrov je že slišal stopinje v snegu in mirzel pot mu je orosil čelo. Nasilnil se je na vrata, premrl prsti so grebli po lesu. Ves pogum mu je nenadoma uplahlil, najraje bi se skril v vežo, toda bilo je prepozno. Se dva koraka in gospod je stopil mimo njega.

Petrov se je še bolj zmedel, v zadregi je pograbil kučmo in se globoko odkril. Oni pa se je malo marno ozrl, zamahnil s palico in odšel naprej.

»Prav za prav je še bolje, da ga nisem, se je zopet domislil Petrov, »lahko bi me treščil z ono palico po glavi in potem bi imel vse drugo, samo rubljev ne. Sicer pa ni moj posel, da bi se pretepaj z ljudmi na javnih prostorih.«

Ponosno se je zavaljal, potisnil kučmo na glavo in odhitel po ulici. Prav na koncu je bila majhna trgovina s papirjem.

»Osem velikih kuvert« je zahteval Petrov in pomolil denar prodajalki. Ko je dobil zahtevano, se mu je razjasnil obraz. Pospravil je drobšč, segel po ključki in planil na ulico.

»Čemu hitiš Petrov, saj se ne mudi nikamor,« je zopet miril sebe, »Se preden bodo tulile sirene v tavnih dvanaest uro, boš imel petdeset rubljev in potem ti ne bo treba zvečer leteti po stopnicah.«

Ko je stopil v podstrežno izbo, je takoj poiskal črniko in sedel k mizi. Zamislil se je. »Da Aleksander Saveljev naj bo,« je tipal z mislijo po možganih, »njegov poklic... lahko je posestnik, morda tudi bankir... ne, rajši trgovec, ko bo najbolj verjetno.« Široko se je zasmeljal in s počasnim poudarkom napisal enak naslov na vseh osem kuvert: Aleksander Saveljev, trgovec, Moskva. V zavrtke je natlačil časopisnega papirja in jih močno zalepil.

Cez pol ure je stal Petrov na najprometnejši ulici sredi Moskve.

»Gospod, ali poznate Aleksandra Saveljeva?« je nagovoril bogato oblečenega človeka. »Moj go-

spodar mi je naročil, da mu izročim teh petsto rubljev. Ze dve uri ga iščem. Ali morda veste naslov njegovega stanovanja?« Bogato oblečeni gospod se je zresnil. »Ravno prav, tovariš, da ste me našli. Kako čudno naključje. Jaz sem Aleksander Saveljev,« je odgovoril v zadregi in segel po kuverti.

Petrov se je zvito nasmehnil, potegnil roko k sebi in rekel s ponižnim glasom: »Gospodar je naročil, da mi mora dotični gospod najprej izročiti deset rubljev in šele potem dobi denar.«

Gospod je naglo poiskal denarnico, vrgel Petrovu deset rubljev in izginil z zavrtkom v gneti.

Petrov je gledal za njim in se smejal: »Lepa kupčija. Kako hitro ujameš tepca, ki ti da deset rubljev za šop časopisnega papirja. Nisem jaz kriv, resnično nisem, če so ti ljudje tako lakomni na rublje,« je mislil dalje in stiskal denar v roki.

Cez par minut je že stal na križišču druge ulice in iskal Saveljeva. Zopet ga je čisto po naključju našel in z dvajsetimi rublji v žepu se je premaknil v tretjo ulico. Igra se je zopet ponovila in še preden je kazalec na uri dosegel enajsto, je vseh osem iskanih lastnikov dobilo »svojih petsto rubljev.«

Ko je prišel zvečer Ivan Varjakov k Petrovu po zaostalo najemnino, je našel pri njem pogrnjeno mizo, obloženo z jedmi in vinom. Ko mu je ta izročil denar in ga povabil naj prisede, se ni branil. Pri polni mizi sta se pobratila in Varjakov mu je napravil potrdilo, na katerem je bilo napisano črno na belem, da je Petrov plačal najemnino za šest mesecev naprej. S tem potrdilom je postal Petrov najsolidnejši državljani v Moskvi in pol leta bo lahko brez skrbi gledal, kako bodo leteli izbo iz neplačanih stanovanj.

Drugi dan pa je Ivan Varjakov povedal svoje-mu predstojniku, da imajo nekateri ljudje v podstrešnih stanovanjih čuda veliko denarja in da je bolje kot najvišji državni uradniki. Na lastne oči se je preprčil o tem. In zato je trdno sklenil, da bo odšel vprej skozi okno vsakega, ki bo trdil, da nima niti enega rublja pri hiši.

Zastrti moški

Gospodični Elsi Fanter, mladi Berlinčanki, ki je spisala ta članek, neustrašeni in energični vpričo težkoč, je uspelo prodreti v notranjost Libijske puščave, v mesto Murzuk v Fezanu. Rolfs, znameniti raziskovalec Afrike, je prišel pred šestdesetimi leti v Murzuk. Bil je zadnji popotnik po teh krajih, ki so zaradi neznosne vročine skoraj nedostopni.

Elsa Fanter je v Murzuku zadela na Tebbu-je, tisoč let staro amazonsko pleme. Tebbuji, ki izhajajo iz Fenicije, Mezopotamce in Perzijce, vzbujajo zaradi svojih starodavnih običajev in zaradi svojega matriarhskega sistema v vsakem pogledu največje zanimanje.

»Stala sem sredi gruče temnopoltih žena. Živahno so mahale z rokami in prijemale za moje lase. Zanimali so jih moji zlati zobci. V strahu so dvigale roke. Še nobena od njih do tedaj ni videla bele ženske. Bila sem prva evropska ženska, ki je prodrla tako daleč v Libijsko puščavo.«

Dva močno zastrta vojaka, ki ju je poslal poveljnik, sta tekla za menoj, zgodilo se mi pa ni nič hudega. Narobe! Zenske smo druga drugo hitro razumele. Podale smo si roke in se smejale. Samo besed nismo mogle razumeti. Te mračne ženske so se mi poklonile in zdelo se mi je, da je bil njih poklon veliko bolj dražestan, kakor so lesene kretnje nas Evropejec. Zame so bile te fantastične, a lepe ženske največja senzacija v mojem, doživljanju polnem življenju. Stala sem med njimi na vročem pesku in opazovala njih obnašanje prav tako radovedno, kakor so one moje. Črнке to niso bile. Njih nosovi so prefino oblikovani. Nekateri jih imajo tako plemenito rezane kakor Berberci. One si ne zastrajo obraza, njih visoko čelo je prosto las. Ko so slinele ob majhnih odprtih vratih, so bile videti kakor starodavni kipi.

Neki zdravnik v italijanski trdnjavi mi je zvečer pripovedoval o njih: »Moškega boste tu poredko videli. Ti so svojemu starodavnemu nomadske-

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozikov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, trioklejev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« P. Batelj, Ljubljana, Karlovska 4. Najnižje cene! — Cenik franko.

mu življenju zvesti in so vse leto na poti s kamelami. Tebbuji imajo najboljšo in najbrzejšo kamelo. A svetovna kriza je prišla celo do eemkaj in promet na karavanski črti k Tsadskemu jezeru in Nigeru se je zelo zmanjšal. Zenske ostanejo med tem same in morajo same zase skrbeti. O tem narodu vemo tu zelo malo. Samo to vemo, da prihajajo iz dežele Tu, nedostopne visoke planote Tibesli; od tu je tri mesece hoda s kamelo.

Njih družinsko življenje je čudno. Matriarhalni sistem, prvotna oblika družinskega življenja, je pri njih še vedno ohranjena. Mati ima vso pravico in moč. Zena se omoži z mošcem, ki si ga ona izbere. Lahko se od njega loči, kakor je vsa lastnina njena. Ona je glava družine. Kadar so na potovanju, spijo žene v šotoru, moške pa morajo zunaj spat. Otroke vzgaja mati in jih kot izobražena žena uči staro fenicijsko abecedo, kakršno vidite na tem-le ženskem meču, in pokazal mi je meč, na katerem so bili tipični krogi, listi, lestvice in križci. »Ta abeceda je nekoliko slična današnjim grškim črkam. Tebske žene celo pišejo verz, ki jih čitajo izključno ob svojih ženskih družabnih večerih.«

Kadar je otrok star šest let, pride v roke materinega brata, zakaj oče nima besede. V dokaz tega je pogovor, ki sem ga nekdo slišal. Eden naših častnikov bi bil zelo rad vzel brhkega tebskega dečka s seboj v Italijo. Fanta je vprašal:

»Ali bi šel z menoj?«

»Da, gospod.«

»Ali ti bo mati dovolila?«

»Bo, a vprašati morate strica.«

»In očeta?«

»Ne, gospod; vprašati morate strica.«

Brez dovoljenja materinega brata bi ne bil mogel vzeti dečka.

Kakšne pravice ima oče, vprašate. Ta ima vso oblast čez otroke svoje sestre, za katere skrbi. Ti pripadajo k njegovi hiši. Vse dedne pravice prehajajo tudi po patriarhski postavi — to je, sestri sin podeduje lastnino in naslov.

Da se je tebski narod ohranil tako dolgo kot čisto pleme, prihaja od tod, da je del Libijske puščave zaradi svoje lege ostal skoraj neznani. Ali ste zapazili moški korak teh amazonek? Tako ponosno ne koraka nobena črнка. Rade se smejejo in so zelo živahne. Videl sem pa tudi še, kako so se spile. No, takrat pa ni bilo šale. Spodrečale so si svoja dolga, viseča oblačila in šle s težkimi dogami druga nad drugo. Prepire med seboj poravnava- vajo same.

Pripovedujejo o vasi, kjer žive samo tebske

GRITZNER
POKROMANA KOLESA
Najboljši šivalni stroji, Adler in Gritzner
po izredno nizkih cenah
samo pri trdki
JOSIP PETELINC - LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika, za vodo,
Večletna garancija! Pouk v umetnem šivenju
brezplačen! Telefon štev. 2318.

ženske. Vsako leto si vsaka vzame moža, ki ga po doseg njegovega namena ubijejo. Tu v Murzuku je za vsakega moža deset žensk.

Zenske nosijo koprene, moški si pa svoj obraz popolnoma zastrajo. Pri obrezovanju in svečanosti možatosti dobe kopreno, nakar je ne odlože več. Nosijo jo podnevi in ponoči. Celo jedo pokrili. Pravijo namreč, da je nekaj strašnega videti, kako se žveči. Kako je ta običaj nastal, ni jasno. V nekaterih krajih v Indiji nosijo moški zaradi moskitov velike kose papirja pred usti; pa ne iz higi-jeničnih ozir, ampak zato, ker ni treba, da bi moskiti povzročili smrt človeka. Morda je ta običaj tu nastal tudi na ta način. Jaz si ga razlagam takole: Tebbuji prihajajo z visokih planot Tibesli, kjer je zeleno in ne tako vroče in prašno, kakor je v Fezanu. S kopreno se hočejo namreč varovati pred peskom in mrzlimi nočmi.

Tretja verzija ima izvor v religioznosti in tradiciji. Tebbuji častijo drevo akacije, zlasti seyalso akacije, ki zelo prijetno in močno diši. Zato Tebbu nikdar ne kupujejo z akacijevim smolo in je tudi ne natovori na kamelo.

Vpliv fenicijske kulture je še po tisoč letih tako močan, da se spoznava še v današnjih besedah. Na karlaginskih volivnih deščicah je stalo v imenu Tanita »Pene Baale — obraz Baala — in gotovi rodovi tu še danes imenujejo kopreno »moške« penec.«

Med zastrtimi možmi, ki so me na kameli spremljali eemkaj, je bil eden z modrimi očmi, pravimi pravcati svetlomodrimi očmi. Kako pride to? sem vprašala zdravnika.

Tebbuji so se nekoliko pomešali s črnci iz Sudana,« je odvrnil. »Ni se pa zgodilo poredko, da sem videl moške in ženske, ki so kazale skoraj arijski tip z drobnimi, podolgovatimi obrazi in z rokami a finimi prsti. To so visoki, vitki in dražestni ljudje. Prav taki tipi se vidijo v starih perzijskih gravirah in vazejih. Tudi njih sedlo za kamelo, »raglac«, je slično perzijskemu sedlu.

Narod z zelo visoko kulturo je pred morda več kakor štiri tisoč leti prišel iz Azije po dolini Nila; zaradi Egipčanov se ni mogel vrniti nazaj. Našli so zavetje v murzuških struktural adobe in ostah tam. To ljudstvo je mohamedanske vere, časti pa tudi starodavne bogove, ki so manj znani.«

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navaden fin entel vložkov in tipk. — Hitro, fino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struclji)

AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL,

mu dajte »Energin« za krepitev krvi, živcev in teka. »Energin« krepi kri, jači živce, dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Otrokom trikrat na dan po malo žličko okusnega »Energina«.

»Energin« se dobi v vseh lekarnah v polilitrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32.

Konrad Gologranc
MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30
prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodnijsko zapisežene cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Franci Brus:

Na grobu „Mutca Osojskega“

Osoje

Spoznal sem naravne lepote naše Gorenjske z njenimi močnimi planinami, z bogatimi gozdovi, čarobnimi jezeri in slapovi. In klic naravnih krašot me je vabil še onstran Karavank v slovenski Korotan, med nesvobodne brate, da spoznam njihovo lepo zemljo. — Dobro obloženega z mileninami v nahrbtniku me je vlak naglo popeljal z Jesenic skozi karavanski predor mimo Baškega jezera v Beljak. Slednje je lepo mesto, približno take veličine kot Celje. Stal sem na Dravskem mostu ter gledal proti severu in vzhodu. Srečaval sem mnogo ljudi gosposkega stanu in kogar sem pozdravil slovensko, mi ni prav nič odgovoril. Sklenil sem, da grem najprej na Osoje v ta »prelepi skriti biser

koroške ti zemlje«, da spoznam njih zgodovino in jezersko lepoto. Napotil sem se po iz Beljaka po krasni dolinici ob Osojskem jezeru. Za menoj so blestele Karavanke, nekoliko desno Dobrad z Zilskimi alpami, pred menoj ob severni strani pa se je dvigala planina Glica. Jezero! Veselo se zibljelo po široki gladini jadrnice z razprostrtimi potmi ter puščajo za seboj dolgo cesto šumečih pen.

Osoje so majhna vas z znamenitim benediktinskim samostanom. V začetku 10. stoletja so se tu naselili menihi iz Bavarskega. Rodbina oglejskega patrijarha Popa je bila dokaj naklonjena benediktinskemu redu. Bila je grofovskega rodu z imenom Ozius. Baje je dobil tudi samostan ime Osoje po grofu Oziusu, ki ima v cerkvi spomenik, vendar lahko trdimo, da so Osoje pristna slovenska beseda, kajti tu so nekda prebivali Slovenci, o čemer nam med drugim pričajo še nekatera imena na ploščah grobnih spomenikov. Samostan je stal tu že v sivi davnini, kajti benediktinski red je bil ustanovljen v 5. stoletju in kakih 150 let kasneje so se tu naselili benediktinci. V dobi cesarja Jozefa II. (1780—1790) pa je začel samostan propadati; kajti benediktinci so se morali izseliti, samostan sam pa je postal puščavica.

V samostanskih dvorinah vise krasne Fromil-lerjeve slike. Zlasti znamenita je ona slika, ki predstavlja zadnje ustoličenje na knežjem kamnu pri Kruskem gradu. Na knežjem kamnu sedi svobodni kmet, knez Ernest Železni, pa se odkupuje kmetu. Ljudstvo med prepevanjem slovenskih narodnih pesmi spremlja vojvodo v gosposveleko cerkev k maši. Dalje so tu slika kralja Maksimilijana v Celovcu leta 1518 in nekateri samostanski grbi, ki so sestavljeni iz treh rib, božjega očesa, škofove kape in palice, dveh lilij in panja. Lepa je benediktinska dvorana, ki so jo prenovili v samostanu Tu je bila prej knjižnica, ki so jo vojaki uničili knjige so požgali, pometali v jezero ali pa pokradli.

Lepa je cerkev Marijinega vnebovzvetja. Zidana je v renesančnem slogu z gotiskim spomenikom. Cerkev vsebuje krasne stenske slike in rezan oltar

Marijinega vnebovzvetja z 12 apostoli. — Na pokopališču opazimo na spominskih ploščah slovenska imena, ki so nena in edina trdna priča borbe slovenskega ljudstva z germanskim življenjem. Nekaj, kar me je vlekel na Osoje, je grob poljskega kralja Boleslava II., kjer sem izvedel tudi zgodbo njegovega življenja. Grob leži na severni strani cerkve, kjer je plošča z napisom: »Boleslaus Rex Poloniae«. Aškerce je to zgodbo v svojem »Mutcu osojskem« prav dobro posnel.

Boleslav II. je bil pogumen vladar, saj ga na-

Grob kralja Boleslava II. na Osojah

zva bratski poljski narod »Boleslav Šmiati« (Boleslav Drzni). Njegovo življenje ni bilo zgledno, zato ga je opominjal krakovski škof Stanislav. Naj popravi ono, kar je zagrešil. Toda razjarjeni Boleslav ni poslušal sv. Stanislava ter je nalašč prepovedal duhovnikom opravljati službo božjo v prestonici. Stanislav se ni prestrašil te odredbe ter je še dalje maševal v cerkvi sv. Mihaela. Boleslav je nato zaukazal vojakom, naj Stanislava ubijejo. Ti niso hoteli poslušati kraljevega ukaza, zato je Boleslav sam pristopil k oltarju ter zabodel z mečem škofa Stanislava. Papež Gregor VII. je zaradi tega grozodejstva izobčil morleca iz občestva Cerkev. Bratski poljski narod zaradi tega ni več hotel pripoznati Boleslava za svojega vladarja. Preganjani od slabe vesti, se je odpravil nesrečni mož peš v Rim, da bi tam izprosil odpustanje. Prišel je tudi v Osoje ter kot neznan, mutast popotnik zaprosil za sprejem v samostan. Sedem dolgih let je opravljal molče svojo pokoro ter vršil vsa hlapčeva dela. Menihi so se čudili epokorniku ter se za mutca zelo zanimali. Nihče ni mogel izvedeti, skdo on je ter odkod, kje zibelka mu tekla in kje njegov je rod...« Toda na smrtni postelji se je zgodil pravi čudež. Mutee je spregovoril ter povedal, da je morilec sv. Stanislava in prišel kot mutec-epokornik v samostan, ki mu je dal dom in zadnji blagoslov.

Grob Boleslava II. je trajen spomenik bratskega poljskega naroda. Na zidu samostanske cerkve je grobnica in nad njo vidimo sliko, ki predstavlja Boleslava kot kralja z mečem. Okoli njega je še sedmero manjših slik, ki kažejo vso zgodbo njegovega življenja. Te umetniške slike nam je upodobil poljski slikar: J. F. Daniszewski 1884 v Krakowie. V notranjosti cerkve je na levi strani pri tleh pod malim obokom marmornata plošča, pod katero leže ostanke kralja.

Zivahno in ljubko je življenje v tem prelepem skritem biseru koroške zemlje, kajti tu je svet bajnih čudes, ki ne bodo v svoji čarovitosti in pisani zgodovini nikoli izčrpana.

Adam Milkovič:

Razočaranje

Moralo je biti že precej pozno, ko je gospod Tratar prikolovratil do svoje vile. Z opotekajočimi se koraki je stopil v stanovanje in nerazumljivo mrmral predse. Nekam zamisljeno je bujil v tla, gotovo je imel velike skrbi. Tilnik in ramena so mu še polna raznobarnih papirnatih travkov in druge predpustne šare, s katerimi ga je na plesišču obiskovala nepoznana maska. Ne bilo bi gospodu Tratarju do tega papirnatih travkov, da mu jih niso naklonile tiste nežne, bele roke izpod črno-bele krinke. O da, prav prijetno je takole človeku, če more sam na tihem razglabljeti po veseli zabavi o tem in onem, morda o belih rokah zapeljive maske, o njenih črnih očeh, ki so mu bile tajinstveno pomežikovale izpod krinke, da da. Ampak to je najlepše, prav za prav za gospoda Tratarja zelo neprijetno — ta vitka, nepoznana maska je opolnoči nenadoma izginila, ne da bi se mu bila prej razkrinkala... Toda, to dela sedaj gospodu Tratarju tolikšne skrbi, zato bulji predse in venomer premišljuje: Kdo je bila ta neznanka? Zakaj se mu ni razkrila? Zaman je bil prošil, da bi odgrnila krinko vsaj za hip, zaman ji je prigovarjal, da bi spregovorila z njim vsaj eno samo besedo — nič... Prav nič! Samo s tistimi belimi rokami mu je trosila zdaj bele, zdaj rdeče trakove, mu jih ovijala okoli vratu in se mu dobrikala... Dobrikala da, kako nežna je bila! Morala pa ga je vse-kakor zelo dobro poznati, mogče je vedela celo — da je oženjen in da je njegova žena že nekaj tednov na letovišču ob morju? Bog ve, kako je prav za prav, si pravi končno gospod Tratar in stopi nemirneje po gladkih parketih svoje spjemnice. Da bi se vsaj že pričelo dani! Pogleda skozi okno in se zastirni v noč, ki leži zunaj. Ko se bo zdanilo, bo stopil na ulico, nič več ne bo tako sam v teh težkih mislih, tam bo hodil med ljudmi in bo iskal — hm, koga? No da, njo! Takole srednje postave je bila, vitka, bele skrbno negovane roke je imela in — in črne, temne oči. Smešno tleskne z rokama gospod Tratar: Temne oči — kakor Vera — njegova žena, da. Vsekakor čudno naključje! To, samo to ve gospod Tratar o skrivnostni maski, to je sicer zelo malo, nekaj pa je vendarle.

Ampak zdaniti se kar ni hotelo, pa je stopil na balkon, da bi prej zagledal prve pramene nastajajočega dne. Tu je strel v nebo in preštevale zvezde, da bi si skrajšal čas. Zraven je venomer mislil na nepoznano masko in se na tihem veselil trenutka, ko bo zvezda Danica na obzorju pričela bledeti. Nenadoma je začutil v sebi nekaj lepega, novega, nekaj — po čemer je bil hrepenel na skrivaj že davno. Morda pa je ravno v tej neznanki moja bodočnost? je pomislil. Novo, čisto novo življenje, sreča — ki mi sedaj ob Veri tako spretno obrača hrbet. Da, da... Tako premišljuje, kadi cigareto za cigareto in je srečen. Ko seže v žep, začuti tudi v njem vse polno papirja. Nal si pravi, povsodi sam papir, kakor da sem prišten uradniški koš. Potem razširi oči... Tu, na tem malem lističu je nekaj napisano... Stopi v sobo, nato pod luč in strmi v papir. Je to mogče? Potem čita znova: Maska s črno-belo krinko vas želi — spoznati. Ne pozabite na valčkov večer... Vaša Rika.

Hal je tlesknil z rokama gospod Tratar. Potem je tekkel po sobi iz kota v kot in ponavljal: Vas želi spoznati Vaša Rika, Valčkov večer... Vas želi spoznati Da, da — tudi jaz vas želim spoznati, draga neznanka... Hal imenitno! Toda! je hipoma obstal sredi sobe, kaj je hotela, ko piše, naj ne pozabim na valčkov večer? Da sem tam zopet snideva? Gotovo! Evo me Rika, sladka Rika... je kriknil skoro glasno, potem pa razpel roke in se mladeniško zavrtel na gladkem parketu.

Rikal Rika! Nato je omahnil k mizi, priprl oči in je mislil samo na njo. Zunaj je nastajal dan in zvezde so bledele.

Naslednji dan je pisal svoji ženi: Kako ti je dušica? Upam, da ostanesh še nekaj časa ob morju, tu je zmerom megleno, gotovo bi ne vplivalo dobro na tvoje zrahljano zdravje. Jaz sem od sile zaposlen s svojimi posli — seveda zmerom mislim tudi nate, dušica...

Valčkov večer. Gospod Tratar je bil med prvimi v razkošno opremljeni dvorani. Venomer se je oziral k vходу in nestrapno pričakoval trenutka, ko bodo zagledale njegove oči njo — Riko, seveda. Ob desetih, je nenadoma občela pred njim. Gospod Tratar se ji je globoko priklonil: Zelo me veseli, dražestna nepoznanka, da se vam smem predstaviti... In se je predstavil. Njene temne oči so se zablikale v svitu stoterih luči in njena bela roka je rahlo zadrla.

In sedaj, je dejal ljubezno gospod Tratar, bi tudi jaz želel spoznati sladko bitje, ki se mi tako spretno skriva pod tole črno-belo krinko... in ji je skušal narahlo odgrniti obraz. Ampak ona je s svojo nežno roko zadnji hip zadržala njegovo desnico...

Oprostitel se je nasmejal in stiskal njeno mehko ročico med svojimi prsti, moje hrepenenje vas spoznati je že nezmožno, je že bol... ne, vi se mi morate razkriti, vi ne poudate tako kakor zad-

njič od mene nocoj, ne, ne... Tako je ječlal in še dodal: Nenadoma sem začutil v sebi novo življenje. Ne poznam vas sicer, vendar mislim tolikokrat na vas... Zdaj so mi bili ti dnevi tako dolgi, štel sem ure in minute in sem mislil na vas, samo na vas, dražestna Rika...

Ob dveh po polnoči pa ji je dejal zunaj že skoro ukazujoče: Vi morate biti moja — vi boste moja žena... Razkrinkajte se vendar — ljubim vas, Rika... in je omahnil k njej. Potem je poljuboval njeno obleko. V naslednjem hipu se mu je iztrgala, si prikrila krinko na obraz še z rokama in je zbežala. V polmeti je oprezala nani, dokler se ni opotekel na ulico.

Preteklo je spet nekaj dni. Gospod Tratar sedi najraje na svojem divanu, tam se dolgočasni, tam premišljuje in ugiba to in ono o skrivnostni neznanki. Začuti se nenadoma spet zapuščene — toda, menda je bilo ob devetih dopoldne, ko nekdo nenadoma potrka na njegova vrata.

V naslednjem hipu čita gospod Tratar pismo sledeče vsebine: Pričakujte me 18. marca ob enajsti uri na glavnem kolodvoru. Veselim se skorajšnje svidenja — Vaša Rika. Moj znak — bela vrtinica...

Gospodu Tratarju je bilo, kakor da je treščilo z jasneja neba. Tekal je po sobi, premelaval brezumno fotelje, nato žongliral z blazinami, ki mu jih je podarila za god njegova žena, in venomer ponavljal: Rika! Rika! Osemnajstega marca! O, to je vendar že poputirjem!

Določeni dan je prišel že dokaj pred enajsto uro na kolodvor. Nestrapno je hodil po peronu in ogledoval sleherni damo, dali nima morda bele vrtinice. Hm, sedaj ji ne bo več krinka zakrivala obraza, nič več. Zdaj ne bo gledal samo njenih belih rok, ne, ne, zdaj bo... V tem hipu je privozil brz vlak. Ona se pripelje z vlakom? je brž pomislil gospod Tratar. Oziral se je na vse strani — ampak nepoznane znanke z belo vrtinico ni bilo nikjer. Ampak, v naslednjem hipu je zagledal izstopiti z voza — svojo ženo, Vero. Prav zares! Je, ali ni? je še enkrat pomislil. Tako nesrečno naključje! je dejal potem: Zdaj, ko pride Rika! Ravno sedaj je morala priti! No, tako presenečenje! Vse zmeden ji je zakrilil z desnico — ko pa se ji približa, opazi, da ima tudi ona v roki belo vrtinico.

Zelo me veseli, je dejala ironično gospa Vera, da si tako točno prišel na kolodvor, in to kljub temu, da si tako zelo zaposlen. Vidim, da v resnici mnogo misliš name... in mu je izročila belo vrtinico. Toda, je dejala potem z nasmeškom, jaz sedaj zopet odpuštam, hotela sem se le prepričati, če boš točen.

Veral je zajecjal gospod Tratar in noge so mu zaklecale. Vera, da, se je smehljala ona, ti pa si menda pričakoval neko Riko, ne?

Čudne slutnje so obšle gospoda Tratarja. Besede so mu nenadoma zastale v goltancu — razkrinkan je tudi on...

Sramuj se! je zdajci jezno siknila gospa Vera in mu še pomolila mal kovček: Ha-ha, no gospod Tratar, sedaj me vidite, ko ste tako želeli videti obraz ljubljene Rike... ha-ha!

Nato se je kokešno obrnila in se preden je stopila na voz, dejala s poniževalnim pogledom: Za ženski obraz si prodal svoje poštenje. Hvala ti! Zelo sem razočarana...

Jaz tudi, je prijetno izbletel gospod Tratar. V naslednjem hipu mu je pomahala gospa Vera skozi okno odhajajočega vlaka.

Gospod Tratar je omahnil na klop: Kaj se godi? Ogleduje vrtinico, belo vrtinico — o dal vzdihne nad njo in pogleda še v kovček. Zdaj se preseneči znova. V njem je ležala obleka tiste neznane maske in črno-bela krinka... Zdaj mu je postalo še vse jasneje. Poleg obleke je bil listič: V spomin na — Tvojo ženo, nesrečna Vera...

Gospod Tratar strmi v papir, nato se zagleda nekam daleč.

Zunaj pa je lep, solnčen zgodnje spomladanski dan...

DOBRO IN PRIJETNO SREDSTVO ZA ZDRAVLJENJE ŽELODCA IN ČREVESJA

za otroke in odrasle je prašek »Magna« purga, ker čisti brez bolečin, je prijetnega okusa, a obenem osvetojuje in desinficira želodec in črevesje ter preprečuje s tem težka obolenja. Ako zaužijete redno po vsaki jedi na konici noža v pol čajnici vode prašek »Magna«, pospešuje to prebavo, odpravi odvisno želodčno kislinost, zoprn diš iz ust, draženje h kolcanju, vzpahovanje in zgago. Pomaga tudi pri katarju želodca in črevesja, boleznih jeter, želodčnih krčih, hemoroidih in turih v želodcu.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavojček 4 Din.

(Reg. S. br. 1178/32)

Frtaučku Gustl ma beseda

»No, Gustl, kua pa je prouzaprou iz taba? Kar putuhnu se se, kokr de b t u t i t i špekuliru na kašn kuritek. S puheunastjo, al pa z moučajnam na uš prsou nkamer naprej. Tu je treba s pestjo ub miza udari, de kar glaži zaženketaja, pol uja pa mel lde rešpekti pred taba. Glih tkula me je undan en star moj znanec nahrulu, ke sm slonu na šuštarekem muste in gledu dol čez ugraja, kuku je dria Iblanca teb ne men ne kar naprej in se še zmenila ni za tist jez, ke ga je iblanca občina u lastn reži skunštuirala.

»Ki m moreš kej taga naprej metat? A na puvem zmeri use, kar m na arc leži? A misleš, de se korga kej šeneram?«

»Tist nism reku. Ampak tu se m čudn zdi, de nubene na bleknš od tisteh zlateh babnc, ke sa se na Velessejne kazale. Tu je ja zdaj štagespreh u Iblan. Debele glih nisa ble tku, kokr lansk let tista Rozika, ampak en lep percjon zlata sa pa le reprezentirale use šter.«

»Neki sm slišu od nh. Gledat jh pa nism šou, ke nism verjev, de b se mogli dubit pr nas dondons tulz zlata, ke nimama družga, ket mal pupirja, za druh je pa use sam pleh. De b mel pa na Velessej kar šter zlate babnce, tu m pa ni tlu jt u glava.«

»Pa sa ble le res, če m verjameš, ali ne. Jest sm jh vidu na lastne uči. Prauja, de sa prše kar naraunat iz Zeneve. Ke se je začel u Zenevi neki krhat, in babnce nisa vedle, kuku bo ta reč vn špadija, sa pa pupokale soja šila in kupita in šle spet s trebuham za kruham. U Iblan sa se pa ustaule.«

»Pa mende ja nisa tku naumne, de b mislele, de se uja u Iblan kej zredile? Tu b jn ja lohka pree guspud velessejnek derehtar dohtar Dular pvedal, de je u Iblan žajfa. De nej greja raj hitr dol preke juge. Ne pa, de jh pestejo tlela u Iblan kar deset dni stradat in zmrvzat. A nisa prou ne usmi-lde sra? Buh se usmil, kašn sa dondons nahter lde. Jest b jn pa puvedu, če b jh vidu. Scer pa pu pravice rečen: jest se na brigam za take babnce. Men gre zdela sam tala jez pu glau. Jest sm ferben, kuku je ta špas skunštuiran, de se Iblanca še na zmen zajn, ampak deuja kar naprej, kokr furja.«

»Kuku nek? A na videš, de je automatičen, kokr je zdej že use na svet. Kene, če a žejen, stopeš notr u »Daj-Dame«, pa se ga lohka automatičen nažlampas, de t b o š Aleksandruva časta preozka, ke uš vn prsou. Če a lačn, pa stopeš not h Slamiče, pa se tud lohka automatičen naješ, de uš st. Veš, zdej je use automatičen. Sevede, zdej sa pa tud na rotuž začel štedar, kuku b se dau čez Iblanca tud jez naštimat automatičen, de b se kar sam udperu, kedr b Murostarijem segla voda du trebuh, de b e veš tku na zgudi, kokr lansk let. Kene, inženeri sa u nebutične lepu duraka špilal, Murostari so pa gaga, ke ni nubeden tam pr jeze ahtu, de b hitr jez udperu, ke b zamerku, de sa Murostari že čez trebuh u vod. »Tu se na eme več zgudit,« sa rekl guspud derehtar Preloušek. »Murostari sa ja tud lde. Ce jm krumpir voda puže, že ni tku hedu. Sej se jm dauki udpišejo, pol če že maja kej za prgriznt, al pa ne. En let se že putrpi. Ce jm gre drug let spet ve trošt pu vod, je pa treba spet sam en let putrpet. Dauki se jm pa tku spot udpišejo. Če že ne usi, pa saj neki. Na Murostarije morma pa že bi gledat, de nam kerga voda na udnese. Murostari so naš viliuci In še prou nauđušen viliuci, kedr se prprauja. Zatu je nujna putreba, de en tak jez kunštuirama, de se bo sam udperu, kedr u sila. In pa de uja lohka inženeri u nebutične brez skrbi špilal duraka al pa magari švarcpetra. Holt taga, de na bo nkol več Murostarijem voda u grl tekla.«

Tku sa rekl guspud derehtar in inženeri sa s začel pr tist ta doug miz, ke ja maja za plane risat in pa za kašn talar al pa kruglica gor pustaut, glave belt. In u treh dneih je biu automatičen jez fiks und fertik na pupiri. Viš, tala jez, ke tle dol stuji, je že te ta nove konstrukcije.«

»Ti, tu pa ni kar tku. Tu je pa faj. Kaj prauš, a sa ta jez že pustit patentiraj?«

»Tist pa na vem. Jest nismem, de že. Na vem pa ne gvišga. Mende sa ja tulz nafrigan, de uja soja dušna lastnina tku zaščitl, de na u smela usaka šema take jezove pustavit. Sej sa za stare šance zidat tud uzet patent u ush kulturneh državah Europe, Azije, Afrike, Amerike in Australije.«

»Tu sa pa pametn naredl. Kene, z dobrem patentam se daja lepi krajcari zasluž. Noja, sej tu guspudi inženeri sami dobr vejo, drgač b s na beli nuč in dan glave. Kdu pa dondons kej zastojn nardi? Sej na tist »Peglezenc« dol na Pulanah sa tud putent prglasil, kokr se guvari.«

»Tist veš de. Drgač b začel še druh pu Iblan kašne peglezne pustaut, ker b biu glih kašn prprau prstour, pa pucen, sevede. Dondons pr tej griz morma gledat na usak krajcar, ke se more člouk tku martrat, de ga zasluž. A ni res?« F. G.

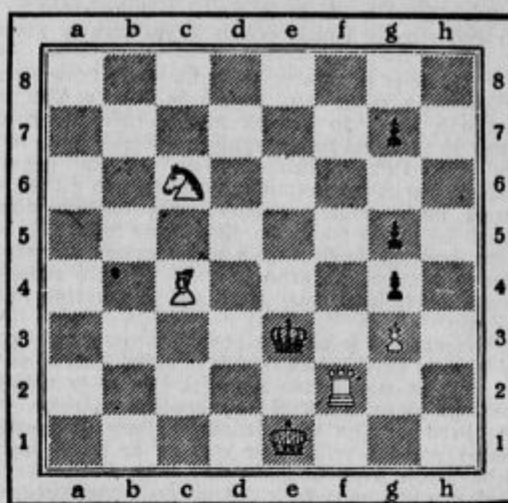
Šah

—e5, Tg8—f8. 43. Dg5—e7+, Kh7—g8. 44. Ke5—f4, Ld5—b3. 45. Kf4—g5, Tf8—f7. 46. De7—d8+, Kg8—h7. 47. Dd8—e8, Kh7—g7. 48. Kg5—f4, Tf7—d7. 49. De8—d8, Ta7—b7. 50. Dd8—d4+, Kg7—b7. 51. Dd4—f6, Tb7—d7. 52. Kf4—g5, Td7—g7. 53. Df6—f8 (črnemu je sedaj že zmanjkalo potez, Lb3—d5. 54. Kg5—f6, Tg7—b7. 55. Df8—e8, Tb7—g7. 56. De8×a4, g6—g5. 57. h4—h5, f5—f4. 58. Da4—e8, g5—g4. 59. h5—h6 in črni se je vdal.

Problem št. 23.

W. Pauly.

Črni: Ke8, P: g4, g5, g7 (4 figure).

Beli: Ke1, Tf2, Le4, Sc6, P: g3 (5 figur).

Mat v štirih potezah

Rešitev problema št. 21.: 1. Dc2—h2!, Th4. 2. Dg2! ali 1. ... Th6. 2. Sd5+. Prav so rešili gg.: Detiček Franc, Šmarje, Tomine Leopold, St. Rupert in Zupančič Jože, Mirna peč.

Ljubosumnost lahko zruši zakon

»Podlaga srečnega zakona je dobrota in strpljivost,« je dejala knežinja Aleksandra Kropotkin, ki je pripovedovala o domačem življenju v Rusiji. »Ljudje, zlasti neodvisne mlade žene, pa se zelo pogosto nagibajo k zamotanim stvarim. Rade spreminjajo to, kar je temelj stvarim. Tako dolgo spreminjajo, dokler stvar ne dobi popolnoma drugega lica. Morda je to nekakšno odmičanje od večnih resnic, katere jim ne konvenirajo. Danes se vepovsod odmičajo,« je nadaljevala. »Eden sijajnih primerov je modernistična umetnost. Glejte tisto sliko tam-le,« je rekla in pokazala na sliko, ki je bila tako čudno napravljena. »To naj bi predstavljalo drevo, prav za prav pa je to rožnata in bela kepa, ki čepi na hiši. Ta slika kaže, kakor da se je umetnik prepričal z Vsemogočnim, kako je ustvaril drevesa. In napravil je drevo po svoje. Slika je dekorativna, a treba je zelo veliko fantazije, da se ugame, kaj naj predstavlja.

Nekoč, na neki umetniški razstavi, sem se malo pošalila,« je nadaljevala zabavna knežinja. »S prijatelji sem šla skozi galerijo in videla kso kipa, ki naj bi predstavljali Eviševsko figuro; imel ga je podobno muhavega domisleka, zakaj glava mu je rasla iz stegna. Bila je modernistična umetnina brez smisla. Samo za šalo, in da bi videla, ali bo imelo kaj več lica, sem kip obrnila in ga postavila na glavo. Preden sem ga pa mogla zopet pravilno postaviti, so prišli ljudje. Šla sem naprej. Štiri dni pozneje sem zopet prišla, da bi videla, kaj se je zgodilo s kipom. In glej, še vedno je stal na glavi. Ljudje so ga občudovali kakor je bil. Bil je nekaj nejasnega, a imponiral je ljudem, ki so hoteli vedeti za »naprednec.«

Dejala je, da je omenila umetnost zlasti zato, da ilustrira, kako se histerija današnjih dni zrcali

v modernem vidiku. »To, kar imenujemo modernistično umetnost, je ena od polt, po kateri bežimo od sebe in od večnosti. Resneje posledice tega izbegavanja se kažejo doma. To se čuti v majanju zakona, v ljubosumnosti.

Ljubosumnost ne izhaja vedno iz strahu po izgubi moža ali žene,« je rekla. »Ni treba, da je to bidek protest proti tretji osebi, ki hoče zakona drugega od drugega odtujiti. Pogostejše prihaja iz potrebe po komplikacijah. Ni treba, da je vzrok za ljubosumnost utemeljen, vendar se bo eden ali drugi ob najmanjšem povodu vrgel v reko ljubosumnosti, zakaj to je moderno. Da bi se mirno in zadovoljno sedelo pri peči, pa ni več moderno.

To je histerija. Histerija je neke vrste reakcija lenobe. Zdravilo za to je mir.

Neki dan žena spozna, da se mož ne zanima več zanjo. Namesto, da bi, kadar se tako zgodi, naše žene šle vase, se zamislile v možovo stališče, ga skušale razumeti in tako rešile, kar se morda še da rešiti, začnejo moža mučiti z vsemi mogočimi očitki, ker vidijo samo sebe, ker plavajo v sebičnosti. Vsak mož ali ženska, ki je sebična, je dolgočasna. To je za ženo nevarnejše kakor za moža. Morda je to naziranje zastarelo ali celo nespametno, pa vendar me ženske, najsi smo si pridobile še toliko pravic in enakopravnosti, se moramo ozirati na moža, ako si ga hočemo obdržati. Ženske bi morale malo bolj pozabiti nase, biti manj sebične, pa bi ne bilo toliko zrušenih zakonov.

Po mojem nazoru so ženske, zlasti bogatejše, preveč zaljubljene vase in domišljave. Zadovoljne so s seboj in navadno postanejo brezbrizne, čim se omože. »Zdaj ga imam, zdaj je moj,« si mislijo. »Zdaj je vse dobro. Zdaj se mi ni treba več truditi zanj.« In v tem prepričanju se tako polene, da ga začnejo zanemarjati; pa ne samo njega, ampak celo svojo zunanost. Če se jim potem moč odtuji, iščejo za to vzroka vsepovsod, samo pri sebi ne. Pojdi med revnejše žene, knetske žene, in

videla boš, da so manj sebične. Zanimajo se za vse, kar se godi krog njih. Niso prelene, da bi tega, kar je potrebno za srečen zakon, ne iskale in tudi našle. Srečala sem siromašne žene na cesti, v vlakcu, a videla sem, da so o vsem poučene.

Francozinje v tem pogledu nadkriljujejo svoje sestre. Najpreprostejša mala prodajalka zna zainteresirati moža, za katerega ji je kaj. Res je, da je njen planetni tir majhen, a ona se zanima za to, kar možkem ugaia in kar rad sliši. Ustavi se tu, ustavi se tam, da malo zve, o čem se govori. Zanimivo besedo ima za svojega delodajalca, sosedo, znanca. Ona ni dolgočasna, ni lena.

Modra žena bo torej predvsem skušala moža razumeti, in če ji je kaj za njega, ga bo proučevala. Zanimala se bo za to, kaj ljubi, kaj ne, kaj mu dela veselje. Popustljiva in potrpežljiva bo glede njegovih napak. Skrbela bo za lep, prijeten dom. Ozirala se bo na njegovo razpoložnost. Kadar bo prišel domov, ga bo veselo sprejela; ne bo ga obešla s ploho malenkostnih tožb in očitani, čim se bo prikazal pri vratih — kar se tako pogosto dogaja — ampak se bo ozirala na to, da prihaja utrujen, morda razdražen, poln skrbi domov, kjer išče počitka, razumevanja. Če bo vse to našel doma, se bo gotovo veselil priti domov. V takem zakonu nikdar ne bo povoda za ljubosumnost.

Žena, ki svojega moža noče izgubiti, mu ne bo tožila tega, kar jo teži; pač pa se bo skušala zamisliti v njegov položaj in ga razumeti, mu lajšati skrbi, ga tolažiti, dvigati njegovo samozavest. Pokazala mu bo, da ga priznava za glavo družine, respektira kot tistega, ki služi vsakdanji kruh. Tudi na to ne bo pozabila, da bo ob vsaki priložnosti lepo, čedno napravljena.

Če bomo z možmi tako revnale, ne bo povoda za ljubosumnost, mož bomo priklenile nase in zakoni se ne bodo rušili.

Končno, ko bi bile ženske naravne, prišne, bi bili zakoni srečnejši, kakor so.«

Z balzamovim delovanjem kisikove kopeli se vam bo povrnilo zdravje in lepa oblika noge v 4 dneh

Zatečeni členki, kakor tudi težke in nesigurne hoje popolnoma okrevajo, ko ga lahko na pravi ljubek obraz in lepa postava, ker se trdi in to popolnoma upravičeno, da se ženska, ki ne posveča dovolj paznje svojim nogam tudi drugače zanaša. Vsaka ženska lahko dobi lepe členke in vitke noge, ako v lavorju vroče vode raztopi nekoliko dekagramov soli Sv. Roka. V tej balzamovi kopeli je treba držati noge 10 minut v tem času preidejo bolečine, zarvenje in otekline kakor čudež. Voda, ki je nasičena s kisikom, prode v pore, omehča

trdo kožo in kurje oči v tolfki meri, da jih lahko brez nože in brivne s prsti odstranite s korenino vred. Izdaten paket soli Sv. Roka dobite že za ceno 9 Din.

Upnik in dolžnik. »Vprašam te zadnjič, ali dobiš teh 500 dinarjev, ki sem ti jih posodil ali ne?«

»Ne — in hvala Bogu, da bo zdaj teh opominov konec!«

Jasno in razumljivo. Profesor pojasnjuje dijakom, kaj je talent. »Talent je subjektivna kapaciteta interne aktivnosti ali vice versa koncentracija eksterne impresije z mentalno evolucijo. — Upam, da vam je po tej enostavni in jasni razlagi pojem talenta razumljiv.«

Gospodarstvo

Pasivna trgovinska bilanca

Veliko povečanje uvoza, zlasti strojev

Pravkar objavljeni podatki o naši zunanji trgovini v maju kažejo, da se je tako v primeru z aprilom letos kot z majem lani povečal prav znatno naš uvoz, dočim pri izvozu ni tolikih izprememb. V maju je znašal naš uvoz 103.832 ton za 327,7 milij. Din (lani v maju 63.949 ton za 237,8 milij. Din), kar pomeni torej povišanje po količini za 62,4%, po vrednosti pa za 37,8%. Istočasno je znašal naš izvoz v maju 263.561 ton za 251,9 milij. (maja lani 257.145 ton za 244,2 milij.). Naš izvoz je torej tudi narasel, vendar za znatno manj kot uvoz. Prirastek v primeru z majem lani znaša pri količini 2,5%, pri vrednosti pa za 3,1%.

Pregled posameznih uvoznih predmetov kaže v primeru z aprilom letos tole sliko (vse v milij. Din, v oklepajih podatki za april 1934):

Bombaž sirov 12,1 (20,8), bombaž. predivo 29,2 (29,5), bombaž. tkanine 18,2 (20,5), ost. rastl. vlakna, prediva iz njih 5,9 (4,7), volna sir. 5,8 (4,6), voln. predivo 8,06 (5,9), voln. tkanine 8,2 (10,95), svil. predivo 8,6 (7,0), svil. tkanine 6,3 (6,45), nepredelano in polpredelano železo 5,6 (4,66), pločevina 2,97 (3,7), travnice, žel. material itd. 15,45 (8,65), razni izdelki iz železa in jekla 16,55 (11,8), sirova nafta 6,9 (3,7), kože domačih živali 10,35 (8,1), riž 3,6 (2,67), limone in pomaranče 1,3 (2,05), ostalo južno sadje 7,45 (3,3), kava 5,1 (4,15), premog 11,96 (6,65), bakr. galica 3,4 (4,5), olj. plodovi, semena itd. 3,3 (5,3), stroji, orodje in aparati 22,1 (7,55), elektro-tehnični predmeti 8,34 (5,1), prevozna sredstva 3,2 (2,76), umetne org. barve 4,47 (4,94) itd.

Zlasti pada v oči velik dvig uvoza strojev. To pomeni, da se je za industrializacijo naše države zopet začela konjunktura.

Pri izvozu so bili glavni predmeti tile:

Koruzna 27,8 (31,8), hmelj 3,7 (2,2), konji 5,65

(5,6), goveda 7,54 (8,8), prašiči 11,6 (11,24), drobnica 2,27 (1,04), perutnina 8,2 (8,6), sveže meso 3,5 (2,75), jajca 9,4 (9,1), perje perutnine 2,2 (2,0), drva 1,4 (1,25), stavbni les 56,65 (64,1), ogelje 1,6 (1,7), žel. pragovi 2,1 (1,9), lesni izdelki 4,9 (6,96), cement 8,66 (4,9), sivo baker 46,9 (39,3), rude in zemlja 6,0 (12,5) itd.

Razvoj naše zunanje trgovine nam kaže ta-le tabela (vse v milij. Din):

	Uvoz	Izvoz
	1933	1934
januar	172,2	259,7
februar	180,0	232,9
marec	246,9	325,2
april	208,4	282,7
maj	237,8	327,7
skupno	1045,4	1428,2

Naša zunanja trgovina je bila v aprilu pasivna za 19,4 milij. Din. Radi velikega dviga uvoza in istočasnega zmanjšanja izvoza je pasivnost narasla v maju na 75,8 milij., kar je že dalj časa nezabeležena višina.

Skupno izkazuje v prvih 5 mesecih naša zunanja trgovina: uvoz 360.707 ton za 1428,17 milij. Din (lani v istem času 269.903 tone za 1045,4 milij.), izvoz letos 1.276.194 ton za 1350,9 milij. (lani 1.052.324 ton za 1181,95 milij. Din). Iz tega sledi, da je naš uvoz v primeru z lanskim letom narasel po količini za 33,6%, po vrednosti pa za 36,6%. Znatno manjše pa je bilo povečanje izvoza, ki je po količini narasel za 21,3%, po vrednosti pa za 14,3%.

Naša zunanja trgovina je bila lani v prvih petih mesecih aktivna za 155,4 milij. Din. letos v prvih petih mesecih pa izkazuje kljub aktivnosti v februarju in marcu pasivnost 77,2 milij. Din.

Svinjski sejem v Ptuj dne 27. t. m. je bil slabo založen in tudi kupčija je bila minimalna. Prignali so 56 svinj in 189 prascev, skupaj 245 ščetinarjev. Cene za kg žive teže so bile sledeče: prolenki 5—6 Din, plemen 5—5,50 Din, mrtve teže 9 Din. Prasi stari 8—10 tednov so se prodajali po kakovosti od 80—150 Din kos. Prihodnji svinjski sejem bo 4. julija t. l.

Hmelj

Savinjska dolina. Po deževnem in razmeroma hladnem vremenu je nastopilo konec preteklega tedna zopet pravo, poletno, suho in vroče vreme. Stanje hmeljskih nasadov je zelo neenakomerno. V nekaterih je rastlina dosegla do vrha opor in še odgnala nekaj stranskih panog, v mnogih pa je zaostala, ima prav redke panoge in obeta zelo pišle pridele. Splošno je razvoj hmeljske rastline letos zelo abnormalen in dočim redke kobule na spodnjih panogah dozorevajo, se na vrhnjih šele razvijajo cveti. V ostalem je rastlina zdrava; sicer so se pojavili semtertja sledovi peronospor, katero pa bo sedanje suho vreme preprečilo v razvoju. Izgledi na pridelek so vedno slabši in po sedanjem stanju nasadov sodeč letošnji pridelek glede množine od daleč ne bo dosegel niti polovice lanskega. — V kupčiji je še vedno precej povpraševanja za lanskim pridelkom, vendar so producenti zelo rezervirani in za redko še preostalo blago odločno zahtevajo višje cene. Tudi za predprodajo letošnjega pridelka je precej zanimanja.

Splošno obeta biti letošnji pridelek hmelja povsod nenavadno pišle in tozadevno tudi deževno vreme, ki je končno prekinilo zadnji teden sušo v Nemčiji in na Češkoslovaškem, najbrže ne bo več mnogo izpremenilo. Zlasti najboljšega žlahtnega hmelja bo letos močno primanjkovalo in je zato razumljivo, da so se lanskemu tovrstnemu pridelku cene zopet uvrstile in tudi precej dvignile. Seveda pa zadnje besede hmeljske rastline, ki je letos tako čudno muhasta, še vedno ni rekla.

»SAVA«, SPLOŠNA ZAVAROVALNA DELN. DR. V ZAGREBU.

je imela dne 27. junija letos svojo redno dvajseto glavno letno skupščino za preteklo poslovno leto.

Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da tudi zavarovalni posel občutno trpi radi splošne gospodarske depresije, pa so tudi premije v padanju.

Zahvaljujoč strogo izvedenemu opreznostnim ukrepom v izbiranju rizikov izkazuje družba po predhodnem odpisu izgube na vrednostnih papirjih v znesku 800.206,55 Din čisti dobiček v znesku 1.545.139,68 Din.

V smislu novih odredb davčnega zakona z dne 18. februarja 1934 je »Sava« deklarirala rezervo v znesku 2.792.249,18 Din in obenem stvorila novo rezervo za tečajne razlike z zneskom 1.200.000 Din.

Lastne tehnične rezerve »Save« znašajo 7.982.249,28 Din, skupni garancijski fond družbe 28.301.102,73 Din.

Od svojega osnovanja do danes je zavarovalna družba »Sava« izplačala na elementarnih škodah veliko vsoto 226.817.867 Din 84 par.

»Sava« izplačuje dividendo 32 Din na delnico.

Borza

Dne 30. junija 1934.

Denar

Ta teden je bil promet prav znaten in je znašal 7,07 milij., največ v ponedeljek in sredo. Dunaj in Newyork sta bili najbolj trgovani devizi.

Curih. Pariz 20.297,5, London 15,52, Newyork 307,5, Bruselj 71,85, Milan 26,38, Amsterdam 208,65, Berlin 118,75, Dunaj 72,73 (57,70), Stockholm 80,05, Oslo 78, Kopenhagen 69,30, Praha 12,76, Varšava 58,10, Atene 2,93, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 78 kg 115—117, okol. Sombor 121—123, srednjebač. 115—117, gorbač. 115—117, bač. potiska 77 kg 118—120, bač. ladja Tisa 77 kg 123—125, ladja Begej 77 kg 120—122, srem, slav. 78 kg 114—116, gorban. 76 kg 109—111, gorban. 77 kg 112—114, oves, rž in ječmen neizpremenjeni, koruza bač. 105—107, bač. okol. Sombor 106—108, ban. 102—104, srem, par. Indija 105—107, ladja Begej in šid 110—112, ladja Tisa in Donava 111—113, otrobi bač., srem. 90—92,50, ban. 87,50—92,50, bač. ladja 92,50—95. Tendence mirna. Promet srednji.

Zračna zveza s Saharo

Lansko jesen je vzbudil v svetovnem tisku skupinski letalski polet generala Vuillemina nad francosko Afriko izredno veliko zanimanje. Kakor je znano, je tedaj preletelo 30 letal v teku 6 tednov, seveda je trajal let po 160 ur vsakokrat, 23.000 km. Preleteli so vse pokrajine nad Sredozemskim morjem in Kongom in sicer Algier, Maroko, Saharo, Mauretanijsko, Senegal in Sudan. Vuillemin je bil prvi, ki je letel preko Sahare.

lemin se je ukrcal v Marseille-u, letel proti Rabatu, od tu čez sredino Sahare in Adrarskega gorovja proti Gao (na severnem ključu Nigra); od tu je krenil v smeri do Dakarja in nazaj proti vzhodu do Konga; končno je šel njegov let proti severu čez Hoggarsko gorovje v Tunis. Kaj pomeni ta križem krašem polet? Da more danes 60 vojakov s 13.500 PS preleteti 20.000 km nad puščavo in pragozdi, da pa mora za to imeti pripravljenih 66 milijonov litrov bencina in sicer v krajih, ki so bili pred svetovno vojno deloma še nezaznani!

V vsej tihoši se je posrečila Francozom mojšterska letalska organizacija v Afriki. Puščava Sahara ima danes 250 letališč in sicer v tako popolni organizaciji in opremljeni, da se nujno morajo posrečiti vsi poleti od Sredozemskega morja do Konga. Saharska letališča imajo postaje z bencinom, vodnimi zalozami, tovornimi avtomobili, st-

novanji iz lepence in celo močnimi trdnjavami. Med tem ko mislimo, da je Sahara zagonečno peščeno morje, da so za severnoafriškimi francoskimi provincami nepremagljivi zidovi, pa je spremenilo vojaško letalstvo Saharo v trden most od Sredozemlja do orjaškega francoskega teritorija ob Nigru in Kongu.

Vse te priprave in naprave so novejšega datuma. Pred vsem so seveda delo velikega francoskega letalskega generala Vuillemina, ki je prevzel poveljstvo nad afriškimi letalskimi silami šele 1931. leta. Dvajsetega leta so prispela prva letala do narurne trdnjave Sahare, Hoggarskega gorovja. Ponesrečene patrulje pa so bile vzrok za kratak odmor. Sahara, ki se je zdela Evropcem nepremagljiva, je pač čakala na veliko osebnost, kateri bi se uklonila, in to je bil Vuillemin, ki je zaklical: »Spremenite mi Saharo v jezero!« Toda njegova povelja niso prihajala iz dalje, sam se je udeleževal vseh najdržnejših poletov in si postavil stanovanje sredi puščave.

Po treh letih mučnega dela pa je bila Sahara premagana. Po vseh predelih so postavljeni miniaturni garnizoni s tako zvanimi obvestilnimi oddelki za najboljše linije, organizacijami dovoza živil, ljudi in materiala, letalskimi oporišči itd. Pomislimo samo na Hoggar gorovje. Pred nekaj leti je še bilo na karti zaznamovano z belo liso. Zdaj je tu termijsko kopališče in lične vile za častnike so raztresene po pobočju.

Francozi so se dalj časa borili za zračno črto vzdolž zapadne afriške obale od Maroka proti Mauretanijski. Toda ta linija ne gre izključno po francoski posesti. Vmes je namreč Rio de Oro, t. zv. španska Sahara, prav tako španska trdnjava Ifri, ki leži južno od Anti-Atlasa. To dejstvo je vsekakor neprijetno. Zato je za prosta zračna črta od Alžira do Nigra in dalje čez Čadsko jezero do Konga. Vsa ogromna linija je izključno francoska in zato bolj sprejemljiva, pa najsi je tudi dolga okrog 6000 km. Če bo v resnici izročena javnemu prometu in sicer družbi Air France, je dvomljivo, najbrže bo ostala v posesti družbe »ler groupe d'aviation d'Afrique«. Pa najsiho tako ali tako, 4000 km od Seine do Čadskega jezera je že prirejen za zračni promet. V 5 do 10 letih bodo to ozemlje podnevi in ponoči redno preletavali aeroplani. To pomeni: Leto 1944 bo močnejše Francozu doseči Čadsko jezero, to je središče francoske Afrike s 60 milijoni in Crncev, prav tako hitro kakor leta 1914 Bodensko jezero. Radi tako urejenega zračnega prometa ne bo potrebno graditi trans-saharske železnice. Saj bo mogel slediti avtomob vsem linijam letala, kamor koli bo pač potreba. To je delno že danes urejeno. Motorizacija francoske Afrike, ki je tako velika kot vsa Evropa, bo privedla do tega, da bo ta obširna kolonija zadobila izreden svetovno-političen pomen.

Celje

• Celjska gimnazija ob koncu šolskega leta. Ob zaključku šolskega leta je bilo na celjski gimnaziji 816 učencev in učenk. Z odličnim uspehom jih je izdelalo 112, s prav dobrim 241, z dobrim 216, torej jih je skupaj izdelalo 569 ali 69,73%. Popravne in razredne izpite ima 176 učencev in učenk, razred mora ponavljati 65 in 6 jih izgubi pravico do šolanja. Dijaške sta podpirala Podporno društvo in Dijaška kuhinja. Na zavodu je poučevalo 32 rednih učitelj.

• Smrtna kosa. Zadnje dni so umrli: Florjanci Helena, 61 let, vdova po poštnem uradniku. Pogreb bo danes ob 16 iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. — Spraje Katarina, 45 let, dnarica s Ponikve. — Zagor Alojzij, 42 let, brezposeln uradnik iz Gaberja. Umek Drago, 6 let, sin dnarja iz Arje vasi. Zadnji je padel 17. junija doma s češnje, pri čemer si je zlomil levo nogo. Nastopil je tetanus in fant je za posledicami 28. junija v celjski bolnišnici umrl. — N. v. m. p.

• Umrlo je v mesecu juniju v Celju 29 ljudi in sicer 25 v bolnišnici in 4 v mestu.

• Vlóm v župno cerkev. Na praznik okrog 16 je 88 letna brezposelna služkinja Alojzija Flis iz Sv. Lenarta nad Laškimi odprla s ponarejenim ključem puščico v župni cerkvi in odnesla 116,50 Din. Cerkovnik jo je videl, kako je smuknila nazaj v klop, kmalu nato pa je pogledal v nabiralnik in opazil v njem samo nekaj dinarjev. Javil je za zadevo stražniku, ki je Flisovo nato aretiral. Cerkovnik je v zadnjem času že večkrat opazil, da je bilo v nabiralniku precej manj denarja, kakor nazadnje, zato je padel sum na Flisovo, da je že dalje časa vršila to delo, vedno pa pustila v nabiralniku nekaj drobiža, da bi stvar ne bila tako sumljiva. Ključec in denar so dobili pri njej in in je bila oddana v zapore okrožnega sodišča.

Zdravnik

dr. Lovšin Janez

otvori dne 10. julija splošno in zobno prakso v Braslovčah.

Ordinira v hiši posojilnice.

Ptuj

Narodno prosvetno društvo v Ptuj. Pred kratkim ustanovljeno Narodno prosvetno društvo v Ptuj je že pričelo s svojim kulturnim delom. Društvo si je uредиlo svoj lep lokal za knjižnico z moderno opremo. Ima tudi že veliko število knjig, ki so sedaj občinstvu na razpolago. Preteklo nedeljo je začela knjižnica posloovati in je od sedaj naprej odprta vsako soboto od 16.—18. ure in vsako nedeljo od 8.—11. ure. Prijatelji dobre knjige iskreno vabljeno!

Poroke. V Novi cerkvi v Halozah sta se poročila Ljudevit Maučič, posestnik in trgovec, in Marica Bežjak, učiteljica, oba iz Nove Cerkve. — V cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptuj pa sta stopila pred oltar Janez Dokl, posestniški sin in Marija Kovačič, sobarica, oba iz Rogoznice. Novoporočencem obilo sreče!

Cerkveni vestnik

Šklop junjske pobožnosti v čast Srcu Jezusovemu v cerkvi sv. Jožefa je danes, na prvo nedeljo v juliju. Ob pol osmih zvečer pridiga, litanije in zahvalna pomen.

Nočni častilci prose. Srca Jezusovega molijo v noči na 6. julij v ljubljanski stolnici iz male knjižice: Počudenje sv. ran in dragocene Krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa. Pridetek nočnega čedenja ob 21. uri. — Knjižice se dobivajo za ceno 4 Din v prodajalni Nijman v Kopitarjevi ulici. Nočni častilci, omislite si jih pravčasno!

Bratavščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 3. julija v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 5 bo prva sv. maša, ob 5.30 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne duše.

Sport

Tečaj za vodje lahkoletniških oddelkov. V ta tečaj, ki se vrši v Zagrebu pri JLAZ, v prirediteljski ministarstvu za telesno vzgojo, so odpovali večerji določeni atleti mariborskih klubov: za SK Maraton Kranjberger »Broke«, za ISSK Maribor Perin, za SK Zelenišarja Starašina ter za SK Rapid Jeglič.

Klubski dan SK Maratona se vrši danes dopoldne in popoldne na Mariborskem otoku. Dopoldne so plavalne tekme, popoldne pa nastop tekačev, bokačev in tekme lahkoletov. Pričetek plavalnih tekem ob 9, popoldne nastop tekačev ob 14.

Prost zagrebški nogometni podzest odigra danes ob 17.30 petletniška tekma z našim ligasem ASK Primorjem. Ob 16 predtekma: Reka rezerva—Primorje juniorji.

SK Olimp—SK Celje 7:2 (3:1). Na praznik sta igrala v Celju omenjena kluba prijateljsko tekmo, v kateri je SK Olimp prijetno presenetil svoje prijatelje. Rezultat je nemajhna senzacija za Celje, saj vladal med obema kluboma »razredna razlika«. SK Olimp spada namreč v drugi razred. SK Celje, ki je imelo sicer tudi nekoliko smole, še ni bilo poraženo s tako razliko od katerega domačih klubov. Ob klubski nastopila rana z dvema rezervama. Šodil je G. Ocha.

Sportisti dan SK Litija 3:1. V 29. junija v predlovo petletniška tekma ob splošno zanimanju občinstva uspeh in pokazal lep uspeh mladega kluba. 28. junija se je vršil tek na prosti smrti—Litija. Nastopilo je 10 tekmovalcev. Prvo mesto in jubilejni pokal si je po napeti borbi priboril Eltrin Jože, SK Litija. 29. junija: tek na 100 m: 1. Kolenc (SK Zagorje) 12,01, 2. Keršnik (SK Zagorje) 12,05, 3. Eltrin (SK Litija). Met diska: 1. Kolman (SK Litija) 28 m, 2. Jelčnik (SK Zagorje) 27,71 m, 3. Vidie (SK Litija) 26,30 m, 4. Eltrin (SK Litija) 25,80 m. Škok v vislino: 1. Jasenovec (SK Litija) 1,65 m, 2. Vialer (Sokol Litija) 1,50 m, 3. Eltrin (SK Litija) 1,50 m. Koplje: 1. Mihelič (SK Litija), 2. Strniša (SK Litija), 3. Likovič (SK Litija). 800 m: 1. Kolenc (SK Zagorje), 2. Keršnik (SK Zagorje), 3. Jasenovec (SK Litija). Krogla: 1. Jelčnik (SK Zagorje), 2. Kolenc (SK Zagorje), 3. Eltrin (SK Litija). Škok v daljavo: 1. Kolenc (SK Zagorje) 5,68 m, 2. Eltrin (SK Litija) 5,39 m, 1900 m: 1. Vidmar (SK Litija) 4,56, 2. Gerenc (SK Litija). — Mladinska nogometna tekma SK Zalog—SK Litija 3:3. Glavna nogometna tekma SK Zalog—SK Litija 3:3. Zivahna in lepa igra. Domačini so se vodili 1:3, na 20. minuti je z dvema ličmetovkama izenačili in končali prvi polčas 3:3. Drugi polčas so Litijanci nekoliko popustili; saj je večina nogometašev že prejšnji dan, ostruma dopoldne sodelovala pri lahkoletniških prireditvah. Šodil je G. Arhar, ki v nekaterih momentih ni zadovoljil. Sledila je tekma stare garde iz Gradača sportnega kluba iskreno čestitavo za željo, da bi še v naprej družili v svojih vrstah vse naše nadebudno mladino. Glavna zasluga za uspeh prireditve gre sedanjemu predsedniku G. Jordanu in prireditelju G. Glaviću, ki je poklonil srebrni pokal.

Sportni klub Zagorje. Razpis sportnega dne, ki ga priredi SK Zagorje v nedeljo, 3. julija pod pokroviteljstvom G. dr. Slavka Gruma s sledečim sporedom: 1. Šobota, 7. julija ob 20 v Školskem domu predavanje o sportu, zdravju in o pomenu ustanovitve SK Zagorje. Govore pokrovitelj G. dr. Slavko Grum, tajnik LNP G. Marjo Kuret, G. dr. Stojan Bajlić in predsednik SK Zagorje. — II. Nedelja, 8. julija. Dopoldne: 1. Ob 9 poljeva kolestarska dirka, katere se lahko udeležijo vsak kolestar. Prijave sprejema tajnik pol ure pred startom ter je istočasno izročiti 3 Din prijavnine. Najboljši vozač prejme kolajno. 2. Ob 9.30 Crosscountry tek na 5000 m. Start in cilj na Igrišču ter po Zagorju. Proga bo objavljena pred startom. Prvo plasirani prejme spominsko kolajno. 3. Ob 10.30 stafetni tek 2000 metrov. Proga 330 in 400 in 1000 in 400 in 200 metrov. Start pri Blažici na Toplici, cilj pri kinom Triglav. Zmagovalna petorica prejme v trajno last kip, darilo SK Zagorja. 4. Ob 11.30 troboj na Igrišču: tek na 60 m, met krogle in skok v daljino. Prvo plasirani prejme spominsko kolajno. Popoldne: 5. Ob 14 nogometna predtekma rezerve. 6. Met odmorom švedska stafeta 800 in 400 in 200 in 100 m. 7. Ob 16 nogometna tekma SK Zagorje—SK Bratstvo, Jesenica.

Leskovec v Halozah

Tukajšnja gasilska četa priredi danes ob 2 popoldne taborila. Pripravljeni je lepe dobitke: kompletno spalnico, moško kolo, prašica, vino, vrečo moke in še nad 300 drugih lepih dobitkov. Vabimo prav vse od blizu in daleč, da se tombole udeležijo in s tem pripomorejo sebi do lepoga dobitka, gasilcem pa do napredka.

bratavščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

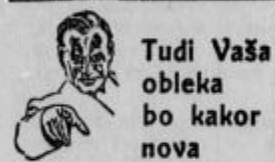
Krilišanska maška in mladinska Marijina družba ima danes popoldne ob 6 redni mesečni shod v družbeni cerkvi. Po govoru bo darovanje za namene Apostolatstva sv. Cirila in Metoda.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izentlovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakmo

Potnika

mlinske stroke, samskega, agilnega, dobro vpeljanega na ljubljanskem trgu in okolici, strokovno izobraženega sprejme takoj večje trgovsko podjetje. Ponudbe pod »Prvovrstna moč« na Aloma Comp., Ljubljana 7326.

Tudi Vaša obleka bo kakor nova
ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Pofjanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolikalnica

Prireditve

Na »bob«
osiroma cerkveno žegnaje Vas uljudno vabi kot navadno vsako leto 8. in 9. julija Jernej Grad, Dragomelj.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel staro znano gostilno

„Pri panju“

Vegova ul. 10
Točil bom naravna prvovrstna vina, katera naročam direktno pri vinogradnikih. Danes otvoritveni koncert. Vsi vabjeni! Priporočila se
Tone Huč
gostilničar

Službe iščejo

Gospodična
izučena trgovine mešane stroke, večša nemščine, išče primerno službo. Ponudbe je poslati na ogl. odd. »Slovenca« pod šifro »Poštena« št. 7297. (a)

Krojaški pomočnik
išče delo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7315. a

Boljša dekle
spretna in poštena, večša kuhinja, šivanja, vezenja in vseh gospodinjskih del, išče do jesi primerno zaposlitev. Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro: »Trezen, pošten, zmožen kavcije« št. 7352. (a)

Mlad delavec
nekadilec, vajen vsakega boljšega domačega, vrtarskega in kmečkega dela — išče stalno službo. Godnjavec, Lepi pot 24, Ljubljana. (a)

Slugo
ki more opravljati tudi razna druga hišna, skladišna in podobna dela, mladejša in pridnega ter zanesljivega, zelo priporočamo. — Oglasiti se v uredništvu »Slovenca«. a

Nakupovalci jabolk
se sprejmejo. V pošto pridejo samo resni, trezni, vztrajni, zanesljivi ljudje in dobri poznavalci vseh vrst jabolk. Reflektanti naj se javijo v nedeljo, sredo in soboto od 8 do 9 predpoldne v hotelu Meran, Maribor. Ignac Zohar, izvoz sadja, Kamnica, Maribor. (b)

Nakupovalci jabolk
se sprejmejo. V pošto pridejo samo resni, trezni, vztrajni, zanesljivi ljudje in dobri poznavalci vseh vrst jabolk. Reflektanti naj se javijo v nedeljo, sredo in soboto od 8 do 9 predpoldne v hotelu Meran, Maribor. Ignac Zohar, izvoz sadja, Kamnica, Maribor. (b)

Naznanilo preselitve
Cenjenim trgovcem in obrtnikom vljudno naznanjam, da preselim s 1. julijem svojo pisarno in skladišče z Resljeve ceste 30
v Costovo ulico št. 7
(nasproti starega pokopališča)
Potrudil se bom, da bom svoje cenj. odjemalce tudi v bodoče točno in solidno postregel
Priporočam se za nadaljno naklonjenost
Feliks Toman ml.

Vajenci

Vajenko
sprejme v trgovino z mešanim blagom: Valentin Perko, Begunje pri Lescah. (v)

15 letni fant
bi se šel učiti za mehanika. Naslov v upravi Slovenca pod št. 6747. (v)

Mizarskega vajenca
takoj sprejme Semerl Iv., mizarstvo, Gosposvetska 18, Ljubljana. (v)

Mesarskega vajenca
močnega, 16 letnega kmečkega fanta, sprejem takoj. Ponudbe pod »Mesarija« št. 7345 upravi »Slovenca«. (v)

Zasluzek

Velik zaslužek
brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znakmo za odgovor nasloviti na: Perrson, Ljubljana, poštni predal 307.

Pouk

Kako postaneš šofer?
Ako se vpišeš v J. Čehovo šolo na Tyrševi cesti 36. ki Ti pošlje na zahtevo prospekt za ston.

Instrukcijo išče
dijak-osmošolec za vsak predmet. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Osmošolec« št. 7344. (u)

Instruiram
za ponavljalne izpite. Cena nizka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Akademik« št. 7336. (u)

Prikrojevalni tečaj
za damsko in moška oblačila se vrši od 16. VII. do 4. VIII. 1934 v priznani strokovni šoli. Ta tečaj je priporočljiv tudi za privatno uporabo, ker se vrši točno po novo izdani knjigi
»TOALETA«
ki je v vseh knjigarnah in v šoli sami na razpolago. Prijave sprejema in daje pojasnila lastnik šole
TEODOR KUNC
Ljubljana, Sv. Petra 4/II.

Denar

Posredujem
denar na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

5000 Din posojila
prosi upok. uradnik, posestnik itd. Vrne 6000 Din v zaporednih mesečnih obrokih po 500 Din, začenši drugi mesec po prejemu posojila. Jamstvo. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro 5000 št. 7246. (d)

Hranilno knjižico
podružnice Zadrugne zveze v Ljubljani z vlogo Din 20.000 prodam najugodnejšemu ponudniku. Mlakar Martin, pošta Smartno pri Litiji. (d)

Moške srajce,
spodnje hlače in kravate, dobite najceneje pri
Tomšič I., Sv. Petra c. 38
Istotam ženske obleke po zelo nizkih cenah.

Knjižice

Zadrugne zveze prodam ali zamenjam. Vprašati: Augustin, agentura bančnih poslov, Ljubljana — Aleksandrova 4. (d)

Ako želite posojilo
ali zaslužiti mnogo denarja, pošljite 5 Din na upravo lista pod »Sigurno« št. 7293. (d)

Ureditel dolgov,
sodne in izvensodne poravnave, konkurzne zadeve, vpeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva, sestavo bilanc, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo kmečke zaščite, vse trgovsko-obrtne informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesionirani komercialni pisarni Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zapriseženi knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/1. (d)

Ženitbe

42 letna posestnica
bi poročila moškega z 10.000 Din gotovine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Grund« 7263. (ž)

Gostilničar
fant, pošten, želi poročiti pošteno dekle, ki ima obrtni list za trgovino mešanega blaga. Resne ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zakon« št. 7408. (ž)

Letovišča

Na Bledu
oddam poceni dve sobi čez počitnice. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Lep kraj« št. 7223. (L)

Letoviščarji!
Radi letovanja se obrnite na gostilno Tavčar v Poljanah nad Škofjo Loko. Dobra postrežba, lepe sobe, senčnat vrt, kopanje v topli Sori. Celodnevna oskrba 32 Din. (L)

Hotel »Hom«

v Podhodu, nudi lepo priliko za bivanje na Gorenjskem. Nizke cene, lepe čiste sobe, za sprejeme zelo ugodno. (z)

V Preddvoru
nad Kranjem se oddajo tri dvosobna stanovanja po 4 postelje v krasno ležeči vili. Vodovod, kopalnica in električna razsvetljava v hiši. Pri vili je velik gozdni park, krasna in zdrava lega, brez prahu, mir, vse, kar je za odlično zelo priporočljivo. Razen tega so v bližnji okolici tudi krasni izprehodi. Stanovanja se lahko vsak dan ogledajo. — Vse potrebne informacije daje Fr. Dolenc, Preddvor nad Kranjem. (L)

Letoviščarji! Izletniki!
Letoviščarjem, izletnikom nudi gostilna pri Mačku dobro hrano in stanovanja. Penzija 30 do 32 Din. Pojasnila v gostilni Maček, Poljane nad Škofjo Loko. (L)

Stanovanje
se takoj odda. Zg. Šiška 256, poleg šole. (č)

Opremljeno sobo
poceni oddam. — Gosposvetska 14, pritl., dvorišče, Potočar. (c)

Upravnika-knjigovodja

išče Zadruga državnih službenika v Senjskem Rudniku, kateri bi bil knjigovodja in obenem tudi upravnik Zadruga za njene prodajalnice v Senjskem Rudniku in Ravni Reki. Plača 2000 Din mesečno, stanovanje, razsvetljava in kurjava. Tudi ni izključena letna nagrada za dober uspeh. Ponudbe s priloženimi referencami, je treba poslati do 25. julija. Nastop službe 15. avgusta. Potrebna je kavejca 10.000 (desettisoč) Din za one, ki niso državni upokojenci. (L)

Upravni odbor.

Dijaki

Učiteljica
meščanske šole sprejme dve dijakinji ali dijaka na stanovanje in hrano. Ponudbe pod »Red« št. 7337 upravi »Slovenca«. (D)

Sprejem dijaka
na hrano in stanovanje v bližnji gimnazije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7350. (D)

Kateri dijak
sedmošolec, reven in pošten, bi hotel čez počitnice inštruirati za hrano in stanovanje četrtišolca na deželi? Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7310. (D)

Stanovanja

Stanovanje
enosobno se odda v Podmilščakovi ulici 34. (č)

Soba s kuhinjo
oddam s 1. avgustom. — Svetina, Aleševčeva ulica 42, Sp. Šiška. (č)

Stanovanje
soba, kuhinjo in pritlikline, oddam takoj na Dolenski cesti 79. (č)

Krasno stanovanje
na periferiji, 2 parkir. sobi, kabina in veranda z vsemi pritliklinami, v nadstropju, vse pod enim ključem, oddam. Majhne družine ali novoporočenci imajo prednost. Ponudbe na upravo lista pod »Točen plačnik« 7312. (č)

Dvosobno stanovanje
in vse pritlikline, poceni oddam na Kodeljevem stalno točni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7332. (č)

Stanovanje
v novi hiši v I. nadstr., soba, kabinet, kuhinja in ostale pritlikline, oddam takoj mali družini. Vodovodna št. 48. (č)

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kabine in kuhinje, se takoj odda v novi hiši na Kodeljevem. Reflektanti naj sporoče naslove upravi »Slovenca« pod značko »Stanovanje« št. 7338. (č)

2 dvosobni stanovanji
(prazni, brez kuhinje), z razgledom na Beethovno v ulico, odda Hranilni in posojilni konzorcij, Gajeva 9. Centrum mesta. Moderni komfort. (č)

Dvosobno stanovanje
parketirano, takoj oddam mirni družini ali novoporočencem v Idrjiski ulici št. 7. (č)

Dvosobno stanovanje
oddam. Moste, Detelova 8 (poleg kmečine). — Ogled dnevno od 9 do 11 in od 16 do 18½. (č)

Dvosobno stanovanje
podstrešno, z lepim razgledom, oddam za avgust. Cesta v Rožno dolino 11. (č)

Stanovanje
se takoj odda. Zg. Šiška 256, poleg šole. (č)

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih kadarkoli govoril o gosp. Lasanu Juriju, gostilničarju na Jesenicah. Izjavljam, da ne morem reči o g. Lasanu Juriju ničesar nečestnega in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Jesenice, dne 22. junija 1934. Srdarev.

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Po 450 Din
mesečno sprejem tri boljše gospodične v dve lepi sobi tik centra. Najboljša in vestna oskrba. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7333. (s)

Soba in kuhinjo
oddam. Dravljice 135. (č)

Soba
se takoj odda. Tyrševa št. 29/II pri: Frznc Kos (Gospodarska zveza). (s)

Sobico
zračno, s posebnim vodom, oddam. Kolesjska št. 19, Trnovo. (s)

Sprejem gospoda
na stanovanje. Ulica na Grad št. 7. (s)

Vnajem

Lokal
z izlozbo se takoj odda. Ogled in poizvedbe: Stari trg 15, Ljubljana. (n)

Stanovanje
eno- in dvosobno oddam za mesec avgust; lahko tudi celo nadstropje. — Smartinska cesta 6. (č)

Kovačnico
na Rimski cesti št. 17 odda Zivec. (n)

Pozori
Pekovski mojstri, pomočniki Pekarijo, vpeljavajo, v veliki vasi, s pekovsko prodajalno, stanovanjskim lokalom, zraven drvarnice, oddam v najem za mesečno 600 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Obratovanje« 7358. (a)

Objave
Repej Jožef
leta 1917 desetlet 4. čete 26. domobran. pešpolka, se naproša, da naznanj svojo naslov (stroške povrnem) Francu Gobecu, Gabernik 6, p. Podplat.

Zahvala in priporočilo
Podpisani sem naročil jabolčni ekstrakt »Jablusmostin« od dobavitelja J. Pučko, Pobrežje, Cankarjeva 24, p. Maribor, iz katerega sem napravil zdravilo in okusno pijačo (jabolčnico) v največjo zadovoljnost. Vsem, kateri se zanimajo, priporočam ta preparat. Stane za 150 litrov s poštnino in natančnim navodilom vred 68 Din. Naročajte le samo omenjeni preparat pri zgoraj navedeni trgovki. — Stefan Bakošek, Petajinci.

Preklic
Podpisani Srdarev Ivan, gostilničar na Hrušici, preklicujem in obžalujem vse žaljivke, ki sem jih kadarkoli govoril o gosp. Lasanu Juriju, gostilničarju na Jesenicah. Izjavljam, da ne morem reči o g. Lasanu Juriju ničesar nečestnega in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Jesenice, dne 22. junija 1934. Srdarev.

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Preklic
Podpisani obžalujem in preklicujem vse žaljivke, ki sem jih dne 23. VI. 1934 na dvorišču Tyrševe ceste izrekel o gđ. Ropretovi Ivanki, modistki, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Bratkovič Ig., L. r.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Hotel „Madeira“ Orboska

(Dalmacija - na otoku Hvaru)

Prekrasno kopališče - Popolnoma nov, udoben in moderen hotel - Leži na sami plaži, obdan z največjim borovim gozdom - Najlepša panorama na Jadranu - Divno, bistro morje - Zrak izredno čist, diši le po borovem gozdu in morju - Za zabavo: piano, radio, motorni čolni, jedrilice, gondole itd. - Dnevna parobrodarska zveza s Splitom - Kuhinja prvovrstna in obilna - Vina najboljše - Cene pensija za začetek radi reklame I Z R E D N O N I Z K E. Zahtevajte takoj prospekte.

Posedstva

Droben oglas v »Slovenca«.
posedstvo ti hitro prodaj; če te ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Wekend hišico
idealno, ob Savi in Sori, za 17.000 Din prodaja Petan, Verje pri Medvodah.

Stanovanjska hiša
s pekarno in prodajalno napredaj v mestu. Pojasnila: Brišček, Gosposvetska cesta 4. (p)

Kmetija (15 oralov),
uro od Ljubljane, kamor se oddaja dnevno 20 l mleka in tržno blago — napredaj. Pojasnila: Novak Anton, trg. in pos. Štepanja vas. (p)

Gostilna in trgovina
z mešanim blagom, z inventarjem in obrtnico, v kraju z industrijo, blizu Zagreba, se odda v najem s 1. avgustom. Oboje obstoji že nad 30 let, ter se hiša z gospodarskimi poslopi in vrtom tudi prodaja. Resni reflektanti z garancijo naj se javijo na upravo »Slovenca« pod »Hrvatska« št. 7257. (p)

Majhno posedstvo
z lepo hišo in gospodarskim poslopjem ter velikim vrtom napredaj. Pobrežje, Nasipna 40, Maribor. (p)

Mala hišica
z vrtom, na deželi, se kupi. Kupnina v gotovini pri sklepu pogodbe. Vprašati v trgovini Kodrič Ivan — Fram. (p)

Dvosobna stanovanja
z vrtom napredaj, krasna solčna lega, ob cesti, pripravna za obrtnike in upokojece. — Poizvedbe osebno ali pismo pri Zorko, Gradec št. 10, pošta Litija. (p)

Hiša
enonadstr. z gostilno, mesarijo, gospodar. poslopjem, lepim posestvom, pripravnim za lesno trgovino na prometnem kraju v mestu se prodaja za 250.000 Din. Lahko se prevzame za 100.000 Din dolga. Naslov pove: Uprava »Slovenca« št. 7290. (p)

Tristanovansko hišo
podkleteno, z vodovodom in elektriko, ca. 900 m² zemljišča, oddam onemu, ki bi prevzel ljudski posojilnici v Ljubljani in Cerknici. Ivan Urbas, Rakel št. 25. (p)

Nova hiša
blizu Ljubljane napredaj. Mišvelj, Ljubljanska 37 — Moste (Zelena jama). (p)

Trisobno stanovanje
oddam 1. avgusta. Janševa 6, Šiška. (č)

Hišico
s sadnim vrtom tik kopališča prodaja Ant. Hvalica v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. (p)

Hišo
s 5 hekt. zemljo prodam v Zg. Dobravi. Samo v gotovini plačljivo. Vse informacije daje g. Bertonec, Zg. Dobrava 17. Gorenjsko. (p)

Nova hiša
se prodaja za 55.000 Din na Primskem pri Kranju. Poizve se pri Katarini Pelko, Primsko 92.

Prodalo se bo
iz proste roke v petek 6. julija v Šmalčji vasi 3 posedstvo, obstoječe iz več parcel, hiše in gospodarskih poslopij za 60.00

Glasba

Muzika
taloga klavirjev in pianinov, preje: Sv. Petra cesta 40 — sedaj Knaflijeva ulica 4 — se priporoča za cenj. naročila.

Glasovir
za 3500 Din prodam. Otis, Marijngard, Mozirje. g

Partija
bleh instrumentov
dobro ohranjena - za 15 oseb - ugodno napredaj. Informacije daje J. Sudar, Jukičeva št. 10, Zagreb. (g)

Pozori
Dobro ohranjeni instrumenti kompletnega tamburaškega zbora ugodno napredaj. Pojasnila: Potočnik Ivan, Rakek 68. (g)

Pohišstvo

Spalnice
moderne, iz orehove koruzne, pleskane in kuhinjske opreme ter drugo pohišstvo dobite najceneje pri Andovici, Komenskega ulica 34. (8)

Nudimo vam v nakup
zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmodernejša, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in z ugodnimi plačilnimi pogoji. Egidi in Karel Erjavec, zaloga pohištva, Brod (poleg iacenskega mostu), St. Vid nad Ljubljano. (8)

Pozori
Spalnice, jedilnice, kuhinje iz trdega, rezanega lesa, v najmodernejši izdelavi. Vam nudi najceneje Gospodarska zadruga mizarskih mojstrov, Večova 6. (8)

Kompletno spalnico
mehak les, belo pleskano, prodam. Rutarjeva 9. (8)

Auto-motor

Ugodno prodam
auto Fiat 509 za 8000 Din, motor Ariel in prikolico, vse v dobrem stanju. Vzamem tudi hranilne knjižice Mestne hranilnice. Stane Derganc, Gospodarskega cesta 2. (f)

Razno

Zamenjam
povračnik, vreden 800 Din, za rabljeno moško kolo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7342. (r)

Suhi les

sprejem v zameno za nove šivalne stroje »Feniks«

Mizarsivo Rudolfa Kompara
Maribor, Aleksandrova 48.

Grd nos,
zakaj bi vam grelo nos? Z aparatom »Orthodor« zanesljivo popravite zakrivljen, debel, širok, dolg, sedlast, top, gomoljast nos itd. in daste obrazu tako lep in plemenit izraz. »Orthodor« se da prečisto prilagoditi vsaki obliki in velikosti nosu dame, gospoda in otrok. Din 90.—. Rdečico nosu in obraza odpravite danes tako enostavno in zanesljivo s specialno kremo za poliranje. »A« Din 50.—. Originalne Schröder-Schenke razpoložljiva, »Omnia«, oddelek J/6, Zagreb, Gunduličeva 8/1. Poština pri plačilu v naprej Din 6.—, po povzetju Din 12.—.

„Orion“
pasta za parkete
Vam očisti vse madeže na podu.
Dobi se povsod.
Glavna zaloga:
R. HAFNER
Ljubljana VII, Celovška cesta 61.

Kupimo

Vinograd
v dobrem stanju, arondiran, na ugodni legi z dovozom, kupim na razdelno plačilo ali prevzamem hišpoteko. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Ugodna prilika« 7283. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DR. GIB KOVIN** Ljubljana, Pilarska ulica 36. vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Važno!

Javite svoje naslove čimprej, ako imate kak predmet, katerega ne rabite. Vprašanja imamo za daljnogled, radioaparat, razmnoževalec (opalo)graf, slamoreznice, kolesa, šivalni stroj, krožnike, starinske in umetniške slike, pisalni stroj. — Priložite znamke za odgovor. Ponudbe pošljite na pošto predal št. 210 »Prilika«, Ljubljana I. (k)

Zlato, srebro, platin
kupi po najvišjih dnevnih cenah
Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Voz z diro
za enega konja takoj kupim. Ponudbe z navedbo cene in točnim opisom upravi »Slovenca« pod »Dira« št. 7329. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Konja
za ježo in vožnjo, ne čez 6 let starega, kupim. Ponudbe z navedbo cene pod »Konj« št. 7329 upravi »Slovenca«.

Kupim

5 vagonov bukovih drv in 3 vagona oglja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Oglje« št. 7367. (k)

Cunje

krojaške odrezke, tekstilne odpadke, ovčjo volno, kupuje Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. (k)

Prodamo

Nudimo Vam
za majhen denar dobra oblačila. — A. Presker, Sv. Petra cesta 14. (f)

Malinovec

pristod, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan - se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Elektro-motorji

novi in rabljeni za vse napetosti vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za pravljanje in popraviljanje dynam, autodynam, elektro-motorjev ter vseh elektr. aparatov.
FRANJO PERČINČIČ
elektro-podjetje
Ljubljana, Gosposvetska 16
telefon 23-71.

Otroške vozičke

in igrače
šivalne stroje, kolesa — kupite najugodnejše pri: S. Rebolj & drug. Vošnjakova ulica 4. (f)

AGATE ELLER

se najsrdneje zahvaljujemo vsem, zlasti č. duhovščini, zdravniku g. dr. Rudolfu Mikulu za vso njegovo skrb, vsem prijateljem, znanem ter darovalcem krasnih vencev in cvetja, s katerimi so jo dobesedno zasuli. Nadalje ljubim sosedom, ki so nam v najtežji uri stali ob strani. Končna zahvala prav vsem, ki so našo ljubljeno mamico spremljali na zadnji poti.
Vojnik-Ljubljana-Kolodziejovka, 1. jul.

Zalujobe rodbine:
Fisura, Hamersak, Lewicki.

Neža Hrovat

roj. Pipa

Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek, dne 2. t. m. ob 2 popoldne iz mrtvašnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

ZALUJOCI OSTALI.

Kovčke

za polovanje vseh vrst, vseh velikosti, nudi po najnižjih cenah. Denarnice, listnice! Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik. Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Štajerska vina

rdeča in bela, letnik 32 in 33, nudi ugodno v poljubnih količinah ev. zamenja za rezan les Ivan Vehovar, Koprivnica pri Rajhenburgu. (f)

Mizarji!

Starbene okovje, jekleno orodje izbereite tudi na knjižice najceneje pri »JERLO« LJUBLJANA, Stari trg

Koleslji

rabljeni, različne forme, eno- in dvoprežni, z navadnimi in gumi kolesi — zelo poceni napredaj. Izdelujem gumi kolesa s prama gumijem — garnitura 2000 Din. — Martin Brus, strojno kolarstvo, Zg. Breg št. 44 pri Pljuju. (f)

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, kakor tudi očala, kupite najbolj ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku na Suti, nasproti farne cerkve. (f)

Najcenejša kurjava

so suhi bukovci, kratko rezani odpadki od žage. Dostavlja tudi na dom Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova ul. 4, tel. 2244. (f)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetinske izdelke oudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13.
Ugodni oakup morske trave, čime, cvilha za modroce in blaga za orevice pohištva.

Pozori — Novosti!

Patentirane »prage«, brezhibno praktične v vsakim vratom, izdelujem železne ali medene, v vsaki množini in dolžini. Za vsako mesto Jugoslavije iščem zastopnike mizarje za montiranje pragov. Skico z navodilom ter cenami vsakomur franco. — Prime Alojz, Dečkova c. št. 15, Celje-okolica. (f)

»Singer« šivalni stroj

poceni prodam. Strossmayerjeva št. 4. (f)

Nov pletilnik

»Regentim« prodam za 1900 Din. Jožef Dobnik, Dolga gora, Šmarje pri Jelšah. (f)

Prodaja hmelja

850 do 900 kg hmelja letnika 1931 in 1932 na prodaj. — Vprašati: Karel Cimpršek, Sevnica ob Savi. (f)

Otroški voziček

dobro ohranjen, prodam. Ulica na Grad 7. (f)

PREMOG

drva
Telefon 3934
SLOVŠA
Kolezijska 19

Mizarji

Dospeli so novi katalogi pohištva 1934, zelo lepi, bogati — vsebujejo preko

50 spalnic,
35 jedilnic,
25 delovnih sob i. t. d.

Cena pri predplačilu 110 Din, s povzetjem 120 Din. Rok Arhar, St. Vid n. Lj.

Obrt

Poceni aparati!

Prilicni nakup, specialno izdelovanje in skladišče za amatere. Foto Mayer, Maribor, Gosposka št. 2.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetinske izdelke oudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13.
Ugodni oakup morske trave, čime, cvilha za modroce in blaga za orevice pohištva.

Pozori — Novosti!

Patentirane »prage«, brezhibno praktične v vsakim vratom, izdelujem železne ali medene, v vsaki množini in dolžini. Za vsako mesto Jugoslavije iščem zastopnike mizarje za montiranje pragov. Skico z navodilom ter cenami vsakomur franco. — Prime Alojz, Dečkova c. št. 15, Celje-okolica. (f)

Naznanila

Ljubljana

1. Siskariji! Sadržajev in vrtnarske podružnice priredil predavanje v torek, 2. julija ob 8 zvečer v šoli. Predava g. Lenart.

1. Kino Kodeljevo. Danes ob 17.30 »Skrivnostna vrata«. V glavni vlogi Walter Steinbeck, Oskar Sims. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 dvojni spored: »Skrivnostna vrata« in »Pozabljeni melodije«.

1. Nočno službo imajo lekarni: danes: dr. Piccoli, Dunajska 6, in mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; jutri: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Bočvar, Celovška 34.

Maribor

in Godbeno društvo »Danica« priredi za žlane in prijatelje društva 8. julija izlet v Slatino-Radenca. Natančnejša pojasnila v trafiki Anton Golc, Maribor, Aleksandrova 42. Prijave se sprejemajo do 5. julija. Vožnja preko Slovenskih goric tja in nazaj samo 30 Din. K obliži udeležbi vjudno vabi odbor.

Nase dijaštvo

Abituriente lepo vabimo, da v posebnih duhovnih vajah od 2. julija zvečer do 6. julija jutraj razmislijo o svoji bodoči življenjski poti. Sumota je mudi velikih misli, če kdo zaradi pomanjkljivega naslova ni prejel osebnega vabila, je tem potom najprirejeneje povabljen. Siroki majenostni. V Domu bodi zadnji čas ob 6 zvečer. — Vojstvo Doma duh. vaj, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9.

Poizvedovanja

Izgubil se je blazeno bal rožni vane dne 24. junija na poti od trnovske cerkve do Mirja. Pošten najdišelj je naprosen, naj istega pda proti nagradi v upravi »Slovenca«.

Zavetec (srajca, kopalne hlačke in nogavice) se je izgubil od gostine Rožbežnik do graba Čurnovec. — Pošten najdišelj se naproša, da ga odda v podružnico »Slovenca« na Miklošičevi cesti 5.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 1. julija: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Pustek Ivko) 9.00 Plošče 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve 9.45 Iz življenja bakterij (dr. Bonac) 10.15 Mednarodni zadržni dan (dr. Fr. Veber) 11.00 Operne arije s spremljevanjem radijskega orkestra poje Stjepan Marčec 12.00 Čas, razni odlomki iz raznih operet (plošče) 16.00 Kmetijska posvetovalnica (inš. Sadar) 16.30 Koncert moškega okdeta »Sterbene«, vmes radijski orkester 20.00 Emil Kralj: Don Pietro Curno 20.45 Koncert pevskega zbora pravoslavne kapele v Ljubljani 21.30 Radijski orkester 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.
Ponedeljek, 2. julija: 12.15 Reprodukcijski koncert havaljskih kitar 12.45 Poročila 13.00 Čas, pariska gozba republikanske garde igra (plošče) 18.00 Pisma (Paher Leopold) 18.30 Pasemsko vprašanje malih živali (Fr. Kristof) 19.00 Moderna španska plesna reproducirana glasba 19.30 Zdravniška ura (dr. Bogomir Majnaga) 20.00 Operetni večer gdene Ivica Cankarjeve, vmes radijski orkester 21.15 Fantje na vasi 22.00 Čas, poročila 22.15 Valčkova ura (plošče).

Drugi programi

NEDELJA, 1. julija. Belgrad: 19.30 Masarykova življenjska kola (predavanje) 19.30 Schubertov kvintet 20.10 Vokalni koncert 20.45 Igra 21.20 Radijski orkester — Zagreb: 20.15 Vokalni koncert 20.45 Klavirski koncert — Dunaj: 17.00 Popolninski koncert 19.15 Nova in stara klavirska glasba 20.05 Domovini Avstrija: Zg. Avstrija — Budimpešta: 19.30 Madjarske pesmi 20.40 Iz opert 22.40 Glasnata glasba — Milan-Trest: 20.45 Francoska glasba — Rim: 20.45 Opera »Graf Ory«, Rossini PONEDELJEK, 2. julija. Belgrad: 19.00 Vokalni koncert 19.40 Beethoven 20.40 Opera »Massenet«, Werther (na plošah) — Zagreb: 20.15 Klavirski koncert 20.45 Radijski orkester in vokalni koncert — Dunaj: 17.35 Plošče 19.30 Dunajska glasba — Budimpešta: 19.00 Klavirska glasba 20.30 Opera »Car in tessar«, Lortzing (na plošah) 20.55 Predavanje »1415 Lahka glasba —

Nagrobne slike

spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik. (f)

NAZNANILO

Vsem svojim cenj, odjemalcem vjudno sporočava, da sva najino specerijsko in kolonijalno trgovino

MOCNIK NASL
V CELJU, GLAVNI TRG ST. 8

prodala gosp. Karlu Grilen ter se najlepše zahvaljujeva za dosedanja izkazana nam naklonjenost. Z odličnim spoštovanjem

MOCNIK & FILL
Celje, dne 1. julija 1934.

Cenj. občinstvu ujudno sporočam, da sem prevzel z današnjim dnem od g. Močnik & Fili specerijsko in kolonijalno trgovino

MOCNIK NASLED.
V CELJU, GLAVNI TRG ST. 8

katero bom vodil pod istim imenom naprej. Priporočam se še nadalje za obilen obisk ter zagotavljam točno in solidno postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

KAREL GRILEC.
Celje, dne 1. julija 1934.

Simončič Maks:

Galicija

»Kaj misliš, da sem ga ukradel?«
»Kaj ukradel? Kdo zdaj sploh še govori o tatvini? Takšna grda beseda. V vojni pravimo temu rekvirirani, ne pa krasiti, ga poučuje Habič.«
»Naj se pravi tako ali drugače, jaz ga nisem ukradel, se brani Strgulc in z obraza mi berem, kako hudo mu je že ob sami misli, da bi kdo dvomil v njegovo poštenost. Dal mi ga je prostovoljno nekd, ki sem mu rane prevezal.«
»Hej, saj so to ruske čutare!« vzklitne Kovač.
»Kakopak da so ruske, saj je bil tisti, ki mi jih je dal, tudi Rus. Pa še celo oficir. Nekaj takega, mislim, je moral biti, kot je pri nas lajtnant.«
»Kako si pa prišel z njim skupaj? Ali si ga ujel ali kaj?« vprašuje Habič.
»Saj bom povedal, samo nkar tako ne vpij! Res ni treba, da slišijo vsi. Ne vem namreč, če je bilo to, kar sem naredil, čisto prav. Pa ne smete misliti, da mi je žal. O ne, tisto pa ne!«
»Saj ti verjamemo, se nasmehe Kovač njegovemu živahnemu zatrevanju, ampak najprej nam moraš povedati, kako je bilo, potem bomo šele mislili. Govoriš, kakor da nam je že vse znano.«
»Torej poslušajte! To itak že vsi veste, da sem moral ostati doli, ker mi je feldvebel rekel, naj pomagam sanitetej. Pa tudi mrtve smo zagrebli. Kar zmetali smo jih v tisti jarek, v katerem je bil poprej skrit sovražnik. Je šlo hitreje od rok. Na našem koncu smo kmalu končali. Minutalja sem pustil zadnjega. Pa sem ga potem vtekel malo v stran. Hotel sem ga pokopati posebej. Navsezadnje se ti takle človek, s katerim si bil vsak dan skupaj, zdi kakor tvoj brat.
Res dobim tam — malo v stran od drugih — jamo, kakor nalašč za njega. Pa sem ga lepo zagrebel in še za njegovo dušo sem nekoliko po-

molil, kakor se spodobi. Hotel sem oditi, kar mi padejo oči proti pristavi. Kakor, da se je nekaj premaknilo tam gori, se mi je zdela. Pa nisem razložil, ali je bila žival ali človek. Radoveden sem bil, pa sem stopil pogledat. No, in sem videl tistega ruskega lajtnapa, ali kaj že je bil, ko je lezel v skedenj. Ni me ališal, ker sem hodil zelo tiho. Nobenega orožja ni imel pri sebi, še sablje ne. In sem kar stopil k njemu ter mu rekel, naj gre z mano, ker je ujet. Grozno se je prestrašil, ko me je zagledal in me začel milo prositi, naj ga pustim, da se lahko vrne k svojim. Skoro vse sem razumel, kar je rekel, vrn rečem, ne tako, kakor te naše kljukce, ko ti čvekajo tisti svoj »havdr-havdr«, da nikoli ne veš, kaj hočejo od tebe. Kazal mi je svojo desnico, ki je bila razmrsajena, pa sem kaj vedel, da mi hoče s tem reči, da ne bo več za vojsko. Nisem si mogel pomagati. Pokleknil sem kraj njega in sem mu obvezal roko, kot sem pač vedel in znal.

Ko sem hotel oditi, mi je dal ti dve čutari. Sprva jih nisem hotel vzeti, ker je bil on dosti bolj potreben okrepčila kakor pa jaz, in sem mu to tudi povedal. Pa ni odnehal. Tudi cigarete mi je dal, polno pest. Kar razdelile si jih med sabo, ker jaz itak kadim samo pipe!«

»Ali veš, starina,« se obregne vanj Habič, ko je Strgulc končal, »kaj bi naredil s teboj naš stari, če bi izvedel, kako si tebi nič meni nič izpustil ruskega oficirja?«

»Vi mu tega ne bodele nesli na ušesa, drugi pa itak ne vedo. Saj mogoče res ni bilo čisto prav, če to reč premojamo z vojaške strani, toda povej mi po pravici: ali bi storil ti drugače? Gotovo ne. Te predobro poznam. Se spremil bi ga k njegovim, če bi sam ne mogel hoditi.«

»Saj ti nisem nič očitil. Le vprašal sem te, ali veš, kaj bi naredil s teboj naš stari, če bi kaj zvedel o tej stvari,« se opravičuje Habič in se zraven zadovoljno muza. Očitno mu je všeč, da ima Strgule tako dobro nunenje o njem.

»Zdaj je že, kar je,« pripomni nazadnje tudi Kovač. »Prav ni bilo, kar si naredil, Strgulc, da veš! Kamor jo že obrneš to stvar — prav ni bilo! Ampak lepo pa je bilo, zelo lepo celo. Od danes naprej, veš, se mi zdiš desetkrat več vreden!«

Ko smo prišli nekako o polnoči na kraj, kjer so že stali naši vozovi, smo biti tako utrujeni, da se ni nikomur ljubilo čakati remaže, čeprav je bila še skoro kuhana. Popili smo malo kave, ki so nam jo razdelili takoj po prihodu, se zavili v naše odeje in v naslednjem trenutku se spali...
»Takle počitek ni dosti prida,« mi razklada Sušnik zjutraj, še preden sem dobro odprl oči.
»Noge imam kar lesene in iz nosu mi teče venomer kakor smrkvavemu konju.«

Pogledam ga in se ne morem vzdržati smeha. To, kar je pri navadnem zemljanu nos, je pri njem samo nekaj koščak stisnjene, rjave gobe, prilepljene v sredino prav tako stisnjene, zveržene obraza, redko posejanega z debelimi, rjavordečkastimi kociinami.

»Ja, ja,« potrdi on še enkrat in se tudi zameje, uverjen, da sem se smejal njegovemu pripovedovanju, »kakor smrkvavemu konju mi teče iz rilca; pa še revmatizem sem si nakopal. Če vdi-gnem nogo, mi poka v kolenu kakor majhna pištolica.«

Tedaj pričolovrati Manfreda s kotliškem, polnim kave.

»Vzel sem ga še za tebe,« mi pravi. »Nisem te hotel buditi, ko sem videl, da še spiš. Se bo pri-leglo nekaj gorkega, kajti hladno je.«

V remisii je precej hladno. Se zelo zgodaj mora biti, kajti vse je še ovito v gosto, dušljivo maglo. Včasih se ta debela siva stena nekoliko razmakne in iz nje pošasi prilize sključena postava, ki se prav tako počasi spsi oddaljuje in nazadnje razblini v megli.

»Najpametneje bi bilo, da bi odšli zagr-mnja

Bogataj. Tudi njega trese. Hodi sem in tja ter otepa z rokama okoli sebe, da bi ogrel prezeble ude.

»Pri vojaki je vedno vse narobe,« potrdi neki glas. »Če je mraz, postajaš in posedaš, v vročini te pa gonijo kakor pes.«

»Kaj hočeš, je pač treba potrpeti,« pravi Strgulc, ki je pravkar prišel s svojo skodelico in sedel pred mene.

»Seveda je treba potrpeti, ampak malo bolj po pameti naj bi vse šlo!« mu odgovarja prejšnji glas.

»Pameti pa pri vojaki zastoj!« čestit se oglasi Omahen, medtem ko vraga odejo, v katero je bil ponoči zavil, pod pokrov telečjaka.

»Po tvojem smo torej tukaj sami norei!«
»Kakopak! Če še nismo, pa bomo.«

»Jaz mislim, da smo že,« besedeje nekdo iz megle. »Če bi ne bili, bi rajše skrbeli doma za svoje družine, ne pa pohajkovali tod okoli.«

»Ne gobezdaj take prismojarije!« zalaja Zmurne s svojim hripavim glasom. »Kdo nas je pa vprašal, če hočemo iti? Če si bil že prej tako odprte glave in ti ni Sveti Duh šele zdaj razsvetlil tisti tvoj zakajeni pisker, zakaj si pa potlej prišel semkaj? Zakaj si šel, te vprašam, aaa? Še ti smrdela tisti zrna, ki bi ti jih drugače poslali pod kožo, kajne?«

»Jaz sem tako mislil... Če bi rekli vsi, da nočemo...« odgovarja oni drugi nekoliko tiše.

»Kaj vsi! Vsi se pravi v takem slučaju — eden in eden se pravi — vsi. Pa ni bilo tistega enega, pa ni bilo vseh. Pa še, če bi bil kje tisti eden, tako močan in korajžen, da bi se upal za-četi, bi kljub temu najbrž ne bilo nič. Tako je, vidiš in nikoli ne bo drugače, zato ker smo vsi kakor tovarna živina. Kamor nas poženejo, tja gremo. Pa žival se vsaj brani, če jo vlečejo v klavnico, ker voha kri; mi smo pa vriskali in peli, ko so nas peljali sem, kakor da gremo na svetlov-šeno.«

Ugodna naložba kapitala!

Dne 9. julija 1934 se bo prodala na javni dražbi največja, moderno urejena, v centru mesta MARIBORA poleg novega magistrata stoječa, zelo rentabilna kavarna s popolno opremo in s prostornim kavarniškim vrtom. Podrobnejše informacije daje Posojilnica v Mariboru.

Dražba lesa in lovov

Zač. državna uprava razlaščenih veleposestnikov gozdov v Ljubljani, Stari trg 34-III., oddaja potom pismene ofertalne licitacije dne 7. VII. 1934:

1. Iz razlaščenih gozdov v Kočevju, revirja Grčarice A in Travniki, ca. 3100 m³ bukove hlodovine in ca. 5000 m³ jelove hlodovine.

2. Iz razlaščenih gozdov Turjak v Medvedici, Mačkovcu in Mokricu ca. 900 m³ posekanega iglastega lesa za hlode in trame, ca. 200 m³ bukove hlodovine in ca. 350 prn bukovih drv.

3. Samolastno lovišče v revirjih Log in Zetale pri Rogatcu v izmeri 1544 ha za dobo petih let v zakup.

Ponudbe je poslati na predpisanih vzorcih soglasno s pogoji, ki so na razpolago pri gornji upravi v Ljubljani.

965/1/34. — 18. junija 1934.

PERJE

kg Din 7.—, 10.—, čohano 16.—, 24.—, 32.—, belo čohano, gosje s puhom kg Din 36.—, 48.—, 64.—, 84.—, beli puh 150.—, — Blazine polnjene 40×50 Din 10.—, 60×80 Din 27.—, 35.—, Pernice polnjene 120×180 Din 90.—, 135.— z rožnato ali modro angino. Vzorci brezplačno. — Naročila preko 350.— Din pošljemo franco. Posteljne odeje, prvovrsne, poceni v veliki izbiri. Odprema po povzetju. Ne odgovarjajoče blago zamenjamo ali vrnemo denar

„POSTELJINA“ H. Weiss, Zagreb, Illica 76

REVIGAL

proti kožnim boleznim

Reg. pri Min. Soc. Pol. in Nar. Zdr. v Beogradu
Ime zakonom zaščiteno kontr. št. 8407-9-10

Izdelovalec:

Lekarnar **Branislav Mondini**, Slov. Bistrica

Reg. pod S. br. 6540 od 5. VI. 1934

Gospodinjska šola (HAUSHALTUNGSSCHULE)

šolskih sester, Eggenberg bei Graz,
Georgigasse 84

Najboljša priložnost za nadaljnje izobraževanje šole prostih deklet v vseh gospodinjskih strokah in v nemškem jeziku.

Ugodni plačilni pogoji v dinarjih.

Pojasnila in prospekti po predstojništvu gornje gospodinjske šole.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri.

Nove vloge, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%.

Zahvala

Zahvaljujemo se pristrčno vsem, ki so našega ljubega očeta, oziroma starega očeta, gospoda

Kristjana Vilmana

tolažili v bolezni, ga spremljali na zadnji poti ter sočustvovali z nami. Prav posebno se zahvaljujemo čč. gg. duhovnikom, zdravniku g. dr. Marčiču, cerkveni godbi, gasilem, vrlim delavcem v martinarni, njegovim tovarišem, zastopnikom K. I. D. in raznih društev ter vsem darovalcem vencev in cvetja.

Bož plačaj!

Jesenice, dne 29. junija 1934.

Rodbina Gospodarič - Vilman

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. L. Z. O. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Tudivnaši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za „Slovenca“, „Domoljuba“ in „Bogoljuba“, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Štev. 106/19.

Razpis

Mestna občina v Ljutomeru razpisuje mesto delovodje za mestno električno podjetje. To službeno mesto je pogodbeno. Nameščenje traja le 10 mesecev. Nastop službe po vpoklicu, to bo prilično koncem avgusta letos. Pogoji za sprejem: Kvalifikacija po točki 1., odnosno 2. ali 3. § 53. zakona o obratih. Plača in varščina se določi po dogovoru.

Prošnje, opremljene s potrebnimi listinami, se naj vložijo na predsedstvo občine najkasneje do 10. avgusta 1934.

MESTNA OBČINA LJUTOMER

Cenjeno občinstvo!

Bivša lastnika restavracije »GAJEV HRAM« v Ljubljani, vljudno naznanjajo, da bodeva z jutrajšnjim dnem otvorila v lastni hiši na

Tyrševi cesti štev. 71,

lepo z vrtom urejeno restavracijo.

Skušala bova cenj. občinstvu postreči z dobro kapljico in s priznanim dobro kuhinjo ter ga vsestransko zadovoljiti.

Se priporočata

Loize in Marija Rebec

Zakup

restavracije
v Radovljici

Uprava Mestne hranilnice v Radovljici odda v zakup restavracijo na kopališču »Obla gorica« v Radovljici najugodnejšemu ponudniku za dobo od 1. avgusta 1934 do 31. januarja 1937.

Podrobnejši zakupni pogoji so razvidni pri Mestni hranilnici v Radovljici, ki jih na zahtevo pošlje tudi v prepisu proti plačilu zneska 10 Din v znamkah.

Zaprte pismene oferte z navedbo ponujene letne zakupnine je poslati najkasneje do 12. julija 1934 na naslov javnega notarja g. Pegana Alojzija v Radovljici.

Preje

Seda

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v prav za prav kratkem času - že v nekaj tednih

povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštine prosto pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu.

Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezni, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. 123.

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,

LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na sahteve pošljemo brezplačno

naše čekovne nakaznice.

ŽIMA

za žimnice in drugo mehko opremo mora biti obdelana s specialnimi stroji. Tako obdelana žima odgovarja vsem higijenskim zahtevam, ni mastna, ker je dobro prekuhana, je brez duha ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne žime Vam nudi po najnižjih cenah samo trdka

J. KNIFIC tovarna **Štražišče pri Kranju**
za žimo

Vse vrste manufakturno blago

kupite po globoko znižanih cenah pri trdki

Narodni magacin

Splošna tekstilna d. d.

Ljubljana, Mestni trg štev. 17

ALEKSANDROVO OTOK KRK

NAJLEPŠE KOPALIŠČE GORNJEGA JADRANA

HOTEL VILA LUCIJA

TIK OB MORJU

Penzion Din 55-65 — Prvovrstna postrežba — Zahtevajte prospekte — Ugodne pavšalne cene

Nova uprava Boris M. Plesničar (prej v Park-hotelu na Bledu)

MIZARSKO PODJETJE

RUDOLF KOMPARA

Aleksandrova c. 48, MARIBOR

Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn — portalov in vsa stavbena dela kakor okna, vrata itd. — Zaloge pohištva lastnega izdelka. Izvršujem po lastnih načrtih ter jamčim za solidno delo.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Globoko užaloščeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš skrbni, dobri oče, stari oče, tati in svaki, gospod

Cegnar Anton

gostilničar in posestnik

danes, 29. junija, ob 13 nenadoma umrl v starosti 70 let, zadet od srčne kapi.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 1. julija ob 17 na pokopališču v Zabnici.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, 2. julija ob 7 zjutraj v župni cerkvi.

Zabnica; dne 29. junija 1934.

Janez in Tončka, sin in hčerka. Doroteja roj. Pintar, sinaha.

Jurij Berčič, svak. Franc Šifrer, zet. Janko, Minka in Tončka

Cegnar. Janez, Tončka in Franc Šifrer, vnuki in vnukinje.